

Büyük Oktobr ve günümüz dünyası

Uluslararası bilimsel-teorik konferans

Geçen sayımızda bildirdiğimiz üzere, Prag'da, 28–30 Haziran 1977 günlerinde, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin 60. yıldönümü dolayısıyla «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi tarafından örgütlenen «Büyük Oktobr ve günümüz dünyası» konulu bir uluslararası bilimsel-teorik konferans yapıldı. (1) Konferansa, 66 komünist ve işçi partisinden delegasyonlar ve aynı zamanda 10 devrimci-demokratik ve ulusal kurtuluşçu parti ve örgütün temsilcileri katıldılar.

Aşağıda, bu konferansta yapılan konuşmaların kısaltılmış metinlerini sunuyoruz. Bazı delegasyonlar konferansa iki veya daha fazla rapor sundular. Bunların içeriği özetini yayınladığımız yazılarda yansıtılmaktadır. Konferansın materyalleri, uluslararası «Barış ve sosyalizm» yayınevi tarafından hazırlanmakta olan bir kitapla daha tam ve dolgun biçimde sunulacaktır.

Konferans, SBKP MK aday üyesi ve «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi başredaktörü *K. İ. Zarodov*'un kısa bir açış konuşmasıyla başladı. Sözcü özetle şöyle dedi: 7 Kasım 1917 günü üzerinden 60 yıl geçmiş bulunuyor. Ama «bu büyük gün bizden ne kadar uzaklaşıyorsa, Rusya'da proletarya devriminin önemi o kadar daha açık olarak beliriyor». (2) Bu sözü, Oktobr'un dördüncü yıldönümü öncesinde yüce Lenin söylemişti. Ama Lenin'in yıllarca önce belirttiği bu düşünce, bugüne kadar da doğruluğunu sürdürüyor. Giderek, daha dolgun, daha da çokyanlı bir içerik kazanıyor.

(1) Bak: «Barış ve Sosyalizm Problemleri», sayı 8, 1977.

(2) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 44, s. 144.

Ve gerçeken de, bugün, pratik olarak kapitalist formasyonun yerine komünist formasyonu getirme sürecinde ortaya konulan sorunların olanca büyüklüğünü ve aynı zamanda bütün karmaşıklığını her zamankinden daha iyi değerlendirme olanağına sahibiz. Bundan ötürü, günümüzde, dünyanın ilk utkusal sosyalist devriminin olağanüstü zengin tarihsel anlamı görülmedik bir açıklık ve belirginlikle ortaya çıkıyor.

Gezegelimizin şimdiki toplumsal-politik çehresi, son derece çeşitli sosyal süreç ve olayların çelişken etkisi sonucunda oluşmuştur. Ama dünya tarihinin yirminci yüzyıldaki genel akışında ana doğrultuyu arayacak olursak, bunun elbette Ekim Devrimi tarafından belirlenmiş olduğunu görürüz.

Eğer günümüz dünyasında, toplumsal süreci hızlandırmak için, sosyalizm amaçlı devrimci savaşımın (aynı zamanda barışçı biçimlerde) başarılı gelişmesi için, insanın demokratik hak ve çıkarlarının pekişmesi için, dünya barışının korunması için daha önce eşi görülmedik yeni olanaklar ortaya çıkmışsa, biz hepimiz, bütün çağdaşlarımız, bu olanakları, 1917 Ekim’ünde başarılan kesin tarihsel dönüme ve 1917’den sonraki 60 yıl boyunca elde edilen büyük devrimci kazanımlara borçluyuz. Bu nedenle, Ekim Devrimi’ni yirminci yüzyılın başlıca olayı sayarken, gayet haklı olarak, onun yalnız tarihe ait olmadığını söylüyoruz. Bu devrim aynı zamanda günümüze aittir. Ekim’ün ve sosyalizmin başarılarının önemini değerlendirme ölçütü de, yalnız ulusal ölçüt, yalnız Rusya ölçütü değil, uluslararası ve gerçekten evrensel ölçüttür.

Ekim Devrimi’nin taşıdığı önem ve Ekim deneyi sorununun günümüzde aralıksız olarak en çetin ideolojik ve politik tartışmalara konu olması rastgele değildir. Sosyalizmin hasımlarının, işçi sınıfı düşmanlarının, Ekim’a ilişkin gerçekleri, onun eşsiz devrimci-yapıcı davasını, derin demokratizmini, dünyayı devrimci yoldan değiştirme ve aynı zamanda bu dönüşümün yoluna ışık tutan Marksist-Leninist bilimi geliştirme eylemi üzerinde, günümüzün canlı sosyal-politik gerçekliklerinin oluşması üzerindeki sonsuz etkisini tersyüz etme yolunda ellerinden geleni yapmaları da rastgele değildir.

İşte bu nedenle, konferansımızın konusu («Büyük Ekim ve günümüz dünyası», yalnız genel teorik plânda önemli olmakla kalmıyor, aynı zamanda komünistler ve diğer devrimci güçler tarafından yürütülen savaşımın ortaya koyduğu pratik sorunlar bakımından da alabildiğine güncel bir nitelik taşıyor. Bizce, komünist ve işçi partilerinin, aynı zamanda devrimci-demokratik hareket ve örgütlerin konferansımıza gösterdikleri ilgi ve verdikleri önem de bunu doğruluyor.

Oktobr Devrimi üzerinden geçen 60 yıl boyunca SBKP'nin teorik çalışmalarıyla ilgili bazı sorunlar

Boris Ponomaryov

*SBKP Merkez Komitesi Politbüro aday üyesi ve
Merkez Komitesi Sekreteri*

Oktobr Devrimi üzerinden geçen altmış yıl boyunca teorinin gelişmesi konusu son derece geniştir. Toplumun ve kişinin politik, ekonomik, ve ideolojik yaşamını ve devleti yönetme çalışmalarını bütün yönleriyle kapsayan Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin eylemi ne denli genişse, bu eylemin temelinde yatan teori, sosyalizm ve komünizm kuruluşu teorisi de o denli geniş kapsamlıdır.

Devrimden önce de, sonra da SBKP'nin teorik çalışmaları, K. Marks, F. Engels ve V. İ. Lenin'in kurduğu sağlam temele dayanıyordu. Yeni çağın temel yasallık ve eğilimlerinin V. İ. Lenin tarafından ortaya çıkarılması özel bir önem taşıyordu. Bu nedenle, çağımızın problemlerini Lenin'in düşünsel kalıtından kopuk olarak bilimsel açıdan anlamlandırmak mümkün değildir.

SBKP 60 yıl içinde dünyanın devrimci yenileşmesine büyük katkıda bulundu. Bunu büyük ölçüde, teori konusunda Leninci sorumluluk duyduğu için, Marksizm-Leninizm'in ana ilkelerine içtenlikle bağlı olduğu için, kendi deneyi ve dünya devrim süreci üzerindeki genellemelerden yola çıkarak Marksizm-Leninizmi yaratımlı biçimde aralıksız geliştirdiği için başarabildi.

1

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin etkusu, insanların «kendi tarihlerini tamamen bilinçli olarak kendileri yaratma»ya ⁽¹⁾ başladıkları yeni bir çağ açtı. Bu arada, toplumsal gelişmede sübjektif etkenin rolü ölçülemeyecek derecede arttı. Bilimsel teorinin büyük önemi bundan ileri geliyor (ki, bu teori olmadan toplumun sosyalist yenileşmesi düşünülemez). Marksist-Leninist partinin, yani sözkonusu teoriye sahip bulunan, yeni olguların teorik analizini vaktinde ve azimle doğru, halkça anlaşılır politik kararlara yansıtabilecek güçte olan en ilerici ve devrimci sınıf durumundaki işçi sınıfının partisinin yönetici rolünün önemi, yerini hiç bir şeyin tutamaya-çağı ilkesel önemi de bundan ileri geliyor.

(1) K. Marks ve F. Engels, Eserler, c. 20, s. 295.

Dönüp geçmişe bir göz attığımızda, yeni tip proleter partisiyle ilgili kuramı hazırlayan, devrimci savaşılarda bu partinin çeliğine su veren, XX. yüzyılın dünya çapında takdir kazanmış, saygın ve utkulu politik gücüne dönüşmesini sağlayan V. İ. Lenin'in bilgeliği özellikle bizi kuvvetle etkiliyor. Lenin'in bu çalışmaları, genellikle Marksizm-Leninizmin gelişmesi açısından da esaslı bir önem taşıyor.

Parti'nin iktidarda olduğu koşullar içinde, sorumluluğu, rolü ölçülemez derecede artıyor ve Leninci parti ilkelerine uyulması, yalnız parti açısından değil, aynı zamanda devrimin yazgısı, bütün ulusal ve devlet açısından gerçekten büyük önem kazanıyor.

Parti, işçi sınıfının devrimci iradesini dile getiriyor. Partinin yönetimi altında bu sınıf evrensel ve tarihsel görevini yapıyor. Parti sayesinde, işçi sınıfı, köylülerle ve emekçi halkın bütün tabakalarıyla bağlaşma halinde sosyalizm ve komünizm kuruculuğunun yönetici gücü oluyor. Partinin, sarsılmaz bütünlük ve disiplin olmadan, bu son derece güç ve sorumlu rolünü yerine getiremeyeceği apaçık ortadadır. İktidardaki Parti, ideolojisiyle ilişkisi olmayan, mevki düşkünü ve çıkarıcı unsurlardan korunmak için özel çaba harcamalı, örgütte işçi sınıfı temsilcilerinin çoğunluğunu sürdürerek sosyal bileşimini aralıksız ayarlamalı, demokratik santralizm ve kollektif yönetim ilkelerini titizlikle gözetmeli, eleştiri ve özeleştiriye yer vermeli, yığınlarla, halkla kopmaz bir ilişki içinde bulunmalıdır.

Sovyetler Cumhuriyetinin başına geçen Partimiz, herşeyden önce ana soruna çözüm getirmeli, yani endüstriyel bakımdan diğer kapitalist ülkelerden geri kalmış ve nüfusunun büyük bir çoğunluğunu köylülerin oluşturduğu bir ülkede sosyalizmi kurma olanağını, bu ilkesel olanağı gerçekleştirilmeliydi. Bolşevikler, diğer alanlarda olduğu gibi, bu alanda da dogmatik olmayan, gerçekten yaratımlı bir yaklaşımla yola çıktılar.

Bolşeviklerin hasımları, Rusya'nın «sosyalizm için olgunlaşmadığı»nı, çünkü ülkede kapitalizmin yeterince yüksek düzeye ulaşmış olmadığını savlıyorlardı, Lenin, Marksizmin böylesine ukalâca yorumlanmasına kesinlikle karşı çıktı. Bu arada, evrensel gelişmenin genel yasallığının, «bu gelişmenin biçiminde olsun, düzeninde olsun özgünlük oluşturan tek tek gelişme aşamaları»nı dışlamadığını, tersine gerektirdiğini kanıtladı. (2) V. İ. Lenin'in vardığı sonuç şöyleydi: Eğer sosyalizme geçişin belirli ekonomik ve kültürel önkoşulları gerektirdiği doğruysa, şurası da gerçektir ki, üstün gelen proletarya iktidarı ele geçirdiğinde, daha öte sosyalizme doğru olanca gücüyle ilerleyebilmek için, kapitalizmin yapmayı başaramadığı işleri hızla tamamlamak üzere iktidardan yararlanabilir ve yararlanmalıdır. Parti, bu çizgiyi teorik yönden temellendirmekle kalmadı. Aynı zamanda, Troçkizme, «sol komünizm»e, diğer sağ ve «sol» kanat akımlarına karşı dirençli ideolojik-politik savaşım vererek onu savundu.

Sosyalizm kuruculuğuna geçiş, yepyeni ve son derece karmaşık diğer birçok soruna da cevap vermeyi gerektirdi. Bu sorunlardan bazılarını şöyle sıralayabiliriz: Çokuluslu bir ülkenin devlet kuruluşu ve devlet yapısı ilkeleri; ekonomi ile politika arasındaki orantı; çeşitli ekonomik sistemlerin ve mülkiyet biçimlerinin rolü; geçiş döneminde sınıf savaşımının özellikleri ve sömürücü sınıfları ortadan kaldırma yöntemleri; kent-köy ilişkilerinin karakteri ve ticaretin önemi; paranın rolü; köyde küçük, kişisel üretimden büyük, sosyalist üretime geçiş yolları, sosyalist sanayileşme; sosyalizm kuruculuğunun evreleri, ödevlerin ardışıklığı; gelişim hızı ve finansman kaynakları; kültür, bilim ve sanat alanındaki politika; yasallık ve hukuk düzeni; dış dünya konusundaki tutum, yani proletarya devletinin uluslararası politikası; silâhlı güçler vb. . . .

Bütün bunlar, Paris Komünü'nün kısa süreli ve sınırlı deneyi bir yana, önceki sosyal-politik pratikte çözümü bulunmayan problemlerdi. Vaktiyle burjuvazi iktidara geldiği zaman, Lenin'in isabetli deyişiyle, «artık sınıflardan geçmiş mürettebatı, peşinen hazırlanmış yolu, daha önce denenmiş mekanizmaları vardı. Bizdeyse ne önceden sınanmış mürettebat, ne yol, genellikle daha önce denenmiş hiç bir şey yoktu.»⁽²⁾

Hiç kuşkusuz, tümel kapsamlı geçiş dönemi teorisi olmasaydı, reel sosyalizm de olamazdı. Böyle bir teorinin yaratılması, V. İ. Lenin'in ve Bolşevik Partisi'nin en büyük hizmetlerinden biridir, Marksizm-Leninizme önemli bir katkıdır.

Lenin'in sosyalist devlet teorisi, yeni toplumu koruma ve kurmanın ana aracı olarak, geçiş dönemi teorisinin organik ve bileşik bir bölümüydü. V. İ. Lenin ve Parti, geçiş döneminde toplumun sınıfsal yapısı üzerindeki çözülemeye dayanarak, işçi sınıfının köylüler ve diğer emekçi tabakalarıyla bağlaşma halinde yürüttüğü politik erkinin kurulmasının, sosyalist toplum kuruluşunun son derece önemli bir yasallığı olduğunu gösterdiler.

Lenin'in, sosyalist devletin yapıcı işlevlerine ilişkin sonuçları büyük bir önem taşıyordu. Burjuva ve reformist ideologlar proletarya diktatörlüğünün içeriğine ilişkin Lenin'in görüşünü boyuna tersyüz gösterdikleri ve bayağılaştırdıkları için, sorunun bu yönünü ayrıca belirtmek istiyoruz. V. İ. Lenin'in yapıtlarında, bu derin ve çok geniş kapsamlı kavramın çeşitli yönlerine ışık tutan nice tanımlar yer alıyor. Bu tanımlar, bir arada, sosyalist devletin sınıfsal özülüğünü ve kimin üstün geleceği belirlendiği sırada ve daha sonraki dönemde işlev özelliklerini dile getiriyor. V. İ. Lenin, yeni tip devleti, sömürücülerin karşısında olan sömürçüsüz devleti, sosyalizm ve komünizm kurucularının devletini oluşturmanın bütün ana sorunlarını açıklığa kavuşturdu. Proletarya diktatörlüğü üzerinde ciddi

(2) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 45, s. 379.

(3) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 44, s. 416.

düşünceler ileri sürebilmemiz için, Lenin tarafından ortaya konan tanımların hepsini bir bütün olarak dikkate almalı, aynı zamanda proletarya diktatörlüğü teorisini hayata geçirmedeki deneyi gözönünde bulundurmalıyız. Aksi halde, olumsuz teorik sonuçlardan da öte zararlara yol açabilecek eksiklik ve yanlışlar kaçınılmaz olur.

Ekonomik süreçlerin analizi her zaman bilimsel sosyalizm teorisinin ortagöbeğinde yer alır. Önceleri Marksist ekonomik düşünce kapitalizmin sosyalist devrimi nasıl «hazırladığı» sorunu üzerinde yoğunlaşırken, devrim üstün geldikten sonra, sosyalist ekonomiyi kurma bilimi ve davası, özünde Marksist-Leninist öğretinin yeni bir bölümünü oluşturan sosyalizmin genel ekonomik teorisi yaratılmıyordu. Devrimci iktidarın izleyeceği ekonomik politikanın doğruluğu buna bağlıydı. Devrimin yazgısı da bu politikanın doğruluğuna bağlıydı.

«Yeni ekonomik politika», V. İ. Lenin'in bu alandaki en büyük buluşuydu. Yeni ekonomik politikanın uygulanması sürecinde, işçi sınıfının köylülerle ve orta tabakalar da dahil proleter olmayan diğer tabakalarla bağlaşmasını garantileme ilkeleri hayata geçirildi. Bu politikanın gerçekleştirilmesinden elde edilen deney, günümüzde de geniş uluslararası önem taşıyor. Netekim, V. İ. Lenin de bunu şöyle belirtmişti: «Hâlâ geçici olarak kendi başımıza çözmekte olduğumuz sorun görünüşte sırf Rusya'ya özgü bir sorundur, gerçekte bu, bütün sosyalistlerin karşı karşıya geleceği bir sorundur.»⁽⁴⁾ Lenin, kooperatifleşmede kolektif sosyalist köy ekonomisine geçmek üzere köylüler için en uygun ve anlaşılır yolu buldu.

Lenin'in kooperatif planına dayalı olarak Sovyet köy ekonomisinin kolektifleştirilmesi, SBKP'nin özeleştirisel biçimde ortaya çıkardığı ve bertaraf ettiği belirli yetersizlik ve yanlışlara karşın, Rusya gibi ülkeler için belki de en karmaşık olan sorunun, yani köylülerin sosyalist üretime katılması sorununun çözüme kavuşturulmasını sağladı. Lenin'in kooperatif planı ve bu planın Parti tarafından geliştirilmesi, teorik temelleriyle evrensel önem taşıyor; çünkü bu, çağımızda köylü sorununun, bir başka deyişle bütün kıtalarda yüz milyonlarca insanın yazgısıyla ilişkili bir sorunun özünü oluşturuyor.

SBKP, ekonominin sosyalist temeller üzerinde yeniden düzenlenmesi sürecinde, bütün toplumsal ilişkileri yenileştirmenin temeli olan üretici güçleri geliştirmekle ilgili tarihsel ödevin, ancak ülkenin sanayileşmesi yoluyla yerine getirilebileceği gerçeğinden hareket ediyordu. Sovyet usulü sanayileşmeyle, gerçek sosyalizmin yalnızca çağdaş sanayi temeli üzerinde kurulabileceğine ilişkin Marksizmin temel fikri yaratımlı biçimde pratikte gerçekleştirildi.

Sosyalist sanayileşme, yalnız teknik değil, aynı zamanda sosyal süreç-

(4) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 44, s. 329.

tir. Bu süreç boyunca, işçi sınıfı sadece sayıca büyümekle kalmayıp, onda emeğe yeni yaklaşım, üretimin efendisi olarak yeni psikoloji oluşmaktadır. Aynı zamanda üretimin işlemesi ve gelişmesinde yeni biçimler meydana gelmektedir. Şöyle ki, üretim, kapitalistsiz, sömürsüz, genel ulusal plan gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu genel plan, fazla üretime ve ekonomik ilişkilerde anarşiye kapalıdır. Yeni düzen bütün bunları hiç bir yerde kapitalizmden hazır biçimde devralamaz.

Ekonomide ulusal planlama ilkelerinin hazırlanması, bütün ekonomiyi planlı şekilde yönetmekle ilgili teorinin yaratılması, Sovyet ekonomi biliminin kayda değer başarılarından biridir, insanlığın toplumsal düşüncesinin büyük bir kazanımıdır. Örneğin, «beşyillik» sözcüğü uluslararası bir terim oldu, birçok halkın diline girdi. Planlı ekonomik kalkınma yöntemleri, bütün dünyanın ve her şeyden önce, çağdaş ilerlemenin geniş yoluna hızla çıkmaya çalışan gelişme halindeki genç devletlerin ilgisini çekiyor. Bizim yöntemlerimiz, kapitalist ülkelerde de dikkatle inceleniyor. Fakat planlama, ancak, emekçilerin çıkarlarını dile getiren devrimci bir iktidarın elinde, üretim araçları kamunun malı olduğunda eylemde gerçekleştirilebilir ve halkın yararına işleyebilir.

SBKP, emekçinin gitgide artan gereksinmelerini ve ilgilerini karşılamayı amaçlayan sosyalist ekonominin temel yasasını hazırladı. Sosyalist ekonomi, bu bakımdan kapitalist ekonomiden ilkesel bakımdan farklıdır. Çünkü kapitalist ekonominin temel yasası, azami ölçüde kâr sağlamaktır. Bu da sömürünün artması demek olup, fazla üretim bunalımlarına yol açar ve burjuva düzeninin bütün illetlerini doğurur.

Şimdi herkesçe anlaşıldığı gibi, yeni toplumu kurmak, aynı zamanda büyük bir kültür sorununu çözme ödevidir. Parti, bu ödevi yerine getirirken, yine teoriye, Lenin'in kültür devrimi teorisine dayanıyordu. V. İ. Lenin, kültür devrimini, yalnızca, genel okur yazarlık (başlıbaşına bunun büyük bir önemi olsa da) sağlayan eğitim önlemleri sistemi olarak anlamıyordu. Sosyalizmin kültür misyonunu, sosyalizm ve komünizm uğrunda etkin savaşım veren, her bakımdan gelişmiş yeni insanın yetiştirilmesinde görüyordu.

SBKP, ulusal sorun teorisi ve pratiğine getirdiği katkıyla haklı olarak övünüyor. V. İ. Lenin, daha devrimden önce, ayrılma da içinde olmak üzere ulusların yazgılarını belirleme hakkını tanımanın, (Parti doğru politika izlediği takdirde), ulusların bölünmesine değil, aralarındaki çelişkilerin giderilmesine, sosyalizm kuruluşu platformu üzerinde gönül rızasıyla serbestçe birleşmelerine yol açtığını kanıtlayarak ulusal sorunu çözmenin diyalektiğini ortaya çıkardı. Aynı zamanda ulusal konulara yaklaşımda nihilizmin esassızlığını ve ulusal problemlerin içeriğini bulandırma ve çarpıtma girişimlerinin, temelinde koyu milliyetçi nitelik taşıyan bu girişimlerin tutarsızlığını gözler önüne serdi. «Kültürel-ulusal özerklik» savıyla

yola çıkan görüşlere karşı olarak, V. İ. Lenin, Partinin, dil ve ulusal men-subiyet ayırımı yapmaksızın, bütün ülkenin proletaryasını birleştiren ve temsil eden yekpare bir örgüt olarak eylem göstermesi gerektiği görüşünü savundu. Partimiz, daha baştan tam da bu ilkelere dayanarak kurulmuştu.

Parti tarafından izlenen ulusal politikanın başarısı, bütün Sovyet toplumdaki köklü sosyal-ekonomik değişikliklerle, emekçi yığınlarının biz-zat emekçi sınıflarının gelişmesiyle ve politik bilinçlerinin yükseltilmesiyle, bu sınıfların birbirine yakınlaşmalarıyla, giderek sosyalizm ve komünizm kuruluşu sürecinde özdeş hale gelmeleriyle sıkı sıkıya bağlıdır. Parti, bu süreçlerin sonuçlarını genelleyerek, XXIV. Kongresinde teorik ve politik bakımdan son derece önemli bir sonuç, ülkemizde yeni bir tarihsel insan topluluğunun, yani Sovyet halkının oluştuğu sonucunu çıkardı.

SSCB 1960 yıllarında gelişmiş, olgun sosyalizm dönemine girdi. Parti, gelişmiş sosyalizmi, komünist formasyonun oluşumunda doğal bir aşama olarak tanımladı. Bu tanımlama, SBKP XXV. Kongresi kararlarında yer aldı.

Gelişmiş sosyalizm kavramı, bilimsel komünizm teorisinde yeni bir kavramdır. SSCB'nin yeni anayasa tasarısının önsözünde bu kavramın özellikleri enikonu verilmektedir. SBKP, sözkonusu kavramı yaratırken, sosyalizmin, kendi altyapısı üzerinde gelişerek, bu aşamada yapıcı olanaklarını gitgide daha tam biçimde gösterdiği gerçeğinden yola çıkıyordu.

Elbette, bu aşamada daha öte incelenmesi, kesinleştirilmesi gereken yeni sorunlarla yüzyüze gelinmekte, yeni sonuçlara varma zorluğu doğmaktadır. Gelişmiş sosyalizmin içsel yasallıklarının karakteri, bu aşamanın temel çizgi ve ölçütleri, sürekliliği, gelişmiş sosyalizmin büyüyerek komünizme dönüşmesi koşulları sözkonusudur.

Halkımızın karşı karşıya bulunduğu büyük sosyal-ekonomik sorunların çözüme kavuşturulması, Sovyet sosyalist demokrasisinin sürekli yetkinleşmesiyle kopmaz biçimde bağlıdır. Parti, insanlık tarihinde demokrasinin ilkesel bakımdan bu yeni biçimini, sosyalizm ve komünizm kuruluşunun deneyini ve gereksinmelerini dikkate alarak geliştiriyor, zenginleştiriyor. Bu yöndeki teorik ve politik çalışmalarının başlıca aşamaları, Rusya Sovyet Sosyalist Federatif Cumhuriyeti 1918 Anayasası, SSCB'nin 1924 ve 1936 Anayasaları gibi yaratıcı Marksizm-Leninizmin çeşitli belgelerinde yansıtılmış bulunuyor.

Başta L. İ. Brejnev olmak üzere bir komisyonun hazırladığı yeni anayasa tasarısı şimdi geniş çapta görüşülmektedir. Bu belge, kapitalizmden komünizme geçiş bilimine, sosyalist devlet bilimine önemli bir katkıdır.

SBKP, doğruluğu artık sözle değil, güçlü sosyalist toplumun oluşumu gibi yüce bir eylemle ortaya konmuş olan Marksist-Leninist devlet öğretisini geliştirerek, proletarya diktatörlüğünün tarihsel sınırlarını gösterdi. Bu

arada, devlet henüz ortadan kalkmadan, proletarya diktatörlüğünün gerekli olmaktan çıkacağı, gereksiz hale geleceği konusunda ilkesel bakımdan yeni bir sonuç çıkarıldı. Sömürücü unsurların tamamen yok edilmesi, işçi sınıfı mevzilerinde ve onun yönetimi altında toplumun sosyal-politik birliğinin sağlanması sonucunda, devlet genel devletine, bütün halkın çıkarlarını ve iradesini dile getiren bir organa dönüştü.

Devlet, şimdi, alabildiğine dal budak salmış büyük ve karmaşık ekonomiyi yönetiyor. Sayısız sosyal sorunlarla, halkın kültürünün gelişmesiyle ilgili ödevleri ölçülemeyecek derecede arttı. Ve elbette ki, dış politika alanında, sosyalist yurdun savunulması alanındaki olağanüstü önemli işlevi çok daha büyük ağırlık kazandı, çok daha fazla çalışma gerektirir hale geldi. Bütün bunlar, azami koordinasyonu, merkezleştirilmiş yönetimin tabandaki yığınsal girişimle daha iyi birleştirilmesini zorunlu kılıyor. Kıscası, yönetimin gitgide daha büyük bir yeterlikle yürütülmesi gerekiyor.

Anayasa tasarısında yurttaş hakları ve özgürlüklerinin yeniden düzenlenip geliştirilmesi, Sovyet sosyalist demokrasisinin gelişmesine bir katkıdır. İş hakkı gibi ülkemizde çoktandır anayasayla garantilenmiş gerçek haklar yanında, yeni tasarıda burjuva devletlerinin anayasalarında bulunmayan ve bulunması da olanaksız ilkesel bakımdan yeni hükümler yer almaktadır. Bunlar, devlet ve toplum işlerinin yönetimine katılma, çalışmalarda eksiklikleri eleştirme hakkı, konut hakkı, sağlığı koruma hakkı, kültürün başarılarından yararlanma hakkı, bilim, teknik ve sanat alanlarında yaratıcılık özgürlüğü ve diğer haklardır. Bütün bunlar ve diğer eski ve yeni haklar, halkın mutluluğuna, yaşam ve yazgılarını sosyalizme sıkı sıkıya ve sonsuz olarak kaynaştırmış bulunan milyonlarca emekçi yığınlarının çıkarlarına hizmet etmelidir. Bu nedenle, verilen hakların toplum ve devlet çıkarlarına karşı kullanılmasını yasaklayan tasarı maddesi, burjuva propagandası savlarının tersine, hiç de demokrasiyi «sınırlama» değildir, halkın demokratik iradesinin ifadesidir.

SSCB'nin Anayasa tasarısında, Sovyet toplumu ve devletinde Komünist Partisinin yönetici ve yönlendirici rolü enine boyuna açıklanmaktadır. Komünist Partisi, işçi sınıfının partisi olarak kalmakla beraber, artık tek tek tabakalar ve grupların çıkarlarını bütün toplumun çıkarlarıyla bağdaştırarak, toplumun manevi-politik bütünlüğünü sağlayarak bütün halkın partisi olmaktadır. Bundan ötürü, yeni anayasa tasarısı, haklı olarak, halk için varolan ve halka hizmet eden SBKP'den Sovyet toplumunun politik sisteminin, bütün devlet ve toplum örgütlerinin çekirdeği diye söz etmektedir.

Böylelikle, partimiz, başta L. İ. Brejnev olmak üzere Merkez Komitesi, gelişmiş sosyalist toplumun yönetimini sürekli geliştirerek ve yavaş yavaş komünizme geçişini sağlayarak politik, ekonomik, ideolojik, tek sözle bütün alanlarda bu sürecin teorisini oluşturmaktadır.

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin etkisi, dünyanın gelişmesine yeni bir yön vererek, halkların yaşamında dış politik etkenlerin rolünü önemli ölçüde artırdı. Demek ki, Marksist düşünce bu alanda da sayısız karmaşık sorunlara ivediyle çözüm getirmeliydi. Bu sorunları Oktobr Devrimi'ni yöneten ve işçi-köylü devletinin dümenini eline alan Parti çözüme kavuşturdu.

V. İ. Lenin, daha devrim öncesinde, belirli tarihsel dönemde değişik sosyal düzenli devletlerin aynı zamanda varolmasının kaçınılmazlığını kanıtladı. Bu sonuç, kapitalizmin emperyalizm aşamasındaki gelişiminde dengesizliğin artacağına ilişkin ortaya çıkardığı yasadan doğuyordu. Oktobr Devrimi'nin etkisinden sonra, Lenin'in öngördüğü gibi, «sosyalist ve kapitalist devletlerin yanyana yaşamaya»⁽⁵⁾ başladığı bir döneme girildi.

V. İ. Lenin, Sovyetler ülkesine karşı silâhlı saldırı olasılığı, savunmanın sosyalizm kazanımlarının korunmasını sağlayacak düzeyde tutulması gerekliliği konusunda defalarca uyarıda bulunuyordu. SBKP, büyük önderin bu vasiyetini hiçbir zaman unutmadı. V. İ. Lenin, burjuvazi kampında saldırgan eğilimli «savaş partisi»nin yanı sıra, «barış partisi» de bulunduğu belirtiliyor, karşıt sistemli devletlerin barış içinde yanyana yaşamasının ekonomik önkoşulları da içinde objektif önkoşullarını hatırlatıyordu.

Parti, V. İ. Lenin'in ölümünden günümüze kadar barış içinde yanyana yaşama politikasını enine boyuna geliştirdi. Daha 1930 yılları ortasında, Sovyet devletini güçlendirme, savaş aleyhtarı güçlerin etkinliğini ve kapitalist ülkelerde komünist partilerinin etkisini artırma girişimleriyle ilgili olarak, yeni dünya savaşının önlenmesi, saldırıya karşı dirençli savaşım yürütülmesi sorunu ileri sürüldü. Bilindiği gibi, SBKP, diğer kardeş partilerle birlikte, tüm eylemini bir savaşın kundaklanmasını önleme, saldırganları durdurma amacına yöneltmiştir.

İki dünya savaşı arasındaki dönemde dünyadaki durumun çözümlenmesi sonucunda, sosyalizmin, Sovyetler Birliği'nin karşısında olan kapitalist kampın iki devlet grubu tarafından temsil edildiği anlaşıldı. Bu gruplardan biri, emperyalizmin en harpçi, saldırgan güçlerini simgeleyen Hitler faşizmi ve bağlaşıklarından oluşuyordu. Diğer grup ise, yine emperyalist olmakla beraber, birçok nedenlerle ikircimli ve tutarsız da olsa saldırganlara karşı çıkabilirdi. Bilindiği gibi, İkinci Dünya Savaşının deneyi, çıkarıların bu sonucun politik önemini inandırıcı biçimde ortaya koydu.

(5) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 399, s. 197.

Sovyet halkının Büyük Anayurt Savaşı'nda üstün gelmesinden, faşizmin bozguna uğratılmasından ve birçok Avrupa ve Asya ülkesinde devrimin utku kazanmasından sonra, dünya güçleri oranında sosyalizm yararına derin bir değişme oldu. SBKP, uluslararası alanda güçler oranının her-yanlı teorik ve politik analizini dikkate alarak, çağdaş toplumun yaşa-mından dünya savaşını çıkarma yönünde başarılı uğraş vermek için gerekli koşulların oluştuğu sonucuna vardı. İlk kez SBKP XX. Kongresi'nde ileri sürülen bu sonuç, bundan sonra Parti'nin Üçüncü Programında daha geniş biçimde formüle edildi.

Çağdaş koşullar altında savaş ve barış sorunlarının, barış içinde yan-yana yaşama ilkesinin teorik ve politik bakımdan açıklığa kavuşturul-masında, SBKP'nin XXIV. ve XXV. Kongreleri ile SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı L. İ. Brejnev yoldaş son derece büyük, gerçekten tarihsel bir rol oynadılar.

SBKP Merkez Komitesi'nin hazırladığı ve XXIV. Kongre'nin kabul ettiği Barış Programı, bilime dayalı dış politikanın parlak bir örneğiydi. Bilin-diği üzere, bu programın ana hedefleri gerçekleştirildi. Barış ve ulus-lararası işbirliği uğrunda, halkların özgürlük ve bağımsızlığı uğrunda sa-vaşımı sürdürmekle ilgili olarak XXV. Kongre'de kabul edilen program, barış programının organik bir uzantısıydı. Barış içinde yanyana yaşama ilkesinin uluslararası yaşamda tamamen kökleşmesi için, mutlaka gergin-liğin azaltılması gerekir. Marksist-Leninist düşünce, bu çokyanlı kavramın içeriği üzerinde tam bir analiz yaptı. Netekim, L. İ. Brejnev şunları be-lirtti: «Yumuşama her şeyden önce ,soğuk harb'i ortadan kaldırmak, dev-letler arasında normal, eşit haklı ilişkilere geçmek anlamına gelir. Yumu-şama, görüş ayrılıklarını ve tartışmaları güç, tehdit ve silâh şakırtısıyla değil, barışçı araçlarla, masa başında görüşmelerle çözmeye hazır olmak demektir. Yumuşama, belirli bir güven ve birbirinin yasal çıkarlarını dik-kate alma becerisi demektir.»⁽⁶⁾

SBKP XXV. Kongresi'nde yumuşama ile sınıf savaşımı arasındaki orantı sorunu açıkça ortaya kondu. Yumuşamanın, sınıf savaşımı yasalarını hiç de kaldırmadığı ve kaldıramayacağı, bunların yerini de tutamayacağı vurgulandı. SBKP'nin teorik ve politik belgelerinde defalarca belirtildiği gibi, yumuşama, karşıt toplum sistemlerinin birbirine karşı durmasını yan-sıtan ideolojik savaşıma son verildiği anlamına gelmez. L. İ. Brejnev, bir süre önce «Le Monde» gazetesine verdiği demeçte bununla ilgili olarak şöyle demişti: «İki toplum sistemi ve ideolojileri arasındaki tartışma, an-cak hayat tarafından, tarihsel pratik tarafından, uygulamada yoklanarak çözüme bağlanabilir.»

(6) L. İ. Brejnev, Tula savunucularının büyük kahramanlıkları, Moskova, Politizdat. 1977, s. 12.

Oktobr Devrimi, dünya çapında sosyalizme geçişi başlatarak, evrensel devrim süreci teorisinin ana sorunlarını büyük ölçüde yeni tarzda ortaya koydu.

V. İ. Lenin, Oktobr Devriminin taşıdığı uluslararası önemin ağır basan iki yönünü gösteriyordu. Sözün geniş anlamıyla, devrimin «bütün ülkelere yapacağı etki»yi (7) belirtiyor; sözün dar anlamıyla de Oktobr Devrimi'nin bazı temel çizgilerinin uluslararası düzeyde tekrarlanması kaçınılmazlığına işaret ediyordu.

Oktobr Devrimi'nin (sözün geniş anlamıyla) uluslararası önemi sorunları teorik açıdan SBKP tarafından birkaç yönde inceleniyor ve formüle ediliyor.

Birinci yönde, dünyanın devrimci yenilenmesinde sosyalizmin rolü ele alınıyor.

İkinci Dünya Savaşından sonra, sosyalizmin, nitel bakımdan yeni bir konum sağlamasından sonra, onun uluslararası güç haline gelmesi, bütün dünyanın gelişmesine yaptığı etki enikonu inceleniyordu. Sosyalist ülkelerin kardeş partileriyle birlikte, sosyalizmi kurma biçimlerinin çeşitliliğine ilişkin Leninci öğretiyeye dayanılarak, halk demokrasisi devletinin sosyalist yapısı her bakımdan çözümlendi, sosyalizm kuruluşuna özgü genel ve somut-ulusal nitelikler belirtildi. Pratik, her ülkede sosyalizmin ilerlemesinin, komünist partisi tarafından toplumun doğru yönetilmesine bağlı olduğuna ilişkin Marksist-Leninist teorik hükmü doğruladı.

Dünya sosyalist devletler sisteminin büyümesi ve yetkinleşmesi süreçleri incelenirken, bu sistemin objektif yasallıkları bulundu. Bu yasallıkların içinde başlıca olanları şunlardır: Sosyalist devletlerin iktidar partileri arasındaki kardeşçe ilişkilerin kesin rolü; Marksizm-Leninizm ve sosyalist enternasyonalizm ilkeleri temeli üzerinde gönüllü işbirliği; devletlerden her birinin hak eşitliği ve egemenliğine saygı; arkadaşça yardımlaşma ...

L. İ. Brejnev, sosyalizmin uluslararası sistem olarak gelişmesindeki eğilimleri gözden geçirirken şunları belirtti: «Bütün sosyalist dünya devrim içindedir. Sosyalist dünyanın gelişmesi sırasında, elbette ki, yeni eskiyle çarpışır, iç çelişkiler giderilir.» (8)

Partimiz, kardeş partiler ve halklar arasındaki dostluğun güçlenmesinden, politika, ekonomi, sosyal yaşam ve ideoloji alanında yeni yeni ortak elemanların belirmesinden, gelişme düzeylerinin yavaş yavaş yaklaş-

(7) Bak: V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 41, s. 3.

(8) L. İ. Brejnev, Lenin'in yolundan, c. 3. Moskova, 1972, s. 206.

masından yola çıkarak, XXV. Kongresinde, sosyalist ülkelerin giderek yakınlaşmasının şimdi bir yasallık haline geldiği sonucuna vardı. Bu yasallık, kardeş devlet ve halkların yeni enternasyonal topluluğunun oluşmasına yol açıyor.

İkinci yön, uluslararası işçi hareketinin çağımızdaki sorunlarının ve özellikle enternasyonal güç olarak evrensel ilerlemedeki rolünün kardeş partilerle birlikte incelenmesi ve açıklığa kavuşturulmasıdır. Lenin'in bu problemlerle ilgili analizi, bizleri her zaman iyimser ve doğru bir vargıya götürüyor. Şöyle ki, yeni koşullar altında işçi hareketindeki gelişmelerin olanca karmaşıklığına karşın, bu hareketin Oktobr Devrimi sonucunda güçlü bir atılım kazanan, reel sosyalizmin başarılarından güven alan devrimci eğilimi ağır basmakta devam ediyor. İşçi hareketi, bir bütün olarak, bu eğilim sayesinde tekelci sermayeyle ve emperyalizmle savaşımında mevzilerini güçlendiriyor, önemli sosyal-ekonomik ve politik kazanımlar elde ediyor.

Üçüncü yön de, yine Oktobr Devrimi'nin, eski sömürge ve yarı-sömürgelerin geniş bölgelerinde ışık tuttuğu köklü değişikliklerin aralıksız teorik genellemesi ve buna dayalı olarak politik sonuçların çıkarılmasıdır.

Sovyet komünistleri ve diğer ülkelerin komünistleri, ulusal kurtuluş hareketlerinin üstün gelmesi ve özgürlüğüne kavuşan ülkelerin gelişmesi açısından sosyalizmin başarılarının önemi, bu ülkelerin ilerlemesi için tek doğru yol olarak sosyalist yolu seçmesi, komünistlerin devrimci demokratlarla işbirliği, ekonomide devlet sektörünün yeri ve önemi, genç devletlerin gelişmesinde sınıfsal ve ulusal unsurların orantısı ve diğer birçok sorunu esaslı biçimde açıklığa kavuşturdular.

«Sözün geniş anlamıyla» Oktobr Devrimi'nin uluslararası önemine ilişkin sorunların işlenmesi kısaca bundan ibaret.

Şimdi de, V. İ. Lenin'in Oktobr Devrimi'nde «sözün dar anlamıyla» gördüğü önemi, bir başka deyişle sosyalist devrimin genel yasallıkları sorununu ele alalım. Bu genel yasallıklar devrim teorisinin harcıdır. Bunlar olmazsa, bu teori kaçınılmaz olarak parçalanıp dağılır, bilim olmaktan, dolayısıyla devrimci eylem yöntemi olmaktan çıkar. Öte yandan, Partimiz şu gerçeği defalarca belirtti: Şimdi işçi sınıfı davası uğrunda savaşım, belirli ülkenin somut tarihsel koşullarına ve ulusal özelliklerine göre çeşitli biçimlerde yürütülmektedir, her komünist partisi bu koşulları dikkate alarak strateji ve taktiğini kendisi belirlemektedir.

Sosyalist devrim yasallıklarında, çağımızın temel niteliklerini yansıtan ve kalıcı önem taşıyan ilkeler en önemlidir. Bu ilkeler nelerdir?

Birincisi: Toplumsal dönüşümlerin teori ve pratiği konusunda Marksizm-Leninizme dayalı ardıcıl devrimci yaklaşım ... SBKP, bu ilkenin doğru

anlaşılmasına daima çok büyük önem vermektedir. Sözkonusu ilke, işçi sınıfının hegemonyası kavramıyla, bu sınıfın yalnız devlet yönetimine katılmakla kalmayıp, diğer emekçilerle bağlaşma halinde politik iktidarı ele geçirmesi gerektiği görüşüyle kopmaz bir bağ içindedir. Bu da, kendi payına, tekelci sermayeyi yığınları baskı altında tutma araçlarından yoksun etmeye, karşı-devrimi önlemek üzere gerekli güvenceleri yaratmaya ve öncelikle tekelci sermayenin elinden sonuç belirleyici ekonomik kaldıraçları almaya hazır olmak demektir. Somut koşullara göre bu sorunlara çeşitli biçimlerde çözüm getirilebilir. Ama özünde bunlar değişmemektedir. Bu böyle olmazsa, devrimsellik ilkesi içerikten yoksun edilir; kapitalist sisteme açılan bütün köprüleri atma çizgisinin yerini, isteyerek veya istemeyerek, bu sistemle uzlaşma çareleri arama tutumu alır.

İkincisi: Proletarya enternasyonalizmi ... SBKP, Ekim Devrimi üzerinden geçen altmış yıl boyunca yaptığı teorik çalışmalarında devrimci hareketi başarıya ulaştırmanın bu zorunlu koşuluna her zaman büyük özen göstermiştir. Parti belgelerinde, proletarya enternasyonalizmi biçimleri ve ölçütlerinin tarihsel olduğu, dünya devrim süreciyle birlikte değiştiği ve geliştiği kanıtlanmıştır. Ancak, proletarya enternasyonalizmi ilkesinin kendisi, ana devrim sürecinin temel kolları arasında dayanışma ve karşılıklı ilişki ilkesi özünde, hiç bir değişikliğe uğramaz, çünkü sınıfsal savaşımın bir genel yasallığını yansıtır.

Partimiz, Ekim Devrimi'nden bu yana geçen 60 yıllık dönem içinde politik çizgisini belirlerken kardeş partilerin çıkarlarını, uluslararası komünist hareketinin çıkarlarını her zaman gözönünde bulundurdu. SBKP, daima eylemde, enternasyonalizm politikası, sermayeye karşı, emperyalizme karşı savaşım yürütenlere ve öncelikle işçi sınıfının, emekçi halkın haklarını ve yasal isteklerini özveriyle savunarak kovuşturmalar, ağır gizlilik koşullarında savaşım verenleri kardeşçe, etkinlikle destekleme politikası izledi, izliyor. Parti, bu konulardan ve aynı zamanda Marksizm-Leninizmin arılığını ardıcıl olarak koruma konusunda, V. İ. Lenin'in vasiyetlerine uyuyor, bundan böyle de uyacaktır.

Üçüncüsü: Uluslararası komünist hareketinin öncü rolü ... SBKP'nin geçen 60 yıl içindeki teorik çalışmalarında, dünyanın devrimci yenileşmesini yöneten gücün eylemiyle ilgili bütün sorunlar yer aldı. Savaş sonrası dönemde komünist hareketinin artan rolü, çağımızın en etkili politik gücüne dönüştüğü sonucuna varılmasına yol açtı.

SBKP, komünist hareketinin saygınlığının ve öncü rolünün sürekli yükseltilmesi yönünde çaba harcarken, teori alanında da yaratımlı havanın egemen olmasını, ilkelere bağlılık çerçevesinde görüşlerin arkadaşça karşılaştırılmasını istiyor. Bizler, komünistlerin yüzyüze geldikleri yeni problemlerin görüşülmesini tamamen doğal sayıyoruz. Bununla beraber, politika alanında da olduğu gibi, SBKP, komünist hareketinde herhangi bir

merkez oluşturulmasına, partilerin yöneten ve yönetilen partiler olarak bölünmesine karşıdır. Bizler, kardeş partilerin gerçek hak eşitliğinden, yüce ortak hedefler (kalıcı dünya barışı, halklara özgürlük ve bağımsızlık, sosyalizm ülküleri) uğrunda savaşımda arkadaşça dayanışmadan ve ortak eylemlerden yanayız.

Komünistler, her zaman, devrim teorisinin bilimsel gelişiminin, kapitalizmin ekonomi ve politikasına ilişkin bilgilerin aralıksız artırılıp derinleştirilmesini gerektirdiği noktasından hareket etmektedirler. SBKP, bu isteme doğru politik çizgi belirlemenin önkoşulu gözüyle bakmaktadır. *Partimiz, dikkatini yeni eğilim ve olgular üzerinde yoğunlaştırarak, Lenin'in emperyalizmle ilgili teorisinin daha öte gelişmesine yardım etmektedir.* SBKP'nin belgelerinde, tekelci kapitalizmin devlet-tekelci kapitalizmine dönüştüğü hükmü, daha V. İ. Lenin'in formüle ettiği bu hüküm geliştirildi, devlet-tekelci kapitalizmi tekellerin gücünün ve devlet gücünün bir genel mekanizmada birleşmesine dayalı bir sistem olarak tanımladı. 1950 yıllarının ortalarında kapitalist sistemin durumu üzerinde yapılan analize dayanılarak şu sonuca varıldı: Kapitalizmin, bir dünya savaşı nedeniyle değil de, barış içinde yanyana yaşama koşullarında alabildiğine yaygınlaşan (bu da en önemli özelliğidir) genel bunalımının üçüncü aşaması aşağı yukarı o sıralarda başladı.

SBKP, 1969 Danışma Toplantısında, emperyalizmin 1960 yılları sonuna doğru ortaya çıkan özellikleri sorununu ileri sürdü. L. İ. Brejnev, yaptığı konuşmada şunları belirtti: «Bunların (özelliklerin) birçoğu, emperyalizmin iç süreçleri ve politikası üzerinde sosyalizmin gücünün artmasından, sömürge rejimlerinin ortadan kaldırılmasından, işçi hareketinin baskısının gitgide daha büyük etki yapmasından ileri geliyor. Emperyalizm, dünyadaki yeni duruma, iki sistem arasındaki savaşım koşullarına kendini uydurmak zorundadır. SBKP XXIV. Kongresi, bu çözümlemeyi geliştirerek ve derinleştirerek, yeni koşullara kendini uydurmanın, ekonomik, politik ve askersel entegrasyon eğiliminin, kapitalizmin sistem olarak istikrara kavuştuğu anlamına gelmediğini, kapitalizmin genel bunalımının derinleşmeye devam ettiğini belirtti.

Bugün, SBKP'nin diğer kardeş partiler gibi, kapitalist ekonominin şimdiki bunalımının kaçınılmaz olduğunu, daha burjuva ideologlarının bunalımlar zamanının geçmişe karıştığını hep bir ağızdan tekrarlayıp durdukları sırada öngördüğünü hatırlatmak yerinde olur. 1966 yılında, yani şimdi bizzat burjuva ideologlarının temel olmadan duyulan aşırı hoşnutluk dönemi olarak niteledikleri dönemde, L. İ. Brejnev, SBKP XXIII. Kongresine sunduğu Merkez Komitesi çalışma raporunda şunları belirtti: «Kapitalist ekonominin gizli yıkıcı güçleri eylemini sürdürüyor ve kapitalist ekonomi yeni sarsıntılardan kaçınamayacak.»⁽⁹⁾ Bu öngörü tamamen doğrudur.

1970 yılları ortalarında dünya kapitalizminde patlak veren bunalımın, SBKP XXV. Kongresi'nde esaslı bir teorik değerlendirmesi yapıldı. Şiddeti bakımından 1930 yılları başındaki bunalıma benzeyen ekonomik bunalım, bu kez savaş sonrası dönemde meydana gelen gelişmiş tekelci-devlet ekonomisini kısılcacına aldı. Savaş sonrası diğer buhranlardan ayrılmı olarak, bu bunalım dünya kapitalist ekonomisinin bütün ana merkezlerini aynı zamanda sardı. Üretim düşüklüğü ve işsizlik artışının, çoğu kapitalist ülkelerde döviz, enerji ve hammadde kriziyle, barış zamanında eşi görülmemiş enflasyonla, burjuva toplumunun ideolojik, politik ve tinsel buhranı ile örgülenmesi bu bunalımın ayırıcı özelliğini oluşturuyordu. Bütün bunlar, SBKP XXV. Kongresi'nin, şimdiki bunalımın kapitalizmin sistem olarak artan istikrarsızlığını yansıttığı sonucuna varmasını sağladı.

SBKP, tarihsel sürecin sübjektif etkeni, bir başka deyişle, işçi sınıfının tarihsel göreviyle ilgili teorik sorunları gözden kaçırmıyor.

SBKP belgelerinde ve Sovyet bilginlerinin incelemelerinde uluslararası işçi sınıfının dünya arenasına çıkan yeni müfrezesine, Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkeleri işçi hareketine büyük bir dikkat ayrılmaktadır.

SBKP, bilimsel-teknik devrimin, işçi sınıfı sınırlarının «aşınması»na ve bu sınıfın bütün ücretli emek insanları yığını içinde erimesine yol açtığı yollu savları reddediyor. SBKP, bilimsel-teknik devrimin kol emeği payını azaltmakla nüfus bileşiminde işçi sınıfının mutlak ve görelî sayısının azalmasını sonuçladığına ilişkin görüşü de silkip atıyor. Tam tersine, gerçekler, işçi sınıfı her yerde sayıca büyüyor, üstelik çağdaş üretimin yarattığı yeni meslekler de buna yol açıyor.

Partimiz, sadece proletaryanın yaşam ve savaşım koşullarını saptamakla hiç bir zaman yetinmemiştir. Proletaryanın durumu üzerindeki bilimsel çözümleme sermayenin egemenliğine karşı artan savaşım olanaklarını ortaya çıkarmak için gereklidir.

İşte bu yaklaşım sayesinde, SBKP, politik savaşım stratejisinin hazırlanmasına önemli bir katkı yapabildi. Şöyle ki, savaştan sonra meydana gelen yeni tarihsel koşullarda barışçı yol da içinde kapitalizmden sosyalizme çeşitli geçiş yollarını kullanmak için daha çok olanaklar ortaya çıktığı yargısı formüle edildi ve kanıtlandı. Bununla birlikte, işçi sınıfının, emekçi yığınlarının ve komünist öncülerinin, sosyalizmin üstün gelmesi ve devrimin elde ettiği kazanımların korunması için bütün savaşım biçimlerinden yararlanmaları gerektiği hükmü de yürürlükte kalıyor.

SBKP XXV. Kongresinde, 1930 yıllarının başından ayrılmı olarak, şimdi emperyalizme karşı koyan güçlerin boyutları, karakteri ve örgütlülüğünün, bunalımdan gerici «çıkış»ın önlenmesi, daha önce kazanılan emekçi hak-

(⁹) L. İ. Brejnev, Lenin'in yolundan, c. 1. Moskova, 1970, s. 274.

ları ve özgürlüklerinin korunması, bunalımdan ileri bir adım, gerçek demokrasiye, kalıcı barışa ve sosyalizme doğru ileri bir adım olan bir çıkış sağlanması olanağı yarattığı sonucuna varıldı.

Kapitalizmin global bunalımının derinleştiğini gösteren kanıtlar gitgide çoğalıyor. Kapitalizmin resmi savunucuları bile artık bunu yadıyamıyorlar. Elbette kapitalizmin oldukça çok yedekleri var. SBKP, onun «otomatikman çöküş»ünün öngörülmesine karşı olduğunu açıkça belirtti. Fakat kapitalizmin sosyal tutarsızlığı ve daha yüksek toplumsal örgütlenme biçimine, sosyalizme geçilmesi zorunluluğuna ilişkin fikir, insanların bilincinde gitgide yer ediyor. Bununla ilgili olarak, doğru politik strateji ve taktiğin, kapitalizme karşı duran esas güçlerin, yani işçi sınıfı ve bağlaşıklarının, öncelikle zamanımızda tarihsel sorumluluğu ölçülemeyecek derecede artan komünist partilerinin örgütlülüğünün önemi daha da belirgin bir hal alıyor, ön plana çıkıyor.

Marksizm-Leninizme dayanan, dünyadaki büyük değişiklikleri, yumuşamanın sonuçlarını, devlet-tekelci kapitalizminin yapısı ve yöntemlerindeki başkalaşmaları hesaba katan bir politika sözkonusudur. Sol güçlerin birliğini sağlama ve yığınsal anti-monopolist koalisyon yaratma yolları, komünist partilerinin ülkelerin yönetimine katılma olanakları ve biçimleri, demokrasi savaşımı ile sosyalizm savaşımının bölünmezliğine ilişkin Leninci hükmün somut koşullarda gerçekleşmesini sağlayacak siyaset hattı sözkonusudur.

Devrimci süreçle ilgili Marksist-Leninist teori yerinde saymıyor. Bu teori, tarihsel pratikle birlikte geliyor, halkların sosyal ve ulusal özgürlük savaşımının gitgide çoğalan deneyini içine alıyor.

Buraya kadar söylediklerimizin sonuçları olarak üç ana noktayı belirtebiliriz:

Birincisi: SBKP, bütün eylemiyle, Marks-Engels-Lenin tarafından yaratılan teorinin idelerine daima sadıktır. Bilimsel komünizm kurucularının ortaya çıkardıkları toplumsal gelişim yasallıklarının işleyişini her zaman gözönünde bulundurmaktadır. Parti, Marksizmin dogma olmadığı, eylem kılavuzu olduğu hususunu daima aklında tutmakta ve çıkış noktası yapmaktadır. Parti, Marksizm-Leninizm öğretisine bu yaklaşımı sayesinde pratikte muazzam dönüşümler gerçekleştirebildi. Temelinde yaratış ilkesinin yer aldığı Marksizm-Leninizm eskimiş değildir ve eskimeyecektir.

SBKP, sınıf düşmanının apaçık yabancı görüşlerine karşı da, Marksizm-Leninizmi dogmatik tutuculuk veya değişik yönlü revizyonist sözde yaratıcılık doğrultusunda tahrif etme denemelerine karşı da ardıcıl savaşım yürütüyor.

İkincisi: SBKP, milyonları bulan yığınları teorinin yargılarını benimseme ve hayata uygulama yönündeki yaratıcılık sürecine aralıksız çekip katarak teorik çalışmaları geniş propagandayla daima bağdaştırıyor. Ülkemizde Marksizm-Leninizmi öğrenme çalışmalarının ulaştığı görülmedik boyutlara, SBKP XXV. Kongresi'nde «çağdaş aşamada toplumsal bilincin gelişmesinin olağanüstü önemli bir özelliği» olarak ilkesel bir değer biçildi.

Üçüncüsü: SBKP, Marksist-Leninist öğretiyi proletaryanın yekpare ve bölünmez dünya görüşü olarak enternasyonal tabiatını şaşmaz bir tutumla her zaman ve her konuda çıkış noktası yapıyor.

– Bu, SBKP'nin, ülkemizin gelişmesi ile dünya tarihsel süreci arasında artan ilişkiyi her bakımdan dikkate aldığı, ülke içi görevlerinin enternasyonal sorumluluğuna uygunluğunu günün koşullarına göre bilimsel açıdan belirlediği ve somutlandığı anlamına geliyor.

– Bu, SBKP'nin, teorik çalışmalarına, dünya komünistlerinin kolektif çalışmalarının bileşik bölümü, Marksist-Leninist fikirlerin bütün dünyaya yayılmasına, her soydan ve boydan anti-komünizme ve anti-sovyetizme, karşı yürütülen savaşıma kendi katkısı gözıyla baktığı anlamına geliyor.

– Bu, SBKP'nin, kardeş partilerin teorik çalışmalarına yoldaşça, büyük ilgi gösterdiği ve bu partilerin teorik çalışmaları ve pratiğinin sonuçlarından kendisi için değerli ve yararlı olan her şeyi benimsemeye hazır olduğu anlamına geliyor. Bu nedenle, gerek ideolojik, gerekse politik alanda komünist partilerin enternasyonal işbirliği biçimlerini genişletmek, yetkinleştirmek için devamlı çaba harcıyor çağdaş durum ve koşullara uygun düşen yeni biçimler arıyor.

Enternasyonalizm, derin bilimselliğin partisellelikle bağdaştırılması, Marksist-Leninist teoriye, Marksizm kurucularının öğrettiği gibi, sırf dünyayı açıklama değil, aynı zamanda yenileştirme gücü kazandırıyor. Şimdi Marksizm sadece kurucuları ve devamcıları tarafından yazılanlardan ibaret değildir. Marksizm-Leninizm zamanımızda reel sosyalizmin 60 yıl boyunca edindiği deneyi ve kazanımları organik biçimde içermektedir.

Büyük Ekim Devrimi deneyinin kalıcı önemi, Marksizm-Leninizmin doğruluğu ve yaşamsal gücü, sosyalist topluluk ülkelerinin, komünist hareketinin, çağımızda bütün devrimci güçlerin ulaştığı tarihsel başarıların tartışma götürmez ve dönüşsüz niteliğinde gözle görülür, elle tutulur biçimde kendini gösteriyor.

Devrimci birlik

Imre Györi

Macaristan Sosyalist İşçi Partisi MK Sekreteri

Büyük Oktobr'un uluslararası önemi, ortaya çıkardığı sosyalizme geçiş temel yasallıklarında, geçerliği yalnız Rusya koşulları bakımından sınırlı kalmıyan, yalnız bölgesel, yerel değil, aynı zamanda genel enternasyonal karakteri olan yasallıklarda kendini gösteriyor. Bununla birlikte, Rusya'nın devrim deneyi, proletaryanın yürüttüğü savaşımın (ülkenin tarihine, kültürüne, ekonomik ve diğer özelliklerine bağlı olarak) her yerde kendi somut ayırım çizgileri olduğunu gösteriyor. Sovyetler Birliği'nin başarıları, Bolşevik Partisi'nin kendi strateji ve taktiğini daima ülkenin ulusal-tarihsel özelliklerini dikkate alarak sağlam Marksizm-Leninizm temeline dayandırmak suretiyle kurmasından ileri geliyor.

Tarih, Lenin'in öngörüsünü, yani sosyalist devrimin önce bir veya birkaç ülkede üstün gelebileceği, dünya devrim sürecinin gelişmesi boyunca bunlara yeni yeni devletlerin katılacağı öngörüsünü doğruladı. Bu, devrimin genel ve özel belirtileri arasında diyalektik birliğe ilişkin Marksist teze göre, sosyalizmin üstün geldiği yeni yeni ülkelerin deneyiyle hazinemizi durmadan zenginleştirme anlamına geliyor. Sovyetler Birliği'nin büyük başarıları ve İkinci Dünya Savaşı'nda kazandığı tarihsel utku koşullarında Avrupa'da, Asya'da ve Küba'da gelişip yerleşen devrimler, Oktobr'a oranla ve Oktobr sayesinde daha elverişli uluslararası koşullar içinde oluştu. Birçok Orta ve Güney-Doğu Avrupa ülkesinde, bu arada bizim memleketimizde, iç savaştan kaçınılabildi ve sosyalizme geçiş geniş sınıfsal temele sahip bir devlet kuruluş biçimi sıfatıyla halk demokrasisinden yararlanılmak suretiyle göreceli olarak barışçıl koşullar altında gerçekleştirildi.

Büyük Oktobr'un 60. yıldönümünü kutladığımız günümüzde, beş kıtayı kapsayan uluslararası komünist hareketi büyük bir atılım ve yükseliş halinde bulunuyor. Dünya devrim sürecinin yönetici gücü olan dünya sosyalist sisteminin kudreti artıyor. Gelişmiş kapitalist ülkelerde komünist partileri gitgide daha geniş yığınları kendilerinden yana kazanıyor, toplumsal ve politik etkileri güçleniyor. Komünistler, Afrika, Asya ve Lâtin Amerika halklarının gerçek ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme amaçlı savaşımının ön sıralarında yürüyorlar. Bütün bunlar, günümüzde, ulusal ve uluslararası çapta sınıf savaşımının oldukça karmaşık bir gidiş gösterdiğine, bu savaşım koşullarının çeşitli yerlerde aynı olmadığına, bunun da durum ve koşulları dikkatli ve etraflı biçimde çözümleme yönünde komünistleri uyardığına, onları komünist hareketinin yeni sorula-

rına Marksizm açısından yaratımlı cevaplar vermek zorunda bıraktığına tanıklık ediyor.

Proletarya enternasyonalizmi bayrağı altında başarılan Oktobr Devrimi'nden çıkarılan ibret dersleri, uluslararası komünist hareketinde birliğin aralıksız olarak güçlenmesine, yeryüzünün değişik kesimlerinde savaşım vermekte olan devrimci güçler arasında dayanışmanın gelişmesine yardım ediyor.

Partimiz, Macaristan Sosyalist İşçi Partisi, şimdiki koşullarda, komünist ve işçi partilerinin ulusal ve uluslararası çıkarlarını uyumlaştırmanın, birliği, arkadaşça işbirliğini ve yardımlaşmayı yaratma ve pekiştirme çabasının proletarya enternasyonalizminin temelini oluşturduğu düşüncesindedir. Avrupa komünist ve işçi partilerinin 1976 yılında Berlin'de yaptıkları konferansta işaret edildiği üzere, bizim birlik ve dayanışmamız, komünist hareketine özgü demokratik araçlarla büyümekte ve güçlenmektedir. Bizim birliğimiz, en önemli politik sorunlarda eylem birliğindedir. Eylemlerde ortaklık ve birlik, partiler arasında sürekli fikir değiş tokuşu temeli üzerinde, yalnız başına kararlar alma ve gönüllü işbirliği temeli üzerinde güçleniyor.

Proletarya enternasyonalizmi, uluslararası komünist hareketinin deneyini dikkate aldıkları ve elbette körü körüne kopyacılığa da düşmeden bu deneyden yararlanmaya çalıştıkları sürece, kardeş partilerin politik eyleminde ifadesini buluyor. Macaristan Sosyalist İşçi Partisi, sahip olduğu kendi tarihsel deneyinden başka, kardeş partilerin deneyini incelemeyi ve bu deneyden yararlanmayı, çağımızın bütün devrimci güçlerinden bir şeyler öğrenmeyi ödev sayıyor. Y. Kadar yoldaş şöyle dedi: «V. İ. Lenin tarafından kurulan Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin sahip olduğu olağanüstü zengin teorik ve pratik deneyin, geleceğe yol açan ve geleceğin yolunu gösteren dünyanın ilk sosyalist ülkesinin kaydettiği gelişmenin bizim için özel bir önemi vardır. Dünya devrimci güçleri, bu yıl Sovyet egemenliğinin 60. yıldönümünü kutlayacak olan SSCB'nin tükenmez tarihsel deney hazinesine daima başvuragelmışlerdir. Bundan sonra da bu böyle olacaktır.» (!)

Oktobr Devrimi'nin ruhu Sovyetler Birliği'nin yürüttüğü ardıcıl barış savaşımında yaşıyor. Bu savaşımında dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçi sınıfı ve bütün ilerici, demokratik güçler, gerçekçi politika güden güçler büyük bir rol oynuyorlar. Zamanımızda «soğuk harp» atmosferi giderilerek, yerini uluslararası gerginliği azaltma eğiliminin alması bu güçlerin gösterdikleri eylemin sonucudur. SBKP XXIV. Kongresi tarafından ilân edilen ve XXV. Kongre kararlarıyla geliştirilen Barış Programı'nın pratik olarak gerçekleştirilmesi, Oktobr'la açılan yoldan yürümeye devam

(!) «Barış ve Sosyalizm Problemleri» («Yeni Çağ») sayı 1, 1977, s. 4.

etmek ve Leninci barışsever politikayı geliştirmek demektir. Barış ile sosyalizmin ayrılmazlığı kanısı dünya kamuoyunda gitgide yerleşiyor.

Macaristan halkı, Ekim Devrimi'ni daha başlangıcında hararetle alkışladı. Ülkedeki devrimci hareket iç gereksinmelerle güçlenerek ve Ekim örneğiyle esinlenerek, 1919 ilkbaharında Macaristan Sovyet Cumhuriyeti'ni ilân etti. Utkuya ulaşan Rusya proletaryasının açtığı yola koyulanların birincisi Macaristan işçi sınıfı oldu.

Ne var ki, uluslararası gericilik ve içeriden de karşı-devrim, Macaristan Sovyet Cumhuriyeti'ni boğmaya muvaffak oldular. Macar komünistleri ve ilerici güçleri çeyrek yüzyıl boyunca faşizmle çetin bir savaş yürüttüler. 1944–1945 yıllarında, Büyük Ekim ülkesinin yiğit evlâtları, ülkemize dâlan faşist işgalcileri bozguna uğratarak, halkımıza da özgürlük getirdiler; böylece Macaristan'ın önünde tekrar toplumsal kalkınma ve ulusal bağımsızlık yolu açıldı.

Hortizm'le devrimci savaşımında ve çarpışmalarda çelikleşen Macar işçi sınıfı, 1919 Macaristan Sovyet Cumhuriyeti'yle edinilen zengin deneye dayanarak, ülkenin kurtuluşundan sonra, Komünist Partisinin yönetmenliği altında, emekçi köylülerle ve diğer ilerici tabakalarla birlikte erki eline aldı. Macaristan'da proletarya diktatörlüğü sosyalist devrimin tam utkusunu sağladı. Ülke, özverili çalışmalar sayesinde bazı hataları ve güçlükleri yendikten sonra sosyalizmin temellerini attı ve gelişmiş sosyalist toplumu kurmaya başladı. MSİP MK'nin 13 Nisan 1977 Plenumu'nda şu nokta önemle belirtildi: «Bizler, sosyalizm kuruluşu yüce davasında, kendimizi, daima, bize yardıma hazır gerçek dostların ve sadık savaş arkadaşlarımızın, yani Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin, Sovyet devletinin ve Sovyet halkının saflarında ve onlarla omuz omuza hissettik. Sovyet-Macar dostluğu zamanın sınavına dayandı ve durmadan da gelişip güçleniyor.»

Halkımız, Büyük Ekim'un 60. yıldönümünü en yaraşık biçimde karşılıyor. Bunun ifadesini, örneğin, Çepel Kombinasi emekçilerinin Ekim Devrimi'nin 60. yıldönümü dolayısıyla sosyalist yarışlar örgütlenmesi çağrısında görüyoruz. Çağrı ülkemizde geniş ölçüde yayıldı, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler emekçileri arasında da yankılar yaptı. Komünizm fikirleri ve amaçlarının ardıcıl biçimde hayata geçirilmesi, ulusal çıkarlarımıza, ülkemizde sosyalizmin yerleşmesine, aynı zamanda bütün dünyada barış davasına ve toplumsal ilerlemeye hizmet ediyor.

Sosyalizmsiz demokrasi, demokrasiz sosyalizm olamaz

Paul Verner

Alman Sosyalist Birlik Partisi MK Politbüro üyesi
ve MK Sekreteri

Yüzyılımızın olaylarını çözümlerken, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin yaşadığımız yüzyılın başlıca ve dünya gelişmesini belirleyici olayı olduğu, günümüzde de bu niteliğini koruduğu ve ileride de koruyacağı sonucuna varmamak olanaksızdır. İnsanlık tarihindeki bütün devrimlerin en yücesi olan bu olay, yeryüzü halklarının özgürlük, barış ve sosyal ilerleme amaçlı savaşımına güçlü bir atılım kazandırdı ve kazandırıyor.

Emperyalizmin ve emperyalizm uşaklarının tarihin akışını durdurma yönündeki bütün deneme ve yeltenişlerine karşın, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'yle ilk adımını atan dünya devrim süreci gelişmeye devam ediyor. Şimdi Büyük Oktobr'un 60. yıldönümünü kutladığımız, emperyalizmin mutlak egemenliğinin kesinlikle yıkıldığı ve dünya olaylarının gidişi üzerindeki etkisinin bir hayli sınırlandığı günümüzde, artık hiç bir önemli sorun, güçlü Sovyetler Birliği ve onun etrafında sınıksız toplu bulunan sosyalist ülkeler olmadan ve hele onlara karşı davranılarak çözülemez. Bu yüzden, emperyalizm ve onun övgücülerini, her şeyden önce Sovyetler Birliği'nden nefret ediyorlar. Sovyetler Cumhuriyetinin daha ilk günlerinde olduğu gibi, emperyalizm ve övgücülerini, Lenin'in ülkesi ve partisinin çekim gücünü her yalana ve sahteciliğe başvurarak kırma ve engelleme çabalarından geri durmuyorlar. Altmış yıl önce, yani proletarya diktatörlüğünün daha varlığının ilk günlerinde Rusya emekçileri için en «özgür» burjuva cumhuriyetlerinin her birinde olduğundan çok daha fazla özgürlük ve demokrasi sağladığı zamanki gibi, bugün de, düşmanlarımız «Sosyalizm yerine özgürlük!» diye, «Ya demokrasi, ya sosyalizm!» diye uluyup duruyorlar. Ama biz komünistler için bunlar alternatifler değildir. Ve Sosyalist Enternasyonalî teorisyenlerinin alabildiğine dillerine doladıkları «demokratik sosyalizm» gerçekte hiç bir yeni sosyal ufuk açmıyor.

Sosyalizmsiz gerçek demokrasi olmadığı gibi, demokrasiz sosyalizm de yoktur. Bu özgürlük konusunda da bütünüyle böyledir. Biz, ne pahasına olursa olsun, o yalancı belgiyi, yani «herkese özgürlük» belgisini ilerletmiyoruz, bunu kesinlikle açıklıyoruz, çünkü dünyada emperyalizmin varlığı hâlâ devam ediyor. Biz, düşmanlarımızın, çetin savaşımın pahasına elde edilen özgürlüğü, halkın özgürlüğünü kötüye kullanmalarına, bu özgürlüğün güvencesi olan sosyalist demokrasi üzerinde halkın zara-

rına, sosyalizmin zararına kalpazanlık yapmalarına hiç bir zaman yol vermiyeceğiz.

Sovyetler Birliği'nin Hitler faşizmi üzerindeki etkisinden, dünyanın Oktobr Devrimi'ni izleyen bu en büyük olayından sonra, Demokratik Almanya Cumhuriyeti topraklarında Alman Sosyalist Birlik Partisi'nin yönetmenliği altında, halkımızın ve Avrupa halklarının yaşamında kesin bir dönüm gerçekleştirildi. Yüzyılımızın ilk yarısında Almanya dünya çapında iki yıkım savaşının çıkış noktası olmuş bulunsa bile, bugün K. Marks ve F. Engels'in yurdunda, Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin kişiliğinde proletarya diktatörlüğünün bir biçimi olarak oluşan ilk işçi-köylü devleti yaratılmış bulunuyor.

Partimiz, Lenin'in devrim teorisine tam bir uygunlukla, anti-faşist demokratik dönüşümleri ardıcıl biçimde gerçekleştirerek, işçi sınıfını ve bağlaşıklarını sosyalist devrime doğru götürüyordu. Bu, sınıf savaşımı genel yasallıklarına ve DAC'nin somut tarihsel koşullarına uygun biçimde geliştirilen tek, birleşik bir devrimci süreçti. Böylelikle, tarihsel bakımdan kısa bir süre içinde, şimdi halkımıza (sosyalist topluluğun öteki ülkeleriyle birlikte) gelişmiş sosyalist toplumu kurma olanağı veren önkoşullar yaratıldı.

Partimiz, uluslararası komünist ve işçi hareketinin sağlam ve ayrılmaz bir birliği olarak, K. Marks, F. Engels ve V. İ. Lenin'in öğretisinde temelendirilen sosyalist devrim ve sosyalizm ve komünizm kuruluşu genel yasallıklarını Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin koşullarına yaratımla uygulamayı kendisi için enternasyonal sınıfsal ödev saymıştır ve saymaktadır.

Sosyalizmin düşmanları, partimizi, sosyalist devrim ve sosyalizm kuruluşu genel yasallıklarını kabul etmekle, kendi bağımsızlığını güya sınırlamış diye, halkımızın ulusal çıkarlarını gerektiği gibi temsil edemez diye yermeye çalışıyorlar. Oysa Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin sosyalist gelişmesi ve uluslararası durumu bu tutarsız savları yalanlıyor. Bu gibi savlarla güdülen gerçek amaç, partimizi ve devletimizi, Sovyetler Birliği'nin ve diğer kardeş ülkelerin bizim için tükenmez güç kaynağı olan başarılarından ve devrimci deneyinden yoksun etmektir. Biz Marksist-Leninistler için ulusal ve enternasyonal öğeler bir tek bütündür. Partimiz, daima, genel yasallıkları tarihsel süreçlerin ve olguların bütün çeşitliliği içinde belirtmeye önem verdi ve veriyor, her zaman sınıf savaşımının genel ve özel karakter çizgilerinin birliği düşüncesinden hareket ediyor.

Son yıllarda, sosyalizm ile kapitalizm arasında güçler oranındaki önemli değişimler sonucu olarak, «soğuk harp»ten yumuşamaya doğru, toplumsal düzenleri ayrı devletler arasında barış içinde yanyana yaşama prensiplerinin benimsenip yerleşmesine doğru bir dönüm sağlanabildi.

Şimdiki uluslararası koşullar, gerek sosyalizm ve komünizm kuruculuğu için, gerekse halkların sosyal ilerilik savaşımını geliştirip yaygınlaştırma- ları için, her zamankinden daha elverişlidir. Fakat biz, saldırgan emperyalist çevrelerin silâhlanma yarışını körüklediklerini, anti-komünist, anti-sovyetik iftira kampanyasına hız verdiklerini gözden kaçırmıyoruz. En azgın anti-komünistlerin ve Sovyetler Birliği düşmanlarının, güya sosyalist ülkelerce çiğnenen insan haklarının koruyucusu rolüne çıktıklarını görüyoruz.

Aynı baylar, yani faşist terörden, Şili halkının en iyi evlâtlarının yokedil- mekte olduğundan söz edilirken, hiç ağızlarını açmayan, gözlerini ve kulaklarını tıkayanlar, kendi ülkelerinde insan haklarını çiğneyenler, ırkçı tutum ve işlemleri sürdürenler, siyah derili halkın gereksinmelerine ve yoksunluklarına kılları bile kıpırdamadan ilgisiz kalanlar, bir de kalkıp, sosyalist toplumda demokrasiyi, özgürlüğü ve insancılığı kayırma çaba- sında görünme yüzüzlüğüne düşüyorlar!

FAC'de, komünist olduklarından veya komünizme sempati besedikle- rinden en küçük ölçüde şüphe edilen nice işçiler, öğretmenler, memurlar, doğrudan doğruya işlerinden çıkarılıyorlar. Ve bu kırıkcılıktan sorumlu olanlar, bize demokrasi ve özgürlük konusunda akıl hocalığı etme küs- tahlığından da çekinmiyorlar! Bütün bunlar, Helsinki Toplantısı Sonuç Belgesi'nin içeriğine ve ruhuna karşın sosyalist devletlerin ve diğer ülke- lerin işçilerine karışma yelteniş olmasa, belki de üzerinde durulmaya değmiyebilirdi. Ancak bu gibilerin hepsinin şunu bilmeleri gereklidir: Helsinki Toplantısı'na katılan ülkelerin barış ve güvenlik yararına Sonuç Belgesi'ni imzalayarak yürüme kararı verdikleri yolu mayınlamak isteyen- lerin çabası politik serüvenden başka bir şey değildir. Sözkonusu müda- hale yeltenişleri, daha başlangıcında suya düşmeye hükümlü olsa bile, yine de bütün halkların barış ve güvenliği için ciddi bir tehlike gizliyor.

Bu nedenle, bizler, uyanıklığımızı artırmış, Sovyetler Birliği ve diğer kardeş ülkelerle omuz omuza yürüyerek, barış ve sosyalizm düşmanlarının bütün olası entrikalarına sert bir direniş göstermeye kesinlikle karar ver- miş bulunuyoruz.

Sosyalizm düşmanları, giriştikleri iftira kampanyasıyla, reel sosyalizmin gitgide artan çekim gücüne karşıkoymaya, kapitalist toplumun geleceksiz toplum olduğu gerçeğinden dikkatleri uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Düş- manlarımızın bu iftira kampanyası, Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere karşı giriştikleri psikolojik savaş, gerçek insan haklarını yalnız sosyalizmin verebileceği ve vermekte olduğu gerçeğinde asla bir şey değiştirmiyor. Özgürlük, demokrasi ve insancılık, ancak insanın insanı sömürmesine son veren ve insanın en temel hakkını, çalışma hakkını gü- ven altına alan toplum düzeni koşullarında gerçekleştirilebilir.

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin evrensel-tarihsel davasının ve sosyalizmin anlam ve öneminin yüceliğini yeni SSCB Anayasa Tasarısı'ndan daha inandırıcı biçimde hiç bir şey gösteremez. Bu anayasa, gelişmiş sosyalizmin yasası olarak, aynı zamanda yirminci yüzyıl insan haklarının deklârasyonu, komünist geleceğe geçişin sınırında bulunan insanların reel hak, özgürlük ve ödevleri deklârasyonudur.

TÜSTAV

Bağımsızlığın güvencesi

A. Saydan

TKP MK Politik Büro üyesi

İnsanlık tarihinde derin izler bırakan, toplumların yazgısını etkileyen ve onların yapısını değiştiren olaylar çoktur. Fakat bunlardan hiçbirini, insanlığın yazgısını devrimci bir süreç içinde etkilemek bakımından Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'yle kıyaslayamayız. Büyük Ekim Devrimi'yle teorik bir bilgi olan sosyalizm, dünya ölçüsünde etkenliği olan bir toplum düzeni, bir devlet sistemine dönüştü. Tarihte ilk defa olarak bütün insanlık, yeryüzünün ilk sosyalist ülkesinde, Sovyetler Birliği'nde, insanın insan tarafından sömürülmesine son verildiğini, insanların sömürden kurtularak gerçek bir özgürlüğe kavuştuğunu, bu düzenin dünyaya gerçek kurtuluşun yolunu gösterdiğini, bütün insanlık için kapitalizmden sosyalizme geçişin ilk kilometre taşı koyduğunu gerçek bir şekilde gördü.

Büyük Ekim'in zaferiyle kapitalist ülkelerdeki işçi hareketi de hızla bir gelişme sürecine girdi.

Bu koşullarda kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının demokrasi ve sosyalizm için savaşımı gittikçe daha geniş emekçi yığınlarını kapsıyor. Tekellere karşı eylem birliği fikri yayılıyor. Tekellerin, emperyalizmin halklara dayattığı sömürü, talan düzenini yıkmak, sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzen için savaşım genişliyor.

Yaşam, bilimsel komünizmin teori ve pratiğinin özünü yansıtan proletarya enternasyonalizmi ilkesinin doğruluğunu ispatlamıştır. Büyük Ekim Devrimi'nin deneyi bunun açık kanıtıdır.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin belirttiği gerçeklerden biri de işçi sınıfının elde ettiği kazanımların korunması ve kapitalizmden sosyalizme, oradan komünizme geçiş aşamasında proletarya diktatörlüğünün zorunlu olduğudur. Bu aşamada sosyalist üretim ilişkileri ve sosyalist toplum düzeni kurulduğu ve komünizme geçişin hazırlıkları yapıldığı gibi halklar arasında eşitlik ve özgürlüğe dayanan ilişkiler de kuruluyor, ulusal baskı ve sömürünün her biçimine son veriliyor. Sosyalizm, insan haklarının en yüksek düzeyde sağlandığı bir düzendir.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi Türkiye'yi yakından etkilemiştir. Bunda iki ülkenin kapı komşu olmasının rolü vardır. Fakat bunun dışında politik olaylar bu etkinin genişlemesinde önemli bir rol oynamıştır. Bilindiği gibi, Ekim Devrimi'ni izleyen yıllarda, yani 1919'da Türkiye'de emperyalist işgale karşı ulusal kurtuluş savaşı başladı. Bu savaşım içinde, yani 1920'-

de Türkiye Komünist Partisi doğrudan doğruya Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin etkisiyle ve onun ilkeleriyle kuruldu.

Genç Sovyet devleti çok büyük zorluklar içinde olmasına rağmen, Lenin, Türkiye halkına yardım elini uzattı. Çarlık Rusyası'nın Antant devletleriyle Türkiye'yi parçalamak üzere imzaladığı gizli anlaşmaları açıkladı ve yırttı. Ankara'da kurulan Büyük Millet Meclisi Hükümetini ilk tanıyan devlet, Sovyetler Birliği oldu. Ankara hükümeti 1920'de Sovyet Rusya ile ilişki kurdu ve emperyalizme karşı savaşta yardım istedi.

Sovyetler Birliği hükümeti Türkiye halkının ulusal bağımsızlık savaşını silâh, ekonomik ve politik yardımlarla destekledi. Anti-emperyalist, ulusal kurtuluş savaşımızın başarıya ulaşmasında bu yardımların önemli bir katkısı oldu. Kurtuluş savaşından sonra Lozan antlaşması konuşmaları sırasında Türkiye'yi destekleyen tek devlet Sovyetler Birliği oldu. Sovyet Dışişleri Bakanı Çiçerin Lozan'da Türkiye'nin bağımsızlığını savunmak için büyük bir çaba harcadı.

Türk-Sovyet ilişkileri yakın dostluk ve dayanışma ilkeleri çerçevesinde geliştiği sürede Türkiye Cumhuriyeti bağımsızlığını koruyabildi. Türkiye burjuvazisinde beliren emperyalizme bağımlılık, Türkiye'yi Sovyet dostluğundan uzaklaştırdı. Türkiye bu dostluktan uzaklaştığı oranda emperyalizmin etki çerçevesine girdi, emperyalizmin ekonomik, politik, askersel sistemlerine bağlandı, kalkınma ve sanayileşme programları emperyalizmin ve büyük burjuvazinin çıkarlarına göre ayarlandı. Türkiye, komşularına karşı NATO'nun bir üsler şebekesi haline geldi. Silâhlanma yarışının bütün ağırlığını çekmek ve kapitalizmin bütün bunalımlarını geniş ölçüde yüklenmek zorunda bırakıldı. Bugün Avrupa'da işsizliğin, enflasyonun artış hızının en çok olduğu memleket Türkiye'dir. Türkiye işbirlikçi burjuvazinin sınıfsal egemenliğini pekleştirmek, sömürü düzenini daha da sertleştirmek, faşist yöntemleri uygulamak, işçi hareketini ve demokratik gelişmeyi bastırmak için anti-sovyetizmi ve anti-komünizmi geniş ölçüde kullandı ve kullanmaktadır. Buna karşılık Sovyetler Birliği'nin Türkiye ile ilişkilerini genişletmesi, geniş bir yardım programını uygulaması büyük burjuvazinin bu tutumunu demaske etmekte, anti-sovyetizmi, anti-komünizmi geniş ölçüde geriletmektedir.

Türkiye Komünist Partisi tarihsel deneylerden biliyor ki, anti-komünizme, anti-sovyetizme karşı savaşmak ülkemizde bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için yürütülen savaşıma yardımcı olmak anlamına gelir.

Türkiye Komünist Partisi, anti-sovyetizme ve anti-komünizme karşı bu savaşımı, programının, güncel politikasının temel dayanaklarından biri haline getirerek onu işçi sınıfına, emekçi yığınlara mal etmek çabalarında önemli başarılar elde etmiştir.

Paha biçilmez bir deney

Amath Dansoko

Senegal Afrika Bağımsızlık Partisi MK Politbüro üyesi

Büyük Ocak iki olumlu tarihsel olayın, aralarında sıkı bir bağlantı bulunan iki olayın, yani toplumu sosyalist temeller üzerinde yeniden kurma ile halkların emperyalist egemenlikten kurtuluşu olaylarının merkezi oldu.

Sömürgecilik imperatorluğunun çöküşü bunun açık bir kanıtıdır. Bu, halkların, dünya devrim hareketinin, tüm barışsever güçlerin büyük bir utkusuydu. Ne var ki, ana problemler hâlâ çözüm bekliyor ve şimdi sınıf savaşımının, ulusal kurtuluş savaşımının merkezinde yer alıyor. Yeni-sömürgecilik, genç devletleri dünya kapitalist sistemine çekmenin çağdaş biçimi olarak, ekonomik gerikalmışlığı ve bununla ilişkili çelişkileri artırıyor. Yeni-sömürgecilik halklarımız ile emperyalizm arasında özel çelişkiler doğuruyor ve bunlar da çağımızın ana çelişkisi fonunda, yani dünya sosyalizmi ile dünya kapitalizmi arasındaki kavga fonunda beliriyor. Ve gelişme halindeki ülkelerde ulusal kurtuluş ve sınıf savaşımının ana içeriği, eninde sonunda, bu çelişkilerin ne suretle giderileceği, hangi gelişme yolunun tutulacağı sorununa indirgeniyor. Bu yol devrimci mi, yoksa reformist mi olacaktır? Bu sorunda, başka alanlarda olduğu gibi, üçüncü yol yoktur.

Yaşamın gösterdiği üzere, reformlar yolu, ne bağımsızlık, ne de giderek gerikalmışlıktan kurtuluş sağlayabilir. Çünkü bu yol, kapitalist, yeni-sömürgeci gelişmenin genel mantığı sınırları dışına götüremez. Herkesçe bilindiği üzere, kapitalist yolu seçmiş olan rejimler, halkın sırtına çok ağır yükler sarıyorlar. Bizim ülkelerimizde, kapitalizm, özlüğü bakımından, gerikalmışlıkla eş anlamlıdır. Bunun her yerde gözden düşmüş olması şaşılacak bir şey değildir.

Bugün Afrika ve Asya'da birçok devlet kapitalist olmayan yoldan yürüyor. Bu ülkelerde halkın büyük çoğunluğu ile uluslararası emperyalizm ve onun yerli bağlaşıkları arasında gerek ulusal, gerekse sosyal çelişkileri devrimci metotlarla çözmeye çalışan ve sayıları gitgide artan sosyal-politik örgütlerin programları da bu yola geçilmesini öngörüyor.

Tropik Afrika'nın ilerici hükümetleri, kendi halklarının emperyalizmden ve emperyalizmin kıyıcı eylemlerinden nefret ettiklerini dikkate alarak, güçlü bir dünya sosyalist sisteminin meydana getirilmesi sonucunda yaratılan çok büyük olanaklardan yararlanmak istiyor, böylelikle ulusal sorununu ve sınıfsal sömürden azat bir toplum yaratmaya ilişkin problemleri birarada çözmeyi düşünüyorlar. Bu gibi hükümetlerin politikası, reel sos-

yalızmin ulusal kurtuluş hareketinde oluşın süreçler üzerindeki çokyanlı etkisinin en iyi biçimde değeriendirilmesine olanak veriyor. Bu ülkelerdeki yönetici politik güçlerin, birçok önyarıdan silkinerek, günden güne daha büyük ölçüde Marksizm-Leninizme başvurmakta olmaları doğaldır. Birçok devletin yöneticileri, proletaryanın enternasyonal ideolojisine bağılılıklarını açıkça söylemekten çekinmiyorlar.

Reel sosyalist gelişmeye yönelimden doğın nice büyük sorunlar vardır. Deney, açık veya «sinsi» bir karşı-devrimin hiç de hesap-dışı olmadığını gösteriyor. Ama şunu da belirtmeliyiz ki, ne kadar ağır olursa olsun, hiç bir yenilgi, yurtseverlerin devrimci mâneviyatını kıramaz ve kıramıyacaktır. İlerici devletler gitgide çoğalıyor. Her yenilgi, elbette yeni bir enerji doğuruyor, devrimci savaşımın bilimsel teorisini daha derinine öğrenme, sosyalist ülkelerle daha sıkı bir birlik ve dayanışma sağlama, sosyalizm kuruculuğu deneyini daha iyi kavrama gerekliliğini ortaya koyuyor.

Bu konuda var olan ciddi güçlükleri giderme problemine ilişkin iki noktayı özellikle belirtmek isterim. Birincisi, kapitalist olmayan gelişme ve sosyalizme doğru basamak hazırlama yoluna koyulmakta olan devletler, bunu, hâlâ dünya kapitalist ekonomi sistemi alanı içinde buldukları koşullarda yapıyorlar. Bu durum, onların, sosyalist ülkelerle gitgide daha önemli çeşitli işbirliği yapılmasına bakılmaksızın, ekonomik ve toplumsal yaşamının değişik yanları üzerinde kayda değer bir etki gösteriyor. İkinci nokta, sözkonusu ülkeler hükümetlerinin ekonomide devlet ve kooperatif kesimlerini güçlendirme çabalarına karşın, kapitalizmin bozucu ve yozlaştırıcı etkisine direnebilmek için her zaman etkin araçlar bulamayışlarıyla ilişkili bulunuyor.

İlerici devletlerin karşılaştıkları başka güçlükler, bundan daha az önemli olmıyan güçlükler de vardır. Ekim deneyi ve Sovyetler Birliği'nde sosyalizm kuruculuğu deneyi, sözkonusu güçlüklerin yenilmesi için olağanüstü bir değer taşıyor. Bu deney, özellikle, uygun bir politika güdülecek olursa, sosyalizmin geniş köylü yığınlarınca kabul edilebileceğini gösteriyor.

Bugün, sosyalizm, artık bir ideolojik tartışmalar alanı değildir; sömürüden azat emeğin reel dünyasıdır; ve kudreti alabildiğine büyük bir ekonomik, politik, diplomatik ve askersel güçtür. Bu aynı zamanda emperyalizme ve içeride karşı-devrime karşı savaşımında paha biçilmez bir deney hazinesidir.

Oktober fikirleri ve davasının utkusu

Aleksandır Lilov

*Bulgaristan Komünist Partisi MK Politbüro üyesi
ve MK Sekreteri*

Her devrimin tarihsel yazgısı, gerçekleştirdiği sosyal değişimlerin özüne ve boyutlarına, toplumu nitel bakımdan yeniden kurma derecesine bağlıdır. Sosyal devrimler birbirinden bununla ayrımlanır, önemleri bununla belirlenir. Devrimlerin tarihteki rolünü inceliyecek olursak, özellikle bu bakımdan, birçoğunun köklü değişimlere, sosyal yaşamda nitel bir değişmeye yol açtığını görürüz. Ama toplumu, temeli ve iç niteliğiyle kökten değiştiren yalnız Büyük Oktober Sosyalist Devrimi'dir. 1917 Oktober'u, insanlığın toplumsal gelişmesinde olağan çağlardan birinin değil, bu gelişmede sömürü dünyası ile özgürlük dünyası arasında, K. Marks ve F. Engels'in deyimleriyle insanlığın tarih öncesiyle şimdiki tarihi arasında yol ayrımı noktası olan bir çağın başlangıcı olmuş bulunuyor.

Burjuva devrimlerine oranla, Oktober Devrimi, halk yığınlarının devrimsel rol ve tarihsel yaratıcılığında çok büyük değişimleri temsil ediyor. Bu, seçkin kahramanların, on, yirmi veya birkaç yüz bilinçli savaçının devrimi değil, milyonların, geniş emekçi halk tabakalarının sosyal-politik yaratıcılığıdır. Bu, yalnız halkın yardımıyla yapılmakla kalmayıp, aynı zamanda insanlık tarihinde ilk defa olarak başında işçi sınıfının ve bu sınıfın partisinin bulunduğu halkın kendisi tarafından yapılan bir devrimdir; yığınların devrimci yaratıcılığının doruğudur.

Oktober Devrimi'nin dünya üzerinde büyük bir etki yaptığını söylemek yetersizdir. Oktober Devrimi evrensel-tarihsel bir önem taşıyor, çünkü dünyaya yepyeni bir sosyal gerçeklik, insanlığın tüm geçmişindekinden prensip itibarıyla ayrımlı bir gerçeklik vermiş, içinde insanlığın daha yüksek ve daha yetkin toplum kuruluşu yönündeki yasal hareketinin özdekleştiği yirminci yüzyıldaki evrensel-tarihsel sınıf savaşımı sürecinin başlıca sonucunu, reel sosyalizmi yaratmış bulunuyor.

Şu da var ki, Oktober yalnızca çağdaş sosyal gelişmede devrimci süreçlere güçlü bir atılım ve hız kazandırmakla kalmadı. Oktober Devrimi, dünya devrim sürecinin gelişmesinde, proletaryanın sınıfsal savaşımının bütün sömürülen emekçilerin savaşımıyla, halkların özgürlük ve bağımsızlık savaşımıyla, bütün ilerici ve demokratik güçlerle tek bir enternasyonal harekette birleştiği yeni çağı açtı. Bu, sınıfsal örgütün en yüksek biçimi, halk yığınlarının devrimci eylemlerinin yönetmeni sıfatıyla, dünya yeni, Leninci tipten partiyi veren çağdır.

1917 Ekim'i, toplumsal düşüncenin gelişmesine katkıda bulundu: Ekim Devrimi'nin hızlanması ve gerçekleştirilmesi süreci içinde, Leninizm, Marksizmin gelişmesinde yeni bir aşama olarak, emperyalizm, proletarya devrimleri ve sosyalizm kuruluşu çağının Marksizmi olarak, sosyalist devrimlerin ve sosyalist ve komünist toplum kuruluşunun temel ilke ve yasallıkları öğretisi olarak belirdi.

Ekim ve SSCB deneyini doğru anlama ve doğru uygulamanın anahtarı nedir? Bu anahtar, genellikle diyalektik probleminin, devrimci savaşında özel olanın, somut-spesifik olanın doğru anlaşılıp ortaya konmasındadır. Bu sorun komünist ve işçi hareketi için düğüm noktasıydı ve düğüm noktası olarak da kalmaktadır. 1923 yılında, V. İ. Lenin, K. Kautski tarafından yazılan ders kitabına göre gelişmenin dışında bir tarih gelişmesi tanımayan ve Ekim Devrimi'ni kendine özgü karakterinden ötürü silkip atan N. Suhanov tipinden adamlarla alay ediyordu. (!) O zamanki revizyonistler, V. İ. Lenin'in ve Leninizmin tarihin doğal akışına zorla müdahale ettiklerini, bu gelişmenin genel yasallıklarını dikkate almadıklarını söylüyorlardı. Şimdiki Suhanov'çular, bunun tersine, V. İ. Lenin'i, Leninizmi ve reel sosyalizmi, sınıf savaşımının ulusal ve somut-tarihsel özelliğinin ve yeni toplum kuruluşunun amansız düşmanı olarak gösteriyorlar. Bu bir paradokstur, ama mantıktır. Revizyonizm, genel'in, özel'in ve somut-spesifik olanın diyalektiğinden habersizdir. Revizyonizm için, Leninizmin gerçeği, devrimlerin gerçeği değil, Leninizmin devrimci özünün yok edilmesi, devrimin ve reel sosyalizmin gözden düşürülmesi önemlidir. Bu yüzdendir ki, devrimin ve devrimden doğan reel sosyalizmin yasallığını tarihin tamamen doğruladığı günümüzde, revizyonizm, ardıcıl Marksist-Leninist partileri, Ekim deneyini ve reel sosyalizmi her partinin kesinlikle uyması gereken bir «model», «senaryo», «reçete» haline getirmek istemekle yeriyor. Oysa, ne V. İ. Lenin, ne SBKP, ne BKP, ne de gerçekten Leninci diğer her hangi bir parti hiç bir yerde ve hiç bir zaman böyle bir istek göstermiş değildirlere. 1917 Ekim'undan günümüze kadarki tüm reel sosyalizm deneyi, SBKP için, kardeş partiler için, peşinen belirli senaryolara göre devrimlere değgin bu dogmatik «sabit fikir»den daha yabancı bir şey yoktur.

Ekim deneyi ve reel sosyalizm, Marksist-Leninist partinin gücünün, genel reçetelere değil, her ülkenin somut koşulları ve somut durumlar gözetilerek genel yasallıklara uyulmasında olduğunu, toplumsal gelişmede genel'in, özel'in ve somut-spesifik olanın diyalektiğinin benimsenmesinde ve yaratımla uygulanmasında olduğunu kanıtladılar. İşte her partinin yaratımlı eylem yeteneği ve politik olgunluğu bununla yoklanır. Şüphesiz ki, içinde çalıştığı somut koşulların özelliğini doğru biçimde değerlendirme yeteneğinde olmayan parti, kaçınılmazlıkla yığınlardan kopar,

(!) Bak : V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 45, s. 378–382.

politik gerçekçiliği yitirir, teorik bakımdan da dogmatizmin tıknefeslik ve kısırlığına gitgide daha çok batar. Böyle parti Leninci olamaz, işçi sınıfının ve halkın karşısında yükümlendiği ödevi yerine getiremez, taşıdığı sorumluluğun düzeyinde olamaz. Öte yandan, somut durumların özelliğinden doğan olgunlaşmış problemleri Marksizm-Leninizm genel yasallık ve prensipleri açısından değil de kendiliğinden ele alma ve çözme yolundaki her deneme, kaçınılmazlıkla partinin kendi sınıfsal mevzi ve hedeflerini kaybetmesi, proletaryanın sınıf savaşımı cephesini bırakması, reformist plâformda yer alması ve devrimci özünü yitirmesi tehlikesini gizler. Tarihin gösterdiği üzere, İkinci Enternasyonal partileri böyle bir yazğıdan kurtulamadılar. Marksizm-Leninizme sırt çevirenlerin çağdaş deneyi de bunu gösteriyor.

Avrupa komünizmi, Asya komünizmi, Afrika komünizmi veya her hangi bir başka komünizm diye ayırım yoktur ve olamaz. Sosyalizm, toplum düzeni olarak bir tektir ve özünü de, yasallıklarıyla de ayırlamaz. Altmış yıllık Büyük Oktobr deneyinin başlıca ibret derslerinden biri de budur. Son zamanlarda hareketimizdeki bazı kimselerden şöyle savlar duyuyoruz: Biz Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin deneyini kopya etmek istemiyoruz; biz başka sosyalizm, demokratik sosyalizm kurmak istiyoruz. Bununla ilgili olarak şu noktaları belirtmek isterim:

Birincisi, SSCB'de kurulan ve diğer kardeş ülkelerde kurulmakta olan sosyalizm en yüksek demokrasi biçimidir. Bu, toplumuun ekonomik altyapısında ve politik üstyapısında demokrasidir; halk için demokrasidir; dünyanın şimdiye kadar görmediği gerçek demokrasidir. Ne var ki, demokrasi sınıfsal kavramdır ve sosyalizme karşı kullanılamaz.

İkincisi, biz her partinin sosyalizme geçiş amaçlı savaşım yolunu kendi başına seçme hakkını tanıyoruz; ama bunu yaparken reel sosyalizmi yerip durmakta onları nasıl anlıyalım? Kanımız odur ki, böyle bir tutum sosyalizm savaşımının yararına değildir; böylesi hiç bir kimseye yaramayan şey ve yarayamaz. Fakat en önemlisi, komünistlerin unutmaya hakları olmayan şey, SSCB'nin sosyalizm kuruluşunda gerçekten çok büyük başarılar ulaştığı ve eski çarlık Rusyası halklarına bütün dünya emekçilerinin ancak düşülebilecekleri mutlu ve özgür bir yaşam sağladığı gerçeğidir.

Ve üçüncüsü, biz, gerçeğin ölçütünün pratik olduğunu, hayatın kendisi olduğunu hiç bir zaman unutmamalıyız. Pratikte yoklama zorunludur; şu veya bu politikacının, şu veya bu partinin sosyalizm hakkındaki düşünce ve tutumunun doğru olup olmadığını pratik ortaya koyar. Bizim partimiz, SBKP ve SSCB'nin bugün Oktobr bayrağını yüksekte dalgalandırdığını, Lenin'in yolunu güvenle ve sapmaksızın izlediklerini en derin memnuniyetle kaydediyor.

Gelişmiş sosyalist toplumun kurulması ve komünizm kuruculuğuna ge-

çilmesi, Oktobr fikirleri ve davasının yüce utkusudur. Sovyetler Birliği eşsiz bir kahramanlık ve yapıcılık gücü göstererek, dünya kapitalist egemenliğinde ilk ve en büyük gediği açma hareketinden reel sosyalizmin en güçlü ve harikülade bir ülkesi haline, dünya sosyalist sisteminin kalesi, dayanağı, çağdaş sosyal ilerlemenin öncüsü haline gelmeye kadar uzanan bir yol geçmiş bulunuyor. Halkların, dünyanın bütün ilerici insanların Sovyetler Birliği'ne karşı besledikleri sevgi ve saygının kaynağı budur. Öte yandan, sınıf düşmanlarının ve sosyalizm davasına ihanet edenlerin kin ve nefretinin kaynağı da budur. SSCB konusunda tutumun çağımızın politik partilerinin ve politikacılarının gerçek çehresini açıkça ve kesinlikle yansıtan bir ayna olması rastgele değildir.

BKP'nin Oktobr konusundaki tutumuna gelince, bunu şöyle söyleyebiliriz: Partimiz ve ülkemiz, altmış yıl önce Dimitir Blagoev zamanında da, otuz yıl önce Georgi Dimitrov zamanında da, ve bugün başında Todor Jivkov'un bulunduğu Merkez Komitesinin yönetimi altında da, SBKP ve SSCB'yle omuz omuza yürümüşlerdir ve sonsuz olarak omuz omuza yürüyeceklerdir. BKP, Bulgar komünistlerini ve yurtseverlerini, Oktobr yurduna ve halklarına Bulgaristan'ı sevdikleri gibi sevgi besleme ruhunda eğitmektedir.

Oktobr meşalesi

Rodney Arismendi

Uruguay Komünist Partisi MK Birinci Sekreteri

Çağdaş tarih Oktobr Devrimi utkusunun politik ve teorik önemini, daha sonraki başarılı gelişmesini, bu arada bütün dünyada komünist ve işçi partilerinin doğuşuyla Marksizm-Leninizmin milyonlarca insanın ideoloji ve pratiğine dönüşmesi başarısını inandırıcı biçimde doğruladı. Marksist-Leninist dünya görüşü bütün çağdaş ilerici akımların mihveri haline geldi: Leninizm dünya tarihinin bütün enlemlerine yayıldı. Ve gayet haklı olarak diyebiliriz ki, Leninci görüşler çağımızın özünü yansıtıyor.

V. İ. Lenin'in öngördüğü gibi, Oktobr utkusu işçi sınıfını yalnız kapitalizmin mezarkazıcısı rolünde değil, aynı zamanda yeninin yaratıcısı, sosyalist toplumun yaratıcısı olarak çağımız tarihinin merkezine yerleştirdi. Egemenliği ele geçiren ve Sovyet halkına baş olan işçi sınıfı proletarya enternasyonalizminin bayraktarı sıfatıyla, barışın ana kalesi ve ezgi altındaki halkların dayanağı oldu.

Alman faşizmi üzerinde elde edilen utkunun ve dünyada oluşan değişimlerin sonucu olarak Büyük Oktobr'un önemi daha fazla arttı. Sosyalizm uluslararası ilişkilerde sonuç alıcı etken, bütün halkların özgürlük amaçlı istek ve özlemlerinden ayrılmaz bir etken oldu. Bugün artık savaşın kaçınılmaz olmadığını söyleyebiliyorsak, başarılı bir barış ve yumuşama politikası güdebiliyorsak, bunları tümüyle Oktobr Devrimi'nden sonraki 60 yıla borçluyuz. Uluslararası tarihsel durumun özlüğü budur.

Yeni boyutlar kazanan dünya devrim sürecinin gelişmesi, sosyalizme doğru çeşitli geçiş yollarından yararlanılmasına, Lenin'in bazı ülkelerde devrimin barışçı yoldan gelişmesi olasılığına ilişkin sözlerinin doğrulanmasına büyük ölçüde olanak veriyor, Komünist ve işçi partilerinin olanakları, aynı zamanda en geniş tabakaların birleşme olanakları genişliyor. Bağlaşmalar politikası bir zamanlar düşünülmesi bile olanaksız başarılarla ulaşıyor. Büyük Oktobr'u yüceltirken ve çağımızın şu geçen 60 yılı boyunca sahne önünde SSCB'nin ve SBKP'nin yer aldıklarını söylerken, dünya gelişmesinin kendisi bizim en iyi kanıtımızdır. Teorinin büyüklüğü tarihsel pratiğimizin çok zengin ve çeşitli anlamıyla, önemiyle ölçülür. Tarihin kendi sonuçlaması da budur.

Ve şimdi, Oktobr üzerinden geçen altmış yılın sözünü ederken, SSCB ve SBKP'nin çağımız dünyasının dikkat merkezinde yer aldıklarını söylerken, bir yandan da onların ortaya koydukları deneyin uluslararası büyük önemini belirtirken, görüşümüzü tam olarak saptamamız yerinde olur. Biz, birçok yanlış karşılaştırmaların, kanımızca tartışmalarımıza ve fikir

yürütmelerimize zarar veren çatıştırmaların ciddi bir tehlike gizlediğine işaret ediyoruz. Emperyalist basın, bize nice kavramlar ve hattâ bir sürü mantiğa uygun şemalar dayatarak, bu çatıştırmaları geniş ölçüde yayıyor.

İşte başvurdukları metafizik çatıştırmalardan örnekler: Bir yanda SBKP'nin, SSCB'nin rolü, reel sosyalizm dediğimiz kurulan sosyalizmin, yaşamdaki sosyalizmin rolü, öte yanda partilerin eşitlik, özerklik ve bağımsızlığı; bir yanda proletarya enternasyonalizmi, komünist partilerinin sosyalist ülkeler konusundaki tutumu, öte yanda kendi halkı ve yurdu karşısında sorumluluk; bir yanda sosyalizmin kazanımlarına, sosyalizmin kapitalizme üstünlüklerine ve sürekli büyük ulaşımına ilişkin enformasyon yaymanın önemi, öte yanda komünistlerin kendi ülkelerinde sosyal süreçlerin nasıl geçmesi gerektiğini kendi başlarına düşünmeleri hakkı . . . Bizce, sözü geçen bu prensipler arasında uzlaşmaz zıtlık değil, diyalektik birlik vardır. Bunlar, diyalektik gelişme halindeki sosyalist devrimin çok çeşitli akışında örgülenen tek dünya sürecinin yanlarıdır.

Doğal olarak, her partinin bağımsızlığı, özerkliği, yaratımlı eylemi, tümüyle, yalnız hakkı olmakla kalmaz, bu onun aynı zamanda ödevi, boyun borcu, kendi ülkesinde reel politik güç haline gelmesi olanağını kolaylaştıran etkenlerden biridir. Ne var ki, gerek kendi siyaset hatlarını yaratımla saptayıp çizmek, gerekse enternasyonalist birlik (çerçevesi içinde SSCB ve diğer sosyalist ülkeler konusundaki tutumların ilkesel ve stratejik düşüncelerle ön plâna çıktığı birlik), Marksist-Leninist partilere özgü çizgilerdir. Bu ülkelerin ortak deneyi ve uluslararası politik etkisi, bizim kendi sürecimizin gelişmesine ve kendi hareket hattımızın işlenmesine yardım ediyor. Ama bu, dünyanın aralarında ilişki ve geçim olmayan komşular halinde bölündüğünü kabul etmediğimiz, uluslararası komünist hareketi deneyini de (mutlak hiç bir şey içermiyen, mekanik biçimde birbirine karışmış, hareketimizin teori ve pratikçe gelişme süreci tarafından birleştirilmemiş ve dolayısıyla teorik sistemleştirmeye elverişli olmayan) göreceli gerçekler toplamı saymadığımız takdirde, böyledir.

Hepimiz biliyoruz ki, Komünist Enternasyonalî'nin dağılmasından beri, ortada hiç bir yönetim merkezi kalmamıştır ve böyle bir merkezin yeniden kurulmasını öneren de yoktur. SBKP'nin işçi ve komünist hareketindeki, demokratik harekette ve ulusal kurtuluş hareketindeki ve tüm dünya politikasındaki çok büyük etkisini, direktifler veren ve diğer partileri kendisine bağlayan bir merkezle karıştırmamalıyız. Lâtin Amerika ve Karayip Bölgesi ülkeleri komünist partilerinin danışma toplantısında, bizler, başında Fidel Castro'nun bulunduğu Küba delegasyonundan bütün ötekilere kadar hepimiz, Lenin'in partisinin çok büyük tarihsel rolünü, çağdaş koşullarda gölgelenmek şöyle dursun, daha da parlıyan rolünü tanıdık; onun ideolojik, teorik, politik deneyini, V. İ. Lenin'in yaptığı başlıca katkıyı içeren deneyini itiraf ettik.

Bunu böyle demekle, V. İ. Lenin'in yapıtlarında bütün karmaşık ve çeşitli çağdaş süreçleri çözmeye yeterli reçeteler bulunduğunu söylemek istemiyorum. V. İ. Lenin, kendisi, sırtlarında çeşitli alıntılar dolu bir torbayla adım atanlarla alay ederdi. Biz ulaşılmış olanla yetinmemeliyiz; bizim için K. Marks, F. Engels ve V. İ. Lenin'in öğretisinden çıkış yaparak geleceğe doğru yeni yollar açmak önemlidir. Yaratımlı eylem budur. Böyle yaratımlı eylemin etkenlerinden biri de, uluslararası komünist hareketinde eylem birliğidir; çokyanlı deneyi (çekişmeden, birbirini incitmeden, şu veya bu görüşün söz götürmezliği gibi savlara düşmeden) ortaya koyup görüşebilmek ve sistemleştirmektir; böylelikle uluslararası komünist ve işçi hareketinde birlik ve dayanışmayı Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temeli üzerinde güçlendirmektedir.

Biraz da Lâtin Amerika faşizminden söz etmek istiyorum. Öyle sanıyorum ki, faşizmi tanımlama problemi bir numaralı problem olmaya devam ediyor. Lâtin Amerika'da faşizmin yalnızlığa itilmesi ve ezilmesi gerekliliğini bütün dünya gündemine daha çok kavırıyor. Ama öyle teorisyenler ve politikacılar da var ki, bazı Lâtin Amerika rejimlerinin faşist olarak tanımlandığını işitince surat asıyorlar. Ama bu rejimlerin faşist olarak tanımlanmasına karşı, bu tanımlamayı çürütebilecek bir tek ciddi gerekçe ileri süremiyorlar.

Tarihsel plânda, Lâtin Amerika'da faşist diktatörlükler şimdiki aşamada Amerikan emperyalizminin karşı-taarruzunun, yani 1970'lerin başında kıtada kurtuluş hareketinin güçlenmesine yol açan güçler dengesini zorla değiştirmek amacıyla giriştiği karşı-taarruzun bir bölümü olarak beliriyor. Faşist diktatörlükler Lâtin Amerika'da düzensiz kapitalist gelişmenin iç etkenleri sonucu olarak da ortaya çıkıyor. Birçok ülkede finans sermaye oluşuyor, tekeller meydana geliyor. Ve tekeller, eski sömürücü sınıfların (lâtifundistler ve aracı sermayeciler) çevreleriyle ilişkileri dolayısıyla ABD emperyalizmi egemenliğinin temeli oluyorlar.

Bizce, şimdi faşist rejimler gitgide yıpranıyor ve yalnızlığa itiliyor, çürüyüp dağılmaları başlamış bulunuyor. Ama yine de alaşağı edilmeleri elbette gereklidir. Bunu da, Lâtin Amerika'da sosyal-ekonomik yapılaşmaların derin bunalımı, Birleşik Amerika'nın egemenlik politikasındaki bunalım, özellikle pan-amerikanizmin bunalımı, halkların direnişi ve dünyanın şimdiki güçler dengesiyle ulaşılan uluslararası birlik ve dayanışmanın büyük rolü belirleyip gerektiriyor.

Amerika Birleşik Devletleri'nin Lâtin Amerika'ya ilişkin politikasındaki zorunlu değişikliği de dikkate almamız. J. Carter ve ABD emperyalist çevreleri bugün kendi faşist uşaklarından neden biraz uzak durmaya çalışıyorlar? Doğal olarak, emperyalistlerin, birdenbire, Lâtin Amerika'yı demokratikleştirmeye, buna yardım etmeye karar verdikleri düşünülemez.

Carter barış içinde yanyana yaşamayı kabullenmek zorundadır. ABD Başkanı aynı zamanda tümel bir dış politika, amacı politik girişimi ele geçirmek ve Kuzey Amerika emperyalizminin rolünü artırmak olan bir politika gütmeye çalışıyor.

Peki, Carter'in politikasının sınırları nedir? Bizce, bu politika, Lâtin Amerika'da iki nokta çevresinde yoğunlaşıyor: Birincisi, sözümona Birleşik Amerika'nın «güvenliği», yani ekonomik ve politik bağımsızlık yolunda her hangi bir devrimci gelişmeye ve eylemde ilerlemeye yol açılmaması gözönünde tutuluyor. İkincisi, ABD'nin egemenlik temelini ve bunun yayılma alanını genişletme gerekliliği öngörülüyor.

Ne var ki, emperyalistlerin ne istedikleri başka şey, yığınlar harekete geldiği, bizler de doğru ve dinamik bir politika izlediğimiz takdirde neler olacağı başka şeydir. Bu koşullarda, kanımızca, atımlı bir ilerleme taktiği uygulamamız gerekiyor. Kısacası, faşizm yıkılmalı, faşizmde gedik açılmalı ve açılan gedikten demokrasinin canlandırılması yönünde halkların birliğini sağlamak üzere yararlanılmalıdır. Aynı zamanda faşizm çok daha büyük bir güçle açığa vurulmalı, ulusal ve uluslararası plânda yalnızlığa itilmelidir. Bütün anti-faşist güçler arasında birlik ve görüş uygulanlığı sağlama yönündeki çabalar artırılmalıdır.

İnsan haklarına gelince, bugün Uruguay'da 6.500 politik tutuklu ve hükümlü vardır. Bütün Lâtin Amerika'da bunlar onbinlerdedir. Bu nedenle, içinde bulunduğumuz yıl, politik tutuklu ve hükümlülerin saliverilmesi yılı olmalı, özgürlüklerin elde edilmesi (enaz ölçüde de olsa), halk savaşıyla gerçek demokrasinin canlandırılması yılı olmalıdır.

Uruguay'da ve diğer ülkelerdeki teröre karşın, partilerimiz savaşıma devam ediyor, yığın hareketlerini yönetiyor, hiç de izole durumda bulunmuyor, tam tersine politik cephelere ve bağlaşmalara katılıyor ve büyük sorumluluklar yükleniyorlar.

Şimdi Büyük Oktobr'un 60. yıldönümünü kutluyoruz. Geleceğini öngörmeye çalıştığımız günlere erebileceğimizi ümit ediyoruz. Tarihin saatinin akrep ve yelkovanı artık beklenen geleceğe yaklaşıyor.

Dünyayı değiştiren bir devrim

Ryszard Frelek

Polonya Birleşik İşçi Partisi MK Sekreteri

Büyük Oktober Sosyalist Devrimi dünyanın kökten değişmesi yolunu açtı ve insanlığın bugünkü ve yarınki gelişmesine yeni yönler verdi.

Burada, Oktober Devrimi'nin, çözülmesine olanak sağladığı üç sorun, ulusal kurtuluş, demokrasinin gelişmesi ve barış savaşı sorunları üzerinde durmak istiyorum.

Oktober Devrimi'nin utkusu Lenin'in şu dahiyane sezgisini doğrulamış oldu: «... Rusya kurtulmadan, Polonya'nın kurtuluşu olanak dışıdır.» (!) Bu Leninci görüş ve onun uygulanması halkımızın bağımsızlığa, özgürlüğe ulaşma emellerinin utkuyle gerçekleşmesinde büyük bir rol oynadı.

Polonya'nın Hitler işgalinden, halkımızın kahramanca savaşı ve Sovyetler Birliği'nin kurtarıcı misyonu sayesinde kurtulması, sosyalizmin temellerini kurma savaşımına atılması Polonya halkının tarihindeki trajik sayfaların kapanmasını sağlamış ve varlığının yepyeni bir döneminin açılmasına olanak hazırlamıştır. Halkımız bağımsızlık ve güvenliğinin sağlam güvencesini elde etmiş, her alanda sosyal ve kültürel gelişmeyi sağlayacak elverişli koşullara kavuşmuştur.

Memleketimizin, ilk sosyalist devletle, değerli komşu ve doğal bağlaşıklık Sovyetler Birliği'yle ilişkileri dostluk, anlaşma ve işbirliği temellerine oturtulmuş, yeni, sosyalist bir Polonya kurulmasının başlıca koşullarını oluşturmuştur. Bu işbirliği, tıpkı Polonya ve Sovyet halkları arasındaki dostluk gibi durmadan derinleşmektedir. Bu da her şeyden önce kardeş partilerimizin, PBIP ile SBKP MK'lerinin eylemlerinin ve partilerimiz yöneticileri E. Gierek ile L. Brejnev yoldaşların şahsi katkılarının sonucudur.

Polonya Halk Cumhuriyeti parti ve hükümet heyetinin geçen yıl Sovyetler Birliği'ni ziyareti dolayısıyla yayınlanan belgelerde belirtildiği gibi geride kalan dönem, Polonya ile Sovyetler Birliği arasındaki kardeşçe işbirliğinin dinamik ve çok yönlü gelişmesi dönemi olarak nitelenebilir. Memleketlerimiz ve halklarımız arasındaki ilişkiler yeni ve daha yoğun bir aşamaya girmiştir. Bunu, tüm sosyalist topluluğun birliğini ve konularını güçlendirme uğrındaki uyumlu eylemler de doğrulamaktadır. Sosyalist topluluk bugün, yeni tipten devletlerarası ilişki örnekleri veren ve Avrupa'da olduğu gibi, bütün dünyada tek bir politika uygulamayı isteyen eşit haklı devletler ailesini oluşturmaktadır.

(!) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 17, s. 269.

Oktobr Devrimi etkisini izleyen dönemde uluslararası komünist ve işçi hareketi çok zengin deneyler elde etti ve buna bütün partiler katkıda bulundu. Komünist ve işçi partilerinin uluslararası konferansları, hareketin tümünün deneylerinin genelleştirilmesinde ve başlıca güncel sorunların tespitinde çok önemli bir rol oynadı ve oynamaktadır.

Yeni bir düzen ilân eden ve kuruluşuna başlayan ülkelerin deneyleri ve özellikle ilk sosyalist devletin, Sovyetler Birliği'nin elde ettiği sonuçlar, hiç şüphesiz ki sosyalizmin teorik ve pratik gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Sovyetler Birliği'nin kurulması ve durmadan ilerlemesi Lenin'in sosyalizm kuruculuğu ile ilgili evrensel nitelikteki başlıca ilkelerinin doğruluğunu ortaya koymaktadır. Bunu, somut koşulları değişik olmasına, bazı sorunlara çeşitli çözümler getirilmesine karşın, diğer sosyalist ülkelerin deneyleri de doğrulamaktadır.

Aynı şeyi demokrasi sorunları için de söyleyebiliriz. Sosyalizm, onun ideolojisi ve uygulanışı, uluslararası ilişkiler dahil, toplumsal ilişkileri insancillaştırmakla, insanlığın gelişmesini önemli ölçüde insancillaştırmıştır ve bu süreç devam etmektedir. Bu derin hümanizm, sosyalizmin demokrasiyle ilişkilerini de karakterize etmektedir. Bu sorunla ilgili ilkesel tartışmayı kapitalizm sosyalizme değil, tam tersine sosyalizm kapitalizme dayatmıştır.

Demokrasiyi ekonomik altyapıya, üretim ilişkilerine uygulayan ilk toplumsal düzen sosyalizm olmuştur ki, bunsuz gerçek bir sosyal adaletin sözü bile edilemez. Ote yandan sosyalizm, halk iktidarını kurmakla, yani yığınların fiilen yönetime katılmasını sağlamakla, üstyapıda ve politik sistemde nitel bakımdan yepyeni bir demokrasi yaratmıştır. İşte sosyalist demokrasi ile burjuva demokrasisi arasındaki ilkesel fark budur ve sosyalist demokrasinin üstünlüğü bundan ileri gelmektedir. Bunu bir kez daha vurgulamak gerekiyor, çünkü son zamanlarda burjuva çevreleri, formal demokrasi sorunlarını ön plana iterek, komünist partilerine demokrasiyle ilgili görüşlerini dayatmaya çalışıyorlar. Bu çevrelerin amacı yığınların dikkatini, altyapıya uygulanan temel demokrasiden, tekelci sermayenin artan sömürsünden ve kapitalist ülkelerde bunalımın başlıca göstergeleri olan ekonomik gerileme, işsizlik, geniş halk yığınlarının yaşam düzeyinin düşmesi gibi ağır olguların sosyal nedenlerinden başka yönere çevirmektir.

Sosyalist demokrasi sürekli gelişme halindedir. İçeriği, biçimleri ve kuruluşları durmaksızın zenginleşmektedir. Bu sürecin ilkesel koşullarından biri proletarya diktatörlüğü devletinden tüm halkın devletine geçiştir ve bu ilke SSCB'nin yeni Anayasa tasarısında yer almıştır. Bunu ayrıca Polonya'da ve diğer sosyalist ülkelerde son zamanlardaki gelişmelerin deneyleri de doğrulamaktadır.

SSCB'nin Leninci dış politikasının temelinde daha Sovyet egemenliğinin ilk yasası olan Barış Buyruğunda yer alan barış özlemi, insanlığı harp kâbusundan kurtarma isteği yatmaktadır. Günümüzde bu Leninci teori yeni byoutlara ulaşmıştır, ve uluslararası ilişkilerin gelişmesinde birlik ve bütünlük ifade eden bir görüş olarak ortaya çıkmaktadır. SBKP XXIV. Kongresinde kabul edilen, XXV. Kongresinde ise genişletilerek onaylanan Barış Programı bunun en belirli kanıtıdır. Sosyalizm, barış ve halkların kurtuluşu lehine değişen güçler dengesi gerçeğine dayanan sosyalist toplum yumuşamanın yolunu, derinleşmesini, güçlenmesini dönüştürsüz olarak sağlayan bir politika uygulamaktadır. E. Gierek yoldaşın 1977 Mayısında Varşova'da yapılan Dünya Barış Kurucuları Konferansında belirttiği gibi, bugün Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist topluluk ülkelerinin etrafında oluşmuş büyük bir barış koalisyonu vardır ve buna dünya komünist ve işçi hareketi, ulusal kurtuluş hareketi, bloklar dışı ülkeler ve çeşitli toplumsal ve politik güçler katılmaktadır.

Dünyanın çeşitli yerlerinde yumuşama süreci ayrı biçimlere bürünmekte, birbirinden farklı olarak gerçekleşmektedir. En büyük ilerleme ise, kıtamızda sağlanmış bulunmaktadır. Asya'da görülen bazı ilerlemeler de yumuşama için olumlu bir nitelik taşımaktadır. Eğer Sovyetler Birliği'nin Asya'da kolektif güvenlik sisteminin sağlanmasıyla ilgili girişimine, yumuşama aleyhtarı olan Çin karşı çıkmasıydı bu ilerleme daha da büyük olabilirdi.

Yakın-Doğu ülkelerinin de yumuşama sürecine ortak edilmeleri adil bir görev olarak ortada durmaktadır. Afrika'da sömürgecilığe, ırkçılığa, Güney Afrika Cumhuriyeti'nde sürüp giden ayrıma son vermek ve emperyalist güçlerin bu ülkelerin içişlerine karışmalarına engel olmak lâzımdır. Dünya kamuoyu son zamanlarda Sovyetler Birliği ile Amerika Birleşik Devletleri arasında stratejik silâhların sınırlandırılmasıyla ilgili görüşmeleri özel bir dikkatle izlemektedir.

Bugün bütün dünya kalıcı bir barışa varılması için dosdoğru ve apaçık bir yol tutulduğunu söyleyebiliriz. Emperyalist güçlere, silâhlanma yarışına ve anti-komünizme karşın insanlığı bu yolda yöneten büyük bir koalisyon oluşmuştur. Bu nedenle iyimser olmamız ve barışla ilgili Leninci görüşün evrenselleşeceğine inanmamız doğaldır.

Sovyet dostlarımızın bayramı olan Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin 60. yıldönümü aynı zamanda Polonya halkının, sosyalist topluluk ülkelerinin ve bütün ilerici insanlığın da büyük bayramıdır.

Enternasyonalizme bağlılık

Orlando Millas

Şili Komünist Partisi MK Politik Komitesi üyesi

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin yüzyılımızın en önemli olayı olduğu kuşkusuzdur. Esasen, birçok bakımlardan, tüm insanlık tarihinin de en önemli olayı olan bu devrim milyonlarca emekçinin bilinçli eyleminin sonucu olarak Marks, Engels ve Lenin'in öğretisini doğrulamış, tarihsel gelişmeyi ve dünyanın değişmesini hızlandırmıştır.

Oktobr Devrimi sadece 7 Kasım 1917'nin ve «Avrora»nın top seslerini izleyen ilk yılların olaylarıyla sınırlanamaz. Bu devrim Sovyetler Birliği'ne, sosyalist topluluğa sımsıkı bağlıdır ve 60 yıllık Sovyet epopesinin gerçek, yaratıcı başlangıcı, bugün Lenin'in yurdunu belirleyen herşeyin canlı sembolüdür. Onu işçi sınıfının bütün utkularında, elle tutulur hale gelen sosyalizmde, Avrupa'nın Asya'nın ve Latin Amerika'nın büyük bölgelerinde elde ettiği önemli başarılarda görmekteyiz. Şili halkı ve bütün Latin Amerikalılar, Oktobr Devrimi'nin kıtamızdaki devamcısını, savaşkan ve etkin Küba devriminde, Batı yarımküresinin ilk sosyalist ülkesi olan Küba'nın şahsında görmektedirler.

İşte bundan dolayıdır ki, anti-Sovyetizme karşı kesin savaşım vermeyenler, emperyalizme karşı direnişte kendi güçlerini azaltmış olmaktadır. Yine böyle genel doğrultudan sapanlar, anti-Sovyet konumlara kayanlar, gerçek devrimci konumların dışına çıkmaktadırlar. Sınıf savaşımının diyalektiği kesin yasalara dayanmaktadır. Sosyal-demokrasinin yaşadığı facia ders alınması gereken biricik örnek olmaktan uzaktır. Bu nedenle Şili komünistleri Lenin'in partisiyle ilkesel dayanışmayı sınıfsal devrimci politikalarının belirleyici çizgişi saymaktadırlar.

Şili işçi sınıfı proletarya enternasyonalizmi okulundan geçmiştir. Edindiğimiz deneyler şunu gösteriyor ki, ilkesel bir enternasyonalizm çizgisinin uygulanması işçi sınıfının birliğinde çok önemli bir etkidir, ve kendisine bilincini yükseltme ve tarihsel görevlerini yerine getirme olanağı vermektedir. Bu, 1970–1973 yılları arasında, halk hükümeti zamanında cereyan eden devrimci sürecin temellerinden birini oluşturmuştur ve bugün anti-faşist direnişin platformudur.

Kanımıza göre uluslararası devrimci işçi hareketlerindeki gelişmeler Oktobr Devrimi'nin teori ve pratiğinin benimsenmesini ve Sovyetler Birliği'yle diğer sosyalist ülkeler halklarının büyük başarılarının ve özellikle kendilerine iktidar yolunu açmış olan savaşımın biçim ve metotlarının incelenmesini gerektiriyor. Şili işçi sınıfı daha Oktobr Devrimi'nin baş-

langıcında Leninizmin benimsenmesini, Bolşeviklerin örgütlenme, çalışma ve savaş olanlarındaki deneylerinin incelenmesini ve uygulanmasını önemli saymıştır.

Oktobr Devrimi'nin etkisi altında dünya son yıllarda bir hayli değişime uğramıştır. Bu yıllar Lâtin Amerika için dikkat çekici yeniliklerle dolu olan ve anti-emperyalist bir alternatif yaratan yıllar olmuştur. Luis Emilio Recabarren, Jose Carlos Mariategui, Victorio Codovilla, Julio Antonio Mella, Astrojildo Pereira, Jacques Roumain ile Latin Amerika'daki diğer komünist partileri kurucularının faaliyetleri gitgide daha büyük önem kazanmaktadır.

Oktobr Devrimi halkların, emperyalistlerce çıkarılan savaşların durdurulması, ayrı toplumsal düzenlere bağlı devletler arasında barış içinde yanyana yaşamanın sağlanması, uluslar arasında yeni ilişkiler kurulmasının temeli olarak barışın, işbirliğinin ve güvenliğin oluşturulması uğrunda savaşlarının gelişmesini kolaylaştırmıştır. Lenin'in barışla ilgili ilk buyruktusu ile SBKP XXIV. Kongresinde kabul edilen Barış Programı ve Lenin'in partisinin XXV. Kongresinde onaylanan barış, uluslararası işbirliği, halkların özgürlük ve bağımsızlığı uğrunda daha öte savaşım programı arasında bir bağlilik vardır.

İşçi hareketi barış uğrunda savaşan çok büyük bir güçtür. Kanımıza göre oportünizmin en tehlikeli belirtisi silâhlanma yarışını hızlandıran gerici güçlere verilen ödünlerdir. Barış davasına ve uluslararası yumuşamaya katkıda bulunmak sadece her komünist, her devrimci için değil, aynı zamanda her demokrat, her namuslu insan için başta gelen ödevdir.

Oktobr Devrimi, Leninizmin yeni tipten partilerin uyguladığı yaratıcı devrim teorisi olduğunu göstermiştir. Toplumsal ilişkilerin gelişmesi nesnel yasalarını gözönünde bulunduran Leninizm, öncüsü tarafından yönetilen yığınların eylemlerine dayanmaktadır. Bağlaşıklık politikası Oktobr Devrimi'nin özelliklerinden biridir. Bundan 60 yıl önce Bolşevikler K. Marks'ın proletaryanın kendini kurtarmakla bütün toplumu kurtardığına ilişkin tezinin doğruluğunu ortaya koymuşlardır. Bu ilkesel politikanın Oktobr Devrimi sırasında doğru olarak uygulanmış olması, demokratik güçlerin kuvvetlenmesi uğrunda savaşanlar için daima canlı bir örnek, ibret verici bir ders olacaktır.

Şili halkı anti-komünizmin ne olduğunu kendi deneyinden biliyor. Bugün faşist cellâtlar Marksizme ve komünizme karşı bir haçlı seferi yürütmektedirler.

En geniş halk yığınları anti-faşist savaşımında bilinçli olarak yer almaktadırlar. Komünistler sosyalistlerle birlik olmaya büyük bir önem vermekte; Halk Birliği'ni toparlamaya çaba harcamakta; tüm anti-faşist güçlerin bir araya gelmesi için ısrarla savaşmakta ve bunun yanı sıra tamamiyle ba-

ğimsiz bir politika yürütmektedirler. Partimizin Genel Sekreteri Luis Corvalan yoldaş şunları söylemiştir: «Biz komünistiz, ama memleketimizde hiristiyan-demokratlar, radikaller ve sosyalistler de var. Bunu çalışmaları-mızda gözönünde bulundurmalıyız. Biz komünistler ilkelerimizden vazgeç-miyorumuz ve hiç kimsenin inançlarından dönmesini de istemiyoruz. Anti-Sovyetizme hiçbir tavizde bulunmadık ve bulunmayacağız. Proletarya en-ternasyonalizmine bağlıyız ve bağlı kalacağız. Toplumsal gelişmeler ko-nusunda da kesin bir tutuma sahibiz.»

Çağımızın özelliklerinden biri ekonomik, sosyal, politik ve ideolojik süreçlerin durmaksızın enternasyonalleşmesidir. Bu durumda Marks, Engels ve Lenin'in yüce ideleri temelinde enternasyonalist işbirliğine, ko-münistler arasındaki dayanışmaya büyük bir önem vermekteyiz.

Burjuva ideologları ve emperyalizmin muazzam propaganda araçları Oktobr Devrimi ile bugünkü devrim sürecini birbirine bağlayan organik bağları gözlerden gizlemek için büyük çabalar harcıyorlar. Onların iste-diği, sözkonusu süreci Oktobr Devrimi'nin zengin deneylerinden yoksun bırakmak, sarsılmasını, dağılmasını sağlamaktır. Bu nedenle de Leninizmi kötüleyen herşeyi olduğu gibi, Sovyet halkının ve bugünkü sosyalizmin izlediği yolu ters gösteren iddiaları ve her türlü oportünizmi sevinçle alkış-lamaktadırlar.

Şili'li komünistler için şurası apaçıktır ki, toplumsal gelişmenin biricik ardıcıl ve hümanist yolu gerçek sosyalizme giden yoldur. Proletarya en-ternasyonalizmi bizce temel ilkelerden biridir ve bugünkü sosyalizmin tarihsel başarıları bu aşamada büyük bir önem taşımaktadır. Anti-komü-nizme karşı savaşımıza bir an ara vermekte ve bizi Sovyetler Birliği'ne, bütün sosyalist, demokrasi, ilerilik ve barış güçlerine bağlayan savaştan dayanışmaya yüksek bir değer biçmekteyiz. Partimiz Şili halkının Oktobr Devrimi'nin 60. yıldönümünü faşist zulme karşı savaşımında önemli başarı-lar elde ederek kutlayabilmesi için her çabayı harcamaktadır. Şuna inanı-yoruz ki, bu şanlı yıldönümünün kutlanması çağımızda dünya devrimci güçlerinin birleşmesinde güçlü bir etkidir.

Oktobr Devrimi'ne bağılığın kaynakları

Hong Guong

Viyetnam Komünist Partisi organı

«Revue du Communisme» dergisi başyazar yardımcısı

Bu yıl Viyetnam komünistleri, tüm Viyetnam halkı Büyük Oktobr Devrimi'nin 60. yıldönümünü büyük bir sevinçle kutlamaktadırlar. Oktobr Devrimi'nin dünya ölçüsünde çok büyük bir anlamı vardır. Bu devrim insanlık tarihinde yeni bir çağ açmıştır. Ho Şi Minh yoldaş bu konuda şunları söylemiştir: «Tıpkı parlak güneş gibi Oktobr Devrimi de evreni aydınlatmakta ve yeryüzünde baskı ve sömürü altında bulunan milyonlarca insanı uyandırmaktadır. İnsanlık tarihinde Oktobr Devrimi'nden daha büyük ve daha derin manalı bir devrim görülmemiştir.»

Oktobr Devrimi'nin etkisinden sonra Marksizm-Leninizm Viyetnam'da yayılmaya başlamıştır. 1930 yılının başlarında kurulan Viyetnam Komünist Partisi Viyetnam halkının devrimci savaşının başında yer almıştır. Viyetnam Komünist Partisinin doğru yönetimi sayesinde Viyetnam devrimi önemli başarılar elde etmiştir. 19. 8. 1945'de yapılan genel ayaklanma Japon militaristleri ile onların uşaklarını devirmiş ve tüm Viyetnam topraklarında halk yönetimini kurmuştur. 7. 5. 1954'de Dien Bien Phu'da kazanılan utku Fransız emperyalistlerini bozguna uğratmış ve Kuzey Viyetnam'ı tamamıyla kurtarmıştır. 30. 4. 1975'teki parlak utku ise Amerikan emperyalistlerini kovmuş, kukla hükümeti ve ordusunu yoketmiş, Saygon kentini ve tüm Güney Viyetnam'ı kurtarmıştır. Bugün yurdumuzun topraklarındaki tüm yabancılar kovulmuş, halkımız kaderini eline almıştır. Yurdumuz dönüşüz olarak birleşmiştir. Bugün dünyada 50 milyon nüfuslu bir Sosyalist Viyetnam Cumhuriyeti yer almaktadır.

Devrimimizin bütün bu başarıları nasıl mümkün olmuştur? Bu, partimizin doğru yönetiminin sonucudur. Partimiz ulusal bağımsızlık ve sosyalizm bayrağını yükseltilere kaldırmıştır. Devrimin tüm güçlerini birleştirmek ve seferber etmek partimizin çalışmalarında özel bir yer tutmaktadır. Politik doğrultusunu çizerken partimiz daima Marksizm-Leninizm'in genel ilkeleleriyle Viyetnam devriminin gerçeklerini kaynaştırmak için çabalar harcamıştır. Bu nedenledir ki, partimizin politik doğrultusu yaratıcı ve bağımsız bir nitelik taşımaktadır.

Halkımız büyük ıstıraplar çekmiş, büyük güçlülere göğüs germiştir. Böyle olsa da bütün güçlükleri yenerek utkuya ulaşabilmiştir.

Viyetnam halkı büyük utkular kazanmasını Oktobr Devrimi yolundan, Lenin'in gösterdiği yoldan yürümesine borçludur. Lenin'e, Oktobr Dev-

rimi'ne, Sovyet halkına bağılılığının kaynağı budur. Viyetnam devriminin utkusunda Lenin'in ideleri baş rolü oynamaktadır. Leninizm çağımızda Marksizmin doruğudur. Ho Şi Minh yoldaş Leninizm'in Viyetnam devrimcileri, Viyetnam halkı için kesin utkuya, sosyalizme ve komünizme giden yolu aydınlatan gerçek bir güneş olduğunu söylemiştir. Biz Leninizme bağılı olduğumuz için utkuya ulaşabildik.

Viyetnam devrimi bugün yeni bir aşamaya, sosyalist devrim aşamasına, tüm Viyetnam'da sosyalizmin kurulması aşamasına ulaşmaktadır. Halkımız, partimizin yönetmeniliği altında, proletarya diktatörlüğüne sınıksız bağlanma, ülkenin kollektif sahibi olan emekçilerin haklarını sağlama, her üç devrimi de (üretim ilişkilerindeki devrim, bilimsel-teknik devrim, ideolojik-kültürel devrim) güçlendirme, yeni rejimi, yeni ekonomiyi, yeni kültürü, yeni insanı yaratma yolundadır.

Amerikan emperyalistlerine karşı kazanılan utkunun verdiği coşkunun etkisiyle halkımız harbin yaralarını sarmak, ekonomiyi halkındırmak, otuz yıl süren savaşlar nedeniyle harabolan ülkeyi derleyip toparlamak için bütün çabaları harcamaya başlamıştır. Elbette ki devrimin bugünkü aşamasında önümüzde duran ödevler az değildir. Fakat partinin doğru yönetimi, halkımızın kahramanlığı, kardeş ülkelerin desteği ve dünyadaki tüm emekçilerin dayanışması sayesinde bu görevleri başarabileceğimize inanıyoruz.

Amerikan emperyalizmine karşı direndiğimiz ve yurdumuzu kurtarma uğrunda savaştığımız yıllarda Sovyetler Birliği'nden ve diğer sosyalist ülkelerden değerli destek ve yardımlar gördük. Kendilerine derin bir şükran duymaktayız. Şuna kesinlikle inanıyoruz ki, devrimimizin bu yeni aşamasında da kardeş ve dost ülkelerle bütün dünyadaki emekçilerin yardım ve desteğine güvenebiliriz.

Sosyalist vatanseverlik ve proletarya enternasyonalizmi ruhunda eğitilmiş olan halkımız enternasyonalist yükümlerden doğan ödevleri daima şerefle yerine getirmeye hazırdır.

Viyetnam Komünist Partisi Oktobr Devrimi'nden 13 yıl sonra kuruldu. O günden bu yana ülkemiz büyük değişikliklere uğradı. Emperyalizmin bir sömürgesi olan Viyetnam, iki büyük emperyalist devleti yendi ve sosyalist bir ülke haline geldi. Bu 20. yüzyılın ikinci yarısında görülen mucizedir. Halkımız bu mucizeyi nasıl gerçekleştirdi? Bunu, yalnız ve yalnız Oktobr Devrimi'nin yolunu, Lenin'in çizdiği yolu izleyerek başarabildi.

Viyetnamlılar sık sık şöyle derler: «İnsan su içerken kaynağını düşünür.» Emperyalistlerin egemenliği altında geçen ezgi yıllarını anımsıdıkça Lenin'i, Oktobr Devrimi'ni düşünmemek olanaksızdır. İşte bu nedenler dolayısıyladır ki, partimiz ve halkımız bu yıl Büyük Oktobr Devrimi'nin 60. yıldönümünü şükran duygularıyla kutlamaktadır.

Oktober ve Portekiz devrimi

*Maria de Piedade Morgadinho
Portekiz Komünist Partisi MK üyesi*

Devrimle ilgili Marksist-Leninist teori ve Oktober Devrimi deneyleri sadece proletarya devrimi için geçerli değildir. Bütün gerçek devrimlerin bu teorii ve deneyleri gözönünde bulundurmaları gereklidir, Portekiz devrimi bugünkü aşamasında bir sosyalist devrim değildir. Bu, tekellerin ve büyük toprak sahiplerinin egemenliğini yoketmeyi, Portekiz'i emperyalizmin haki-miyetinden kurtarmayı, demokratik bir devlet kurmayı amaçlayan ulusal ve demokratik bir devrimdir. Ne var ki, bugünkü aşamanın ödevlerini yerine getirirken, gelecek aşamanın ödevlerini gerçekleştirme yolunda olduğumuzu da her zaman belirtmekteyiz.

Biz Portekiz komünistleri başkalarının model ve deneylerini kopya etme yolundan yürümüyoruz. Fakat biz bunları da gözönünde bulundurarak durumumuza, sorunlarımıza, bugünkü savaşımızın hedeflerine elverişli çö-züm yolları araştıracağız. Portekiz devrimi, Oktober Devrimine bazı kötü niyetli eleştiricilerin iddia ettiği gibi, bu devrimi «kopya» etmek isteğinden dolayı bağlı değildir. Bu bağlılık Oktober Devrimi'nin tüm devrimciler için büyük dersler ve savaş deneyleriyle dolu olmasından ileri gelmektedir. Bağlılığın diğer bir nedeni de, Oktober Devrimi'nin etkisiyle dünya politikasında meydana gelen köklü değişimlerin ve Lenin tarafından çizilen ve Oktober'un devamcılarınca sürdürülen ilkelerin dünya ölçüsünde uygulanmasının devrimimiz için elverişli koşullar sağlamasıdır.

Biz Oktober Devrimi'ni yakından inceleyerek devrim sürecinin genel yasallıklarını anlamaya çalıştık. Dünya ölçüsündeki devrimci hareketin yakın geçmişteki uygulamalarını gözönünde bulundurarak, bir partinin devrim sürecinin genel yasallıklarını unutmaması, ya da reddetmesi halinde, yaptığı yanlışlıkları, memleketine ve genellikle devrim hareketine verdiği zararları görebilmekteyiz. Böyle olsa da, devrimlerin kitaplarda yer alan örnekleri veya reçeteleri kopya ederek yapılmadığını da her zaman vurguladık. Şunu inançla belirtmeliyiz ki, Portekiz'de devrim süreci boyunca ve özellikle 25 Nisan 1974'ten sonraki dönemde yürüttüğümüz eylemlerde partimizin pratiği ve taktiği, bazı kara çalcıların «dogmatizm» diye, peşin yargılara körü körüne bağlılık diye nitelermelerine karşın, memleketimizin somut ve özel koşullarının çözümlenmesi temeline dayanan ve Portekiz'deki devrim sürecinin özgünlüğüne uygun bir doğrultunun gerektirdiği yaratıcı çabalar olarak nitelenebilir.

Örnek olarak devrim sürecinin motörü olan ve 25 Nisan 1974'teki askeri ayaklanmadan esinlenen halk-Silâhlı Güçler Hareketi bağlaşıklığı soru-

nu ele alalım. Bu bağlaşıklık sisteminde silâhlı güçler sadece yurtsever askersel çevreleri değil, aynı zamanda yurtsever ordu mensuplarının bağlı bulundukları küçük ve orta burjuvazinin bazı zümrelerindeki anti-tekelci hareketi de temsil etmiştir. Bütün bağlaşıklar gibi bu geniş toplumsal bağlaşıklığın da iç çelişkileri eksik değildi ve bunlar devrim süreci boyunca tehlikeli bunalımlara yol açabilirdi. Fakat Portekiz'deki 3 yıllık devrim süreci proletaryanın tekelci sermayeye karşı yürüttüğü savaşında kuraacağı yeni bağlaşıklık sisteminin gücünü ve olanaklarını doğrulamış oldu. Halk-Silâhlı Güçler Hareketi bağlaşıklığı diye bir şey kitaplarda yoktu ama, partimiz bunun devrimci niteliğini derhal vurguladı.

Portekiz'deki devrim sürecinin en karakteristik yanlarından biri de, devrimci bir iktidarın yokluğuna rağmen derin devrimci değişimler yapılmış olması ve gerçekleştirilen değişimlere uygun bir devlet aygıtının kurulamamasıdır. Devrimci güçler ekonomik ve toplumsal yapıda kökten gelişmelere yol açan derin demokratik değişimler yapmışlar, iktidar organlarına katılmayı başarmışlar, fakat hiçbir zaman iktidarı ele alamamışlardır.

Portekiz'deki devrim sürecinin kendine özgü yönlerinden biri de, gerçekleştirilen ekonomik ve toplumsal değişimlerin, kapitalist üretim ilişkilerinin hâlâ hakim olmasına karşın, çözümleyici niteliğini kaybettiği bir durum yaratmış olmasıdır. Kapitalist ekonomide üretim araçları kapitalistin mülkiyetinde olduğu halde, bugünkü Portekiz'de ekonominin en önemli kollarında üretim araçları devletin ve emekçilerin elindedir. Devrimci değişimleri yığınlar ve devrimci güçler gerçekleştirdiği ve işçi kontrolü geniş ölçüde uygulandığı için, kapitalist olmayan kesimin sosyalist formasyon kesimi haline gelmesi olağandır, ama bunun için iktidar organlarının bu perspektife elverişli bir politika uygulamaları gereklidir.

Bizi kötöleyenlerden bazıları, Portekiz Komünist Partisi'nin toplumsal kazanımları politik özgürlükler zararına gerçekleştirmekle suçluyorlar. Bir kısmı da tutumumuzu, bizim koşullarımızdan çok değişik koşullar içinde çalışan, Batı Avrupa'nın başka komünist partilerinin tutumu ile çelişkiymiş gibi göstererek bizi kötölemeye kalkışmaktadırlar. Özgürlükler konusunda partimiz hiç kimsenin akıl hocalığına muhtaç değildir. Bunu 25 Nisandan önce de, sonra da eylemlerimizle kanıtladık. Zaten bizim için sosyalizmle demokrasi birbirinden ayrılmaz kavramlardır. Batı Avrupa'daki kardeş partilerle bizim tutumumuz arasındaki fark demokratik özgürlükler konusunda değildir. Bu fark Portekiz'de gerçekleşmiş olan derin devrimci değişimlerden ileri gelmektedir. Bu durumda partimizin karşı karşıya bulunduğu görevler, doğal olarak, sosyalizm yolunda daha ilerlemiş bir aşamaya özgüdür. Bunun aksini iddia etmek, ortadan kaldırdıklarımızı geri çevirmek uğrunda savaşacak tekeller iktidarını hortlatmayı kabul etmek gibi bir manasızlık olur.

Portekiz devrimi dünya çapındaki devrim süreciyle bütünleşmiştir. Bu süreç gelişmeseydi devrimimiz gerçekleşemezdi. Bu süreç dolaysız veya dolaylı olarak birçok bakımlardan devrimimizin başarıyla sonuçlanmasına yardım etti. Portekiz devrimini kolaylaştıran uluslararası faktörler arasında ikisinin rolü özellikle önemli olmuştur: Birincisi, eski Portekiz sömürgele-
rindeki ulusal kurtuluş hareketi, ikincisi de dünya ölçüsündeki güçler den-
gesindeki yeni durumun sonucu olan «soğuk harp»ten yumuşamaya geçiş. Öte yandan Portekiz devrimi, dünya devrim sürecinin kopmaz bir parçası olarak, ülke sınırlarını aşan yankılar uyandırdı. Devrim herşeyden önce sömürge harplerine son vermek ve kurtuluş hareketlerini desteklemek su-
retiyle Angola, Mozambik, Gine Bisao, Yeşil Burun, S. Toma ve Prensipten halklarının kurtuluş savaşlarının utkuyle sonuçlanmasına, savaşlara öncü-
lük eden MPLA, FRELIMO, PAIGC, MLSTP gibi devrimci hareketlerin yö-
netiminde yeni devletler kurulmasına çok önemli katkılarda bulundu. Por-
tekiz devriminin getirdiği değişimler Avrupa'yı da etkiledi ve Portekiz
örneği Yunanistan ve İspanya'daki faşist diktatörlükleri de çöktürdü.

Son olarak şunu da belirtmeliyiz ki, Portekiz'de tekellerin egemenliğine
son veren, tekelci sermayeye öldürücü darbeler vuran ve sosyalizm per-
spektiflerini açan anti-monopolist, anti-kolonyalist ve derin ölçüde demok-
ratik devrimin etkisi, ülkemizdeki savaşın gelişmesine ve Lenin'in dev-
rimci sürecin ardıcılığındaki eşitsizliği ortaya koyan öğretisini görmez-
likten gelerek sahte bir bölgesel ve «jeopolitik» uyumluluk öğretisini veren-
lerin tezini de tuzla buz etmiştir. En güçlü kapitalist ülkelerin sosyalizme
geçmelerini bekleme gerekçesiyle, ayrı ayrı ve tüm ülkelerin ilerlemesini
engellemek veya frenlemek amacı güdülmektedir.

Portekiz devriminin üç yılı partimizin yönelişindeki ve stratejisindeki
doğruluğun denek taşı olmuştur. Devrim aynı zamanda Lenin'in Ekim
Devrimi'nden çıkardığı evrensel derslerin doğruluğunu da göstermiştir.
Bizim devrimimiz devrimci sürecin gelişmesinin genel yasaları bulundu-
ğunu, fakat bunların ifadesinin her somut durumda kendine özgü biçim-
ler aldığını kanıtlamıştır.

Proletarya diktatörlüğü sorunları ve çağdaş dünya

İradj Eskandary

İran Halk Partisi MK Birinci Sekreteri

Bütün proletarya devrimleri arasında bazı ortak temel çizgiler bulunması, hepsinin de sınıfsal olmalarından ve aynı sınıf düşmanına karşı savaşmalarından ileri gelmektedir. Bu durumda ulusal ve uluslararası koşullardaki farklar, temel amaçları ve devrimci eylemlerle bunlara ulaşmaya yönelik genel ilkeleri etkileyemez.

Ekim Devrimi yeni tip bir proletarya partisi tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu, kuşkusuz, Ekim Devrimi'nin en önemli çizgilerinden biridir. Bugün devrimi başarıyla sonuçlandırarak ülkelerinde sosyalizm kuruculuğunu yöneten birçok partiler vardır. Bu gerçek, Ekim Devrimi öğretisinin evrensel öneminin, proletarya partisi hakkındaki Leninci anlayışın parlak bir göstergesidir.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi işçi sınıfının utkusunun korunmasını, savunulmasını ve güçlendirilmesini sağlayan aracı yaratmıştır. Tarihte ilk defa olarak proletarya, egemen bir sınıf olarak, diktatörlüğünü kurmuş, bunun devlet biçimi de, Sovyet Cumhuriyetleri olmuştur. Avrupa'nın, Asya'nın birçok ülkelerinde ve Küba'da utkuya ulaşmış olan proletarya devrimlerinin deneyi ile doğruluğu ve evrensel değeri defalarca kanıtlanmış olan proletarya diktatörlüğünün görevi, sadece sömürücülerin, devrilen sınıfların direnişini kırmak değil, aynı zamanda yeni toplumun kurulması çalışmalarını örgütlemek, bütün halkı sosyalizme doğru yönlendirmek, devrimin kazanımlarını emperyalizme ve uluslararası gericiliğe karşı savunmaktır. Bu nedenle utkuya ulaşan proletaryanın diktatörlüğünü kurması, proletarya devriminin mutlak ve evrensel yasadır.

Proletarya devriminin bu yasadını genelleştirerek ve kendisine özgü uygulama alanından dışarıya taşıyarak, günümüzdeki anti-emperyalist ve demokratik devrimlere uygulamanın doğru olup olmadığı düşünülebilir. Bize göre, bu yasa tümüyle değilse bile kısmi olarak ulusal demokratik devrimlere de uygulanabilir.

Eğer emperyalist erkin devrimci yoldan aşağı edilmesini, ulusal kurulum devriminin kazanımlarının korunması ve savunulması metodlarını ele alırsak, emperyalizme ve onun iç bağlaşıklarına karşı koyan ulusal devrimci güçlerin önünde duran sorunlar, içeriği bakımından proleter devrimi karşısındaki sorunlardan farklı değildir. Bu nedenle şu vargıya varmak mümkündür: Devrimci genç devletler, emperyalist egemenliğin geri dönmesi denemelerine karşı silâhlanabilmek ve sömürge yönetiminin «büro-

kratik ve askersel aygıtını ezebilmek için» belirli biçimde bir halk diktatörlüğüne gereksinime duyarlar. Burada benzerlikler sona erer, çünkü ulaşılabilecek amaçlar, proletarya devrimindekilerden farklıdır. Böyle olsa da ulusal devrim devleti, kapitalist olmayan bir gelişme yolu seçtikten, ekonomik ve toplumsal alanlarda köklü değişimler gerçekleştirmeye başladık-tan sonra bu farkın yavaş yavaş ortadan kalkması gerekir.

İşte işçi sınıfıyla köylülük arasında demokratik devrimi savunmak, sömürge biçimindeki toplumu kapitalist olmayan gelişme yoluna yönelmek ve kapitalist gelişme aşamasını atlayarak sosyalizme yönelmek uğrunda kurulacak olan şu veya bu biçimdeki bağlaşıklığa dayanan bir halk diktatörlüğü kurmak gereksinimi bundan ileri gelmektedir.

Ulusal demokratik devrimin birçok Asya ve Afrika ülkesinde izlediği gelişme yolu da, kanımızca bu görüşü doğrulamaktadır. Dolayısıyla Ekim Devrimi utkusunun çözümleyici aracı olan proletarya diktatörlüğü'nün etkisi Rusya sınırlarını geniş ölçüde açmıştır.

Ekim Devrimi'nden sonra güçler dengesinde sosyalizm lehine ve emperyalizm aleyhine meydana gelen muazzam gelişmeler temelinde, sosyalist devrimin evrensel yasası olması nedeniyle, proletarya diktatörlüğü'nün hiç olmazsa bazı gelişmiş kapitalist ülkeler için değerini yitirdiği iddia edilmektedir. Böyle bir görüş, her şeyden önce sorunu basitleştirmek demektir. Çünkü, proletarya diktatörlüğü kavramının tüm temel eleman-larını gözönünde tutmamaktadır. Burjuvazinin devrildikten sonra ayrıcalık-larından, direniş geçmeden vazgeçeceğini ve herhangi bir «vatandaşlık görevi» gereğince muzaffer proletaryanın yasasına saygı göstereceğini düşünmek saflıktan başka bir şey değildir.

İki şeyden biri olacaktır: ya proletarya iktidarı bu direnişi kırmak ve burjuvaziyle iç ve dış bağlaşıklarının devrim yolunda meydana getirecekleri engelleri yoketmek için devrimci şiddet kullanacak, ki bu, ne adı taşırsa taşısın, proletarya diktatörlüğü'nün gerçek uygulamasından başka bir şey değildir, yahutta proletarya politik egemenliği ele geçirmiş olma-sına karşın sermayenin, iç ve dış gericiliğin birleşmiş güçleri karşısında mutlaka yenilgiye uğriyacaktır.

Genel olarak proletarya diktatörlüğü sözkonusu olunca, bu diktatör-lüğü'nün demokrasiyle ilişkileri sorunu ortaya çıkmaktadır. Aslında demok-rasi «bir devlet biçiminden, onun çeşitlerinden biri»dir. (!) Bir de bu ancak sınıfsal demokrasi olabilir. Burjuva ve proletarya demokrasileri arasındaki fark, şiddet uygulamalarının genişliğinde olduğu kadar, bunun amaçlarında da görülmektedir. Burjuva demokrasisi mülk sahibi azınlığın sömürülen çoğunluk üzerinde diktatörlüğü iken, proletarya demokrasisi

(!) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 33, s. 100.

çoğunluğun bir avuç sömürücüye karşı zorlama aracıdır; burjuva demokrasinin amacı, sömürücü sınıfların ayrıcalıklarını güçlendirmek ve sürdürmek iken, proletarya diktatörlüğünün amacı, sadece her türlü sömürüyü ve sınıfsal ayrıcalığı değil, toplumdaki sınıfların topunu birden ortadan kaldırmaktır. Bu nedenle proletarya diktatörlüğü ne çeşitten olursa olsun her türlü burjuva demokrasiden daha demokratiktir. Kanımıza göre, proletarya iktidarı aşamasında politik çoğulculuk olanağını kabul edenler teorik ve pratik yanılığa düşmektedirler.

Büyük Oktobr Devrimi'nin gürleyen topları memleketimiz İran'a bağımsızlık ve özgürlük şarkıları getirdi.

Enternasyonalist ve yurtsever geleneklerine bağlı, proletarya devriminin teorik ve pratik temeli olan Marksizm-Leninizm öğretisine sadık kalan İran Halk Partisi, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin örgütçüsü, sosyalist toplumun, genel halk devletinin kuruluşunun itici gücü olan Lenin'in yüce partisine kardeşçe ve kopmaz bağlarla bağlı bulunmaktadır.

Sosyalist Romanya Cumhuriyeti'nde sosyalizm kuruculuğunun bazı yönleri

Mihnea Georgiu

RKP MK üyesi, Sosyalist Romanya Cumhuriyeti Sosyal ve Siyasal Bilimler Akademisi Başkanı

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin 60. yıldönümü dolayısıyla, Romanya'daki bilim akademileri, parti ve hükümetçe kararlaştırılan geniş eylemler programı gereğince devrimin halkların barış, demokrasi, ulusal kurtuluş ve sosyalizm uğrunda yürüttükleri savaşlardaki tarihsel rolünü belirten bilimsel toplantı ve sempozyumlar düzenleyecektir.

Bütün insanlık, Oktobr Devrimi'nin yolundan yürünerek, Avrupa, Asya ve Amerika'da bir sıra ülkede sosyalizmin utku sağlaması, emperyalizmin sömürge sisteminin yıkıntıları üstünde düzinelerle yeni yeni bağımsız devletlerin doğması, dünya komünist ve işçi hareketinin saflarının ve etkisinin artması, halkların kendi yazgılarını belirleme iradesini gitgide daha kesinlikle ortaya koyması gibi muazzam değişimlere tanık olmuştur. Bu yazıda, memleketimizde bugünkü devrim sürecinin gelişmesiyle ilgili bazı teorik sorunlar üzerinde durmak istiyorum. Bu süreç, temel çizgileri Büyük Oktobr'un yaratıcı örneğini ve uluslararası tarihsel önemini belirten Romanya Komünist Partisi'nin Programına dayanmaktadır.

N. Ceauşescu'nun başkanlığında kurulan bir heyet tarafından hazırlanan ve Romanya Komünist Partisinin XI. Kongresinde oybirliğiyle onaylanan Romanya Komünist Partisi Programı çok yanlı gelişmiş sosyalist toplumun kurulmasını ve Romanya'nın komünizme doğru ilerlemesini öngörmektedir. Partinin ideolojik, teorik ve politik yasası olan bu program geniş ve tüm halinde bir perspektif içinde, partinin ve devletin 20—25 yıllık bir döneme ait genel stratejisi, iç ve dış politika ile ilgili taktik doğrultularını ve Romanya'da toplumun dönüşsüz sosyal-politik yolunun yönlerini belirlemektedir. Partimizin ve halkımızın toplumun devrimci yoldan değişmesi, yeni, sosyalist rejimin kurulması ve tüm halkın kültür düzeyinin yükselmesi uğrundaki savaşlarda elde ettiği deneyleri teorik bakımdan genelleştiren Program diğer sosyalist ülkelerin, tüm halkların deneylerini de gözönünde bulundurarak, Romanya'nın tarihsel, toplumsal ve ulusal koşullarına uygun genel ve evrensel doğruları yaratıcı bir biçimde uygulamaktadır.

İnsan topluluğunun bugünkü gelişmelerini, toplumsal ve ulusal bakımdan devrimci nitelik taşıyan yapısal değişimler, eski kapitalist dünya imparatorluklarının yıkılması ve sosyalizm yolunu tutan halklar sayısının durmadan artması karakterize etmektedir. Bu devletler ve uluslar arasında yeni ilkeler temelinde ilişkiler kurulması, halkların eşitlik ve iradelerini

özgürce demokratik biçimde belirlemesine saygı ilkeleri, yani Büyük Ok-tobr Devrimi'nin ilân ettiği ilkeler temelinde ilişkiler kurulması dönemidir. Aynı zamanda bu dönemi dünya ölçüsünde hızla gelişen bilimsel-teknik devrim karakterize etmektedir. Bu devrimin görevi gelişmiş kapitalist ülke-lerle gelişme halindeki ülkeler arasındaki farkı derinleştirmek değil, üre-tici güçlerin gelişmesi ve bütün halkların gereksinmelerini karşılamak için üretilen malların artırılmasına elverişli koşullar sağlamaktır.

Bu temel üzerinde RKP'nin Programı uluslararası yeni bir ekonomik ve politik düzen, ulusal ve toplumsal bir adalet dünyası yaratılması için geniş devrimci perspektifler sağlamaktadır.

Programımız eski toplumsal rejimin ortadan kalkmasının kaçınılmaz olduğunu, geleceğin sömürücü sınıfların, insanın insan tarafından sömü-rülmesinin, bir halkın başka bir halk tarafından sömürülmesinin, emperyalist ve kolonyalist köleleştirmenin ortadan kaldırılacağı toplumsal rejime ait olduğunu bir kez daha vurgulamaktadır. Şimdi bizim görevimiz sosya-list demokrasiyi geliştirmektir. Yığınsal örgütlerin ve özellikle işçi komite-leri ve konseylerinin, ekonomik ve toplumsal kuruluşlardaki genel kurul-ların rolünü artırmak, böylelikle bunların işletme ve kuruluşlardaki sorum-luluğunu yükseltmek, ekonominin yönetimine katılmalarını sağlamak, do-layısıyla işçi demokrasisini güçlendirmek için çalışıyoruz. Öte yandan top-lumun bütün düzeylerinde sosyalist ahlâk ve töreleri uygulamak, insanın toplumsal varlık olarak kişiliğini güçlendirmek için adalet mekanizmasını ve sosyalist legaliteyi iyileştirmek çabaları harcıyoruz.

Sınıfsal çelişkilerin arttığı, ulusal ve toplumsal kurtuluş uğrunda sa-vaşların kızıştığı, halkların yazgılarını serbestçe belirleme iradelerini gitgide daha büyük kesinlikle ortaya koyduğu bugünkü dünyada parti-mizin Programı tüm komünist ve işçi partileriyle, bütün kıtalardaki de-mokratik ve anti-emperyalist güçlerle dayanışmayı ve işbirliğini daha da teşvik edecektir. Bu program aynı zamanda sosyalist ülkemizin diğer sos-yalist ülkelerle, gelişme halindeki ülkelerin savaşlarıyla kardeşçe dayanış-ması, toplumsal düzenleri ne olursa olsun bütün devletlerle işbirliğini belirlemekte, böylelikle de daha adil, daha iyi bir dünya kurulmasına, bağımsızlığa, yeryüzünde sosyalizmin ve barışın utkusuna katkımızı artır-maktadır.

Memleketimizdeki devrimci sürecin, sosyalizm kuruculuğunun geliş-mesiyle ilgili gelişmelerin bazı teorik ve pratik yönlerini kapsayan ve bir hayli genel olan bu değerlendirmeye son verirken şunu bir kez daha belirtmem gerekiyor: Yüzyılımızın tarihsel sınır taşı olan Büyük Ok-tobr Sos-yalist Devrimi'nin 60. yıldönümü memleketimiz için de sosyalist Romanya ile Sovyetler Birliği, Romanya Komünist Partisi ile SBKP, halkımızla Sov-yet halkı arasındaki dostluk ve çok yönlü işbirliği ilişkilerinin daha da gelişmesinde yeni bir adım teşkil edecektir.

Sağlam bir devrimci güç

Manuel Menendez

Küba Komünist Partisi'nin dergideki temsilcisi

Oktobr Devrimi'nin en büyük başarılarından biri, bugün dünya devrim sürecinin motörü olan dünya sosyalist sisteminin, uluslararası işçi hareketinin ortaya çıkmasına ve gelişmesine yardımcı olmasıdır.

Emperyalizme karşı olan herkesin kabul ettiği gibi günümüzde güçler dengesinde sosyalizm yararına köklü değişiklikler olmuştur. Çağımızın birinci derecede devrimci etkeni dünya sosyalist sistemidir. Ve bu da Oktobr Devrimi'nin paha biçilmez bir mirasıdır.

Tarihin şu 60 yıl içindeki olayları, ulusal kurtuluş hareketiyle ilgili tüm Leninci değerlendirme ve tezlerin güncelliğini doğrulamıştır. Hangi durumda olursa olsun, devrimin her şeyden önce her ülkenin iç gelişmesinin ürünü olduğuna dair Marksçı-Leninci tez de güncelliğini korumaktadır. Devrim ihraç edilemediği gibi dışardan da dayatılamaz. Bugünkü devrimci ulusal kurtuluş hareketi Rusya'daki Büyük Oktobr Devrimi'nin yasal mirasçısı ve devamcisidir. 1917 yılında Rusya'da yapılan Oktobr Devrimi gözönünde bulundurulmadan, güçlü sosyalist topluluk, anti-emperyalist birlik ve proletarya enternasyonalizmi gözönünde bulundurulmadan ulusal kurtuluş hareketinin başarıları düşünülemez.

Gelişme halindeki genç devletler emperyalist boyunduruktan ancak özgürlükleri uğruna savaşmakla kurtulabilirler. Bu savaşın başarısı için ise sosyalist ülkelerle dayanışmanın ve ortak eylemlerin güçlendirilmesi şarttır. Fidel Castro bunu, Küba Komünist Partisi'nin I. Kongresinde okuduğu raporda şu cümlelerle açıkça ortaya koydu: «Sovyet halkının çözümlenici, cömert ve daimi yardımı olmasaydı, yurdumuz emperyalizme karşı savaşta dayanamazdı ... Küba gibi, SSCB'den binlerce kilometre uzakta olan bir ülkenin dayanışmadan faydalanması Marks, Engels ve Lenin'in enternasyonalizm emellerini gerçekleştirmiştir. Öte yandan Oktobr Devrimi kitabımızın yazgısını muazzam ölçüde etkilemiştir ... Lenin'in vatanına sınırsız güvenimiz vardır, çünkü Oktobr Devrimi'nin utkusundan yarım yüzyıl sonra ilkelerine sadık olduğunu göstermekte ve ardıcıl bir enternasyonalizm politikası yürütmektedir.»⁽¹⁾

Nitel karakteristik özellikler ve şu ya da bu harekete özgü koşullar dolayısıyla utkuya ulaşan her yeni devrim dünya devrim sürecinin geliş-

(1) Küba Komünist Partisi'nin I. Kongresi, Havana, 17–22 Aralık 1975, Moskova, Politizdat, 1976, s. 51–52.

mesine katkıda bulunmuştur. Sosyalist ülkelerin deneyleri yeryüzündeki tüm devrim güçlerinin ortak hazinesi ve dünyadaki toplumsal ilerlemenin aksetilirdir. Gelişme halindeki ülkeler, bugünkü koşullarda bazı ara aşamalardan geçmek suretiyle, kapitalist yola başvurmadan, sosyalizme varabilirler.

Küba devrimi ulusal kurtuluş savaşı aşamasıyla, sosyalizm aşaması arasında bir boşluk olmadığını göstermiştir. Her ikisi de tek bir sürecin kısımlarıdır ve birinci aşamanın amaçlarının gerçekleştirilmesi sosyalizme geçişin koşullarını hazırlamaktadır.

Biz, daha Küba devriminin başlangıcında, halkı gerçek enternasyonalist ruhta ve ülkelerinin kurtuluşu uğrunda savaşımlarla dayanışma kurma ruhunda eğitime kararını aldık. Bütün devrimci güçleri tek bir anti-emperyalist cepheye birleştirerek silâhlanma yarışını durdurmak, ancak proletarya enternasyonalizmi temelinde dayanılmakla mümkündür. Enternasyonalizm ifadesini dayanışmada, sosyalist ülkelerin emperyalizme karşı savaşımlar uluslararası işçi hareketine ve ulusal kurtuluş hareketine yaptığı yardımlarda bulmaktadır. Bu da yeni toplumun kurulmasının güvencesi olduğu gibi, emekçilerin ideolojik eğitiminin, burjuva milliyetçiliği kalıntılarının ortadan kaldırılması savaşının başlıca araçlarından biridir.

Ulusal kurtuluş hareketindeki ilerlemeler çağdaş dünyanın başlıca nitel karakteristik yönlerinden biridir. Bugün artık Afrika kıtasında başarılar kazanılması mümkündür. Fidel Castro yoldaş bu konuda şunları söylemiştir: «Afrika bugün emperyalizm zincirinin zayıf halkalarından biridir ... Burada kabile ilişkilerinden sosyalizme geçiş için iyi perspektifler vardır ve dünyanın başka bölgelerinde görüldüğü gibi belirli aşamalardan geçmek gereksizdir. Eğer gerçekten devrimciyse emperyalizme, ırkçılığa ve yeni-sömürgecilğe karşı verilen savaşı desteklememiz lâzımdır.»⁽²⁾

Lenin, ekonomik bağımsızlık elde edilmeden gerçek politik bağımsızlık elde etmenin ve toplumsal ilerlemelerde bulunmanın mümkün olmadığını söylüyordu. Günümüzde, gelişme halindeki birçok ülkeler, hammadde ithalâtçısı kapitalist ülkelere karşı ortak bir savaş yürüterek doğal kaynaklarını korumaya çalışıyorlar.

Son zamanlarda uluslararası alanda büyük bir rol oynayan bloklar dışı ülkeler hareketi, kuşkusuz emperyalist yağmaya karşı yürütülen savaşı katılan yeni bir güçtür. Bu nedenle emperyalizm sözkonusu hareketi parçalamak ve görevlerini yerine getirmesini engellemek için her çareye başvurmuş, harekete anti-Sovyetizm aşılama denemiş, fakat bütün denemeleri zamanında püskürtülmüş ve kamuoyuna açıklanmıştır.

Bloklar dışı ülkelerin devlet ve hükümet başkanlarının Cezayir'de yapı-

(2) «Bohemia» 20 de Mayo de 1977, pag. 59.

lan IV. Konferansındaki konuşmasında Fidel Castro yoldaş şunları belirtmiştir: «Bloklar dışı ülkeleri sosyalist cepheye karşı çıkarmak için yapılan bütün girişimler, baştan başa karşı-devrimcidir ve sadece emperyalizmin çıkarlarına hizmet etmektedir. Hayali bir düşman, ancak gerçek düşmanı gizlemek için icadedilir. Bloklar dışı ülkeler hareketinin başarı ve yazgısı emperyalist ideolojiyi engellemeye, onun etkisi altında değişmemeye ve hataya düşmemeye bağlıdır.»

İşte bundan dolayıdır ki ulusal kurtuluş hareketinde görülen ilerlemeler ulusal ve uluslararası çapta anti-emperyalist birliğe kopmaz bağlarla bağlıdır. Çağımızın başlıca devrimci gücü olan sosyalist sistem ve uluslararası işçi hareketiyle birleşmek de zorunludur. Öte yandan gelişme halindeki ülkelerin bölgesel birliğini sağlamak gereklidir. Ve nihayet bütün ülkelerle emperyalizme karşı savaşım yürüten tüm toplumsal sınıf ve tabakaların birliğini sağlamak lâzımdır. Bu güçlerin çekirdeğini işçi sınıfı ile köylülük arasındaki bağlaşıklık oluşturmaktadır. Bu bağlaşıklık ulusal kurtuluş savaşını sonuna kadar götürmek, sömürgeciliğin kalıntılarını ortadan kaldırarak sosyalizme doğru ilerleme olasılığını yaratmaktadır.

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin utkusunun 60. yıldönümünün arifesinde, ulusal kurtuluş hareketinin sağlam bir anti-emperyalist güç haline geldiği, sömürge egemenliği sisteminin yıkılmakta, Zimbabve, Namibya ve Güney Afrika halklarının zafere yaklaşmakta olduğu bu günlerde Lenin'in şu dahice sezgisi özel bir güç kazanmaktadır: «... dünya devriminin kaçınılmaz olan kesin savaşları sırasında, başlangıçta ulusal kurtuluşa yönelmiş olan dünya halklarının çoğunluğu kapitalizme ve emperyalizme karşı dönecek ve belki de düşünebildiğimizden daha büyük bir devrimci rol oynayacaktır» (3)

(3) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 44, s. 38.

Faşizm ve harp tehlikesine karşı

Alberto Kohen

Arjantin

Partimiz, devrimci proletaryanın öncüsü olarak Leninci idelerin etkisi altında olmuş ve kaderini Oktobr Devrimi'ne ve Lenin'in şanlı partisine sonsuz olarak bağlamıştır.

Arjantin Komünist Partisi SSCB ile ilişkiler kurulması için daima savaş yürütmüştür ve şimdi de bu ilişkilerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi uğrunda çabalarını sürdürmektedir. Oligarşik ve emperyalist gericiliğin Arjantin ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkileri bozmak için yürüttüğü kampanyaya karşın, hiçbir zaman anti-Sovyetik provokasyonlara karıştırmamasına müsaade etmeyen halkımız, ulusal kurtuluş, toplumsal ilerleme, demokrasi ve barış uğrunda savaşımların Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle ilişkiler geliştirilmedikçe mümkün olmayacağını her geçen gün daha iyi anlamaktadır. Bu ideler komünistler ve memlekette iç ve dış gericiliğin Pinochet rejimine benzer bir düzen kurmasını engellemek için savaşan bütün diğer yurtsever ve demokratik güçler tarafından desteklenmektedir.

Günümüzde Latin Amerika'daki eğilimler, gelişmelere hâlâ ciddi darbeler indirse de, gericilik için, faşizm için elverişli değildir. Amerikan emperyalizmiyle çelişkiler büyürken, demokrasi, ulusal egemenlik, toplumsal ilerleme ve barış uğrunda yığınsal savaş olanakları gitgide artmaktadır. Hızla gelişen Küba devrimi öncü rolünü oynamaktadır. Küba devrimi ve emperyalizmin Küba'ya karşı ablukasını yarmayı başaran kıta işçi sınıfının ve halklarının devrimle dayanışmaları her zamankinden daha güçlüdür. Bütün bunlar ise Oktobr Devrimi idelerinin etkisini ve Latin Amerika'daki emperyalist egemenliğin zayıfladığını kanıtlamaktadır.

Arjantin'de bir yılı aşkın bir zamandan beri askeri bir hükümet iktidarda bulursa da, komünistler işçi sınıfının, halkın ve ülkenin yüksek çıkarlarına uygun bir bağımsız politikayı azimle uygulamaktadırlar. Biz bu temel üzerinde geniş bir bağlaşıklık politikası güdüyoruz. Bunu vatandaş özgürlükleri, demokratik haklar, toplumsal ve ekonomik istekler uğrunda kararlı eylemlerle kaynaştırıyoruz. Bu politikada başarı sağlamak için en geniş ölçüde uluslararası desteğe ihtiyaç duyuyoruz.

Yığınların yerini ve rolünü incelemek amacıyla, yığınların reel olanaklarını belirleyen nesnel ve öznel koşulları gözönünde bulunduruyoruz, bunu yaparken, onların bilinçli eylem yürütme ve seferber olma yeteneklerini de küçümsemek, ne de büyümsemek istiyoruz. Bu, oportünist uzlaş-

maları olduğu kadar, akademizmi ve güçlerin ve kişilerin üstün-körü değerlendirilmesini de reddeden komünistlerin politik eyleminde başlıca elemandır.

Arjantinli komünistler Ekim Devrimi'nin deneylerini daimi olarak incelemekte ve bu devrimin verdiği dersleri iyice kavramaya çalışmaktadır. Arjantin'e gelince, işçi sınıfının büyük bir kısmını kapsayan Peronculuğa bağlı olanların konumlarını evvelce olduğu gibi bugün de titizlikle değerlendirmek gereklidir. Peronculuk politika sahnesinden hiç te uzaklaşmış değildir. Onun henüz tamamlanmamış olan gelişme çizgisine bağlı olanlar komünistlerin sınıfsal konumlarına gitgide daha fazla yaklaşmaktadır. Komünistler savaşkan Peroncu yığınları daima desteklemişler, demokratik, anti-emperyalist ve sınıfsal bilinçlerinin gelişmesine katkıda bulunmuşlar ve onların somut politik uygulamalarını devrimci proletaryanın teorisiyle birleştirmeye çalışmışlardır.

Arjantin'deki durum muazzam güçlükler ve ciddi tehlikeler kaynağıdır. Böyle olsa da, Arjantin komünistleri bu durumun kendilerine geniş perspektifler açtığı kanısındadırlar. Bize göre bugün Arjantin'de silâhlı kuvvetlerdeki demokratik akımla, gericiliği defalarca gerilemeye zorlayan yığın hareketini tek bir cepheyle birleştirmek için evvelce eşi görülmemiş olanaklar vardır. Bunların başında faşizme ve harbe karşı yürütülen savaş saymaktayız. Arjantin'de «Pinochetçilerin» iktidarı ele geçirmelerine engel olmak için harcadığımız çabalar bu aşamada bizim dünyada barış davasına ve Latin Amerika'da demokrasi ve ulusal kurtuluş davasına başlıca katkımız olmaktadır.

Gericilik, komünistleri işçi sınıfının tümünden ve onun bağlaşıklarından, demokratlardan ve yurtseverlerden yalıtma denemelerinde bulunuyor.

Ülkemizde anti-komünizmden ve anti-Sovyetizmden eninde sonunda faşizmi ve sadece komünistlere değil, genel olarak demokrasiye karşı yöneltilen eylemleri haklı göstermek için faydalanılmaktadır.

Anti-komünizmin ve anti-Sovyetizmin en yıpranmış silâhlarından biri Arjantin komünistlerinin izledikleri politik yolun SSCB'ne, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'ne bağlı olduğu iddiasıdır. Oysa Victorio Codovilla'nın belirttiği gibi, «bizim için önemli olan Sovyetler Birliği'ni izlemek değil, daima barışa, büyük-küçük bütün ulusların politik egemenliğine saygı temeline dayanan Sovyet dış politikasını onaylamaktır.»

Şunu da belirtelim ki, Büyük Ekim Devrimi'nin 60. yıldönümünde, emperyalizme ve gericiliğe karşı direnen bütün halklarla enternasyonalist dayanışmada bulunma, Sovyetler Birliği'nin tüm girişimlerinde bağlı kaldığı bir norm, eylemde proletarya enternasyonalizmi olduğunu herkes daha iyi görmekte ve anlamaktadır.

Gelişmemizin faktörleri

Bat-Otçırın Altangerel

Moğolistan Devrimci Halk Partisi MK Politbüro aday üyesi

Yüzyılımız **Oktobr Devrimi'nin** yüzyılıdır. Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkeler halklarının büyük başarıları, sosyalizmin bir dünya sistemi halini alması, işçi hareketiyle ve ulusal kurtuluş hareketinin büyük atılımları, emperyalizmin sömürge sisteminin çöküşü, kapitalizmin konumlarının zayıflaması ve uluslararası ölçüdeki güçler dengesinin sosyalizm lehinde değişmesi **Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin sonuçlarıdır.**

SBKP'nin devrimci kazanımlarla sınıksız bağlı bulunan teorik alanda çalışmalarının derin bir bilimsel çözümlemesini yapan Ponomaryov yoldaşın konuşmasındaki yargı ve sonuçları tamamiyle benimsiyoruz.

Moğolistan halkı sömürgeleştirilmiş Doğunun halkları arasında toplumun devrimci değişimi yolunu tutan halkların ön sıralarında yer almıştır. Moğolistan'da büyük komşu ülkedeki proletarya devrimi etkusunun güçlü etkisi altında gelişen kurtuluş savaşı, Lenin'in, baskı altındaki halkların ulusal kurtuluş savaşlarının Rusya'daki sosyalist devrimle bağlanmalarının kaçınılmaz zorunluğuna ilişkin tezini doğrulamıştır.

Moğol aratlarının politik örgütü olan Moğolistan Devrimci Halk Partisi'nin kurulması **Oktobr Devrimi'nin özgürlükçü idelerinin** Moğolistan topraklarında da kök saldığını en parlak biçimde göstermektedir. **Oktobr idelerinin etkisiyle, Moğol devrimcilerinin ideolojik ve politik tutumlarında önemli gelişmeler olmuş, dünya işçi hareketi ve ulusal kurtuluş hareketinin kopmaz bir parçası olarak Moğolistan halkının savaşımı güçlendirme azmini kuvvetlendirmiş, böylelikle de Moğolistan Devrimci Halk Partisi'ne halk devriminin en acil görevlerini tam olarak saptamak ve başarıyla yönetmek olanağını sağlamıştır.** **Oktobr Devrimi'nin Moğolistan üzerindeki etkisi sadece ülkenin politik bağımsızlığını sağlayan halk devriminin etkusunda değil, aynı zamanda bu devrimin anti-emperyalist ve anti-feodal karakterinin derinleşmesinde, onun sömürü rejiminin temeline karşı yönelmesinde de kendini göstermiştir.**

Moğolistan Devrimci Halk Partisi ile SBKP, Moğolistan Halk Cumhuriyeti ile Sovyetler Birliği arasındaki kardeşçe bağlaşıklık ve işbirliği, MDHP'nin ana çizgi olarak belirlediği ülkenin kapitalist olmayan yoldan gelişme politikasının gerçekleştirilmesinde temel unsuru oluşturmaktadır. Tsedenbal yoldaşın belirttiği gibi «Moğolistan halkının başarıları sadece

kendi çabalarının sonucu değildir. Bunların büyük bir bölümü Moğol aratları (köylüleri) ile Rusya proletaryası arasındaki bağlaşıklık ve dostluğun, Sovyetler Birliği'nin memleketimize yaptığı çok yönlü kardeşçe yardımın meyvalarıdır.» (!) Dünyanın ilk sosyalist ülkesinin yaptığı yardımlar ülkede genel demokratik nitelikte ve sosyalist nitelikte devrimci değişimlerin olumlu olarak gerçekleşmesi için başta gelen koşuldur. Bu yardım daima Moğolistan emekçilerinin yaşamsal gereksinimlerine ve çıkarlarına cevap vermiş, halk devletinin güçlendirilmesinde ve emperyalizmin girişimleri karşısında bağımsızlığının savunulmasında olduğu kadar, ülkenin yüzyıllar boyu süren geri kalmışlığını kısa bir sürede ortadan kaldırarak yeni bir ekonomi ve kültürün yaratılmasında global bir nitelik kazanmıştır. MHC, kapitalist olmayan yoldan gelişme sağlama savaşında çok uluslu Sovyet devletinin tarihsel deneylerinden yararlanmıştır. Sovyet Doğuundaki halkların deneyleri bizim için özel bir değer taşımaktaydı, çünkü bu halkların, tek Sovyet devleti koşullarında, Leninci partinin ve ülkenin merkezindeki gelişmiş kesimlerin çok yönlü ve çeşitli yardımlarıyla, kapitalist aşamayı atlayarak dinamik bir şekilde sosyalizme nasıl geçtiklerini görüyorduk.

Moğolistan Halk Cumhuriyeti'nin kapitalist aşamayı atlayarak sosyalizme geçişteki tarihsel deneyi ile Sovyet Doğuundaki halkların deneyleri bu devrimci sürecin bazı genel çizgilerini gözönüne sermektedir. Bunların en önemlisi, politik yönetimi Marksizm-Leninizme dayanan partiye vererek, başta Sovyetler Birliği olmak üzere dünya sosyalist sistemine ve uluslararası işçi hareketine dayanarak halk demokrasili bir iktidar kurmaktır.

Halkların kurtuluş savaşları için Oktobr Devrimi'nin önemi ve büyüklüğü, tarihin daha sonraki aşamalarında daha belirli biçimde ortaya çıktı. Çağımızda ulusal kurtuluş hareketinin gelişmesinin en dikkate değer yönünü, Asya'da ve Afrika'da birçok bağımsız ülkelerin sosyalist doğrultuyu seçmeleri belirlemektedir. Bütün güçlülere karşın, kapitalist olmayan yoldan gelişme eğilimi üçüncü dünyada her geçen gün gelişmektedir.

Sosyalist doğrultudaki ülkelerde şu sıralarda politik, toplumsal ve ekonomik hayatı ilgilendiren ilerici nitelikte derin değişimler yapılmaktadır. Demokratik devrimci iktidarın güçlendirilmesi, feodal ilişkilerin ortadan kaldırılması, köylülük yararına tarımsal değişimler yapılması, yabancı sermayenin egemenliğine son verilmesi devlet sektörünün kurulması ve geliştirilmesi gibi genel demokratik sorunların çözülmesi, kapitalist olmayan yoldan gelişme denemelerinin evrensel anlamını ve başlıca elemanlarını doğrulamaktadır.

(!) Y. Tsendenbal, Sosyalist Moğolistan'ın tarihsel gelişme yolu, Ulan-Bator, 1976, s. 378.

Bunları sözkonusu etmekle, deneylerimizi başkalarına dayatmayı aklımızdan bile geçirmiyoruz. Belirtmek istediğimiz sadece devrimci demokratik değişimleri içeridir. Bu değişimler, doğal olarak, somut tarihsel ve ulusal koşulları birbirinden farklı ülkelerde, çeşitli biçim, metot ve tempoarla gerçekleştirilmiştir. Çağımızdaki devrimci demokrasinin uygulanması, kuşkusuz elde ettiğimiz deneyleri yeni ve değerli tespitlerle zenginleştirmektedir.

Sosyalist doğrultusu olan ülkelerin bugünkü gelişme aşamasında öncü bir politik partinin kurulması ve güçlenmesi sorunu özel bir önem kazanmaktadır. Örneğin işçi sınıfı olmayan, ya da çok az sayıda olan devrimci-demokratik rejimli ülkelerde köylülerin ve orta tabakaların çıkarlarını temsil eden güçlerin bilimsel sosyalizm konularında yer almaları şansının ne olduğu konusu üzerinde düşünülebilir. Daha şimdiden bu karmaşık sürecin yavaş yavaş gerçekleştiği ve başarısının ya da başarısızlığının nedenlerinin, dünya sosyalizmi temsilcileriyle ilişkilerin güçlü ya da zayıf olmasından ileri geldiği görülmektedir. Uluslararası işçi hareketiyle ve onun eseri olan sosyalist ülkeler topluluğuyla bağlaşıklık kurmak toplumsal ilerleme yolunu seçen bağımsızlığına kavuşmuş ülkeler için başta gelen uluslararası etkidir.

Dünya devrimci hareketinin taarruzu karşısında gerilemek zorunda kalan emperyalizm sömürge imparatorluğunu elden çıkarmaya razı olamıyor. Onu ekonomik ve politik etkisi altında tutabilmek için de, ulusal kurtuluş hareketinin ilk müfrezesi olan sosyalist doğrultulu ülkelerin durumlarını sarsmaya çalışıyor. Bu amaçla gelişme halindeki ülkelerde kapitalist ilişkiler ısrarla teşvik edilmekte, kapitalist olmayan yoldan gelişmenin deney ve teorisine saldırılar sürdürülürken, gericiler güçlere ve çevrelere destek sağlanmaktadır. Emperyalist gericiliğin ve yeni-sömürgeciliğin bu çabalarına Maocular da katkıda bulunuyor, sosyalist topluluk ülkelerinin politikasını, deneylerinin önemini ve gelişme halindeki ülkelere yaptıkların yardımı kötölemek için her türlü iftiralara başvurumaktadırlar.

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin etkisinden sonra Lenin şöyle demişti: «Doğu'nun uyanma aşamasını, bugünkü devrim döneminde, tüm Doğu halklarının insanlığın yazgısının tayinine katkıda bulunacakları aşama izlemektedir.» (2) Eğer ulusal kurtuluş hareketinin görülmemiş ölçüde gelişmesi ve sosyalist sistemin güçlü bir bağlağı olarak insanlığın ilerlemesindeki rolü gözönünde bulundurulursa bu sözler bugün gerçekleşmektedir. Bu da Oktobr idelerinin yayılmasına ve Oktobr Devrimi yurdunun 60 yıllık gelişmesinin dikkate değer sonuçlarından biridir.

(2) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 39, s. 328.

Moğolistan Devrimci Halk Partisi ve Moğol halkı Sovyet iktidarının 60. yıldönümünü Marksizm-Leninizm idelerinin, proletarya enternasyonalizminin bir utkusu olarak kutluyorlar. Biz bu şanlı yıldönümünü, MDHP ile SBKP arasındaki kardeşçe bağların ve enternasyonalist birliğin, halklarımız arasındaki Leninci dostluğun ve MHC ile SSCB arasında her alandaki bağların en geniş ölçüde güçlendiği bir zamanda kutlamaktayız.

TÜSTAV

Tarihin meşalesi

Petros Russos

*Yunanistan Komünist Partisi organı «Rizospastis»
gazetesinin yazarlarından*

Büyük Oktobr Devrimi'nin 60. yıldönümünün arifesinde, Sovyetler Birliği, halkların gözünde dinamik gelişmesinin çeşitli görünüşleriyle, sosyalizmin olgunlaştığı, Leninçi partinin yönetiminde komünizmin kurulduğu bir ülke olarak canlanmaktadır. SSCB'nin parlak başarıları, önünde açılan perspektiflerin büyüklüğü Sovyetler Birliği'nin yeni Anayasa tasarısında dile gelmektedir. Bu Anayasa sosyalist demokrasinin komünizme doğru gelişmesini belirlediğinden, dünya halkları arasında derin yankılar uyandırdı. Yunanistan komünistleri bu büyük olayı hararetle selâmlamakta, Sovyet halkını, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'ni, onun Merkez Komitesini, L. İ. Brejnev yoldaşı kutlamaktadırlar. Yeryüzünde sosyalizm için savaşılan herkes, emperyalizmin yıkıcı faaliyetlerine karşı savaşmak, sosyalizmin gerçekten varolduğu ülkelerde demokratik özgürlükler ve vatan-dış haklarına karşı ileri sürülen iftiraların içyüzünü açıklamak için yeni bir silâha kavuştular.

Oktobr Devrimi'nin ve Leninizm'in emperyalizm ve sömürgecilik tarafından dünyanın gelişmesinde, özellikle Balkan ülkeleri gibi bağımlı halkların yaşamında oynadığı büyük rol üzerinde ne kadar ısrar edilse yeridir. Oktobr Devrimi'nin ilk belgisi olan «Toprak ve tazminat isteği olmayan bir barış için» biçimindeki çağrı 1912-1913 yıllarındaki Balkan savaşlarından beri harp içinde bulunan Yunan halkını candan sevindirmişti. Oktobr Devrimi, halkların ulusal bağımsızlıklarının korunmasını işçi sınıfının başlıca görevlerinden biri olduğunu ilân etti ve böylesi bir politika tarihte ilk kez görülüyordu.

Sovyet iktidarının devrimci eylemleri, Yunanistan emekçilerinin yavaş yavaş politikasını işgallere değil, barışın ve tüm halkların ulusal bağımsızlıklarını koruma temeline dayandıran yeni bir büyük devlet doğduğunu anlamaya başlamalarını sağladı. Bunun sonucunda Yunanistan halkının Sovyetler Birliği halklarıyla dayanışmasını dile getiren geniş bir hareket başladı. Daha sonra bu dayanışma güçlenmeye devam etti. Bugün de Yunanistan halkının çoğunluğu Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere barış, yumuşama ve işbirliği politikasının güvenilir bir dayanağı gözüyle bakmaktadır. SSCB, Yunanistan ile Türkiye arasında bir çatışma çıkarmaya çalışan Amerikan emperyalizminin, NATO'nun entrikalarını ardıcıl olarak ortaya çıkarmakta, Kıbrıs sorununa Birleşmiş Milletler kararları ve adadaki bütün yabancı askerlerin çekilmesi temelinde, ilgili dev-

letlerin katılacağı uluslararası bir konferansta adil bir çözüm getirilmesi ve Ege sorununda barışçı bir yol bulunması için ısrar etmektedir.

Oktober Devrimi birçok ülkede, bu arada birçok tarihsel nedenler dolayısıyla, işçi ve sosyalizm hareketinin gelişmekte geç kaldığı Yunanistan'da komünist partilerinin kurulmasına büyük katkılarda bulunmuştur. Memleketimizde işçi sınıfının ulusal çapta sendikal ve politik toparlanma ve sosyalizm uğrunda savaşmak için elverişli araçları bulma süreci devam ederken, Oktober Devrimi bu hareketi derin surette etkilemiş, yol gösterici bir yıldız rolünü oynamıştır. Gerçekten de, Oktober Devrimi'nden sonra Marksizm-Leninizm Yunanistan'da geniş ölçüde yayılarak, memleketin politik ve manevi hayatını etkilemeye başlamıştır.

Emperyalizm ve finans oligarşisi son kırk yıl içinde Yunanistan halkının ülkeyi demokratik uyanış yoluna sokma deneylerini dört kez yerle bir etmiştir. Fakat her defasında demokratik halk hareketi güçlükleri yenerek, kesin utkuya doğru yoluna devam etmiştir. Bunu yaparken de yeryüzündeki sosyalizm ve demokrasi güçlerinin artan desteğini görmüştür. Bugün de durum budur: Cunta rejiminden kurtulan Yunanistan halkı parlamenter tipten otoriter bir iktidara ve faşist güçlerin yıkıcı eylemlerine karşı koymak zorundadır. Halkımız Amerikan emperyalizminin ve NATO'nun entrikalarını boşa çıkarmak için çabalar harcamakta, bunların askersel üslerinin kaldırılması için savaşmaktadır.

Yunanistan Komünist Partisi Büyük Oktober Devrimi'nin ilke ve derslerini, Leninizm ilkelerini benimseyerek, üyelerinin sadakati sayesinde, işçi sınıfının gerçek öncüsü, emekçi halkın yığın partisi olmasını başarmıştır. Parti, kapitalist sömürü rejimini ve emperyalizme bağımlılığı sürdürmek için çılgınca çabalar harcayan gerici güçlerle defalarca göğüs göğüse gelmiştir. Bütün güçlüklerle ve baskılara karşın işçi sınıfının tarihsel misyonuna sadık kalmıştır ve kalmaya devam edecektir. Çözülmesi gereken daha bir hayli sorun sırasını beklemekte olsa da, parti ileriye doğru yürüyüşünü güvenle sürdürmektedir. Buna işçi sınıfının, halkın ve gençliğin verdiği ve komünistlerin aktif bir rol oynadığı büyük savaşlar, Komünist Partisi ve Komünist Gençlik Örgütü üyelerinin sayısının artması, yayınlarımızın tirajının yükselmesi tanıklık etmektedir.

Dünyada büyük değişiklikler olmaktadır ve daha büyük değişiklikler de olacaktır. Fakat ilerici güçler, tüm insanlık devrimci değişikliklerin ana kaynağı olan ilk sosyalist devlet Sovyetler Birliği'nin deneylerinden şükran duygularıyla, güç almaya ve deney edinmeye devam edeceklerdir. Yunanistan Komünist Partisi'nin kanısına göre Büyük Oktober Devrimin'in deneyleri olağanüstü bir değer taşımaktadır. Bunu küçümsemek, hor görmek, partimizin anlayışına göre çıkmaza girmek demektir. Partimiz SBKP ile, diğer sosyalist ülkeler komünist partileriyle, tüm kardeş partilerle bağlarını güçlendirmeye devam edecektir.

Marksizm-Leninizm idelerinin karşı konulmaz gücü

Jan Fojtik

Çekoslovakya Komünist Partisi MK Sekreteri

Tarih, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nden daha önemli bir olaya tanık olmamıştır. Oktobr Devrimi'nin Çekoslovakya halkının yaşamına çok büyük etkisi olmuştur.

Çekoslovakya Komünist Partisi'nin doğması, çağdaş tarihte, ülkemiz halkları için en büyük önem taşıyan olay olmuştur. Ülke emekçileri ÇKP'nin yönetimi altında burjuva iktidarını devirmişler ve sosyalizmi kurmuşlardır.

Bu başarı her şeyden önce komünistlerin, Bolşevik Partisi'nin deneylerini ve Lenin'in ideolojik mirasını dikkatle incelemeleri sonucunda elde edilmiştir. ÇKP utkusunu, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'ne, onun karşılıksız enternasyonalist yardımına güvenebilmesine borçludur. Halkımız da acı ve tatlı günlerinde Sovyetler Birliği halklarının sapsasağlam dostluğuna güvenmiştir.

Oktobr Devrimi'nin yeryüzündeki değişikliklerdeki rolünün bir değerlendirilmesi yapılırsa, bundan 60 yıl önce, Çarlık Rusyası gibi hayli geride kalmış bir ülkede başlayan sosyalizmin dünya çapındaki ilerlemesinin evrensel, yasal bir süreç olduğu görülür. Emperyalizm tarihsel girişimi bir daha geri gelmemek üzere elden kaçırmıştır ve etki alanı önüne geçilmez bir biçimde darlaşmaktadır. Sosyalizm tarihte çözümleyici bir güç haline gelmiştir. Leninizmin durmadan ilerlemesi, etkisinin artması çağımızın başlıca niteliğidir.

Bu nedenle düşmanlarımızın sinirlenmesi, Leninizme karşı saldırılarını artırması şaşılacak bir şey değildir.

Çağdaş kapitalizm sosyalizmin karşısına nesiyle çıkabilir? Bilindiği gibi ABD Cumhurbaşkanı J. Carter ve çevresindekiler büyük gürültülerle bir insan hakları kampanyası açtılar. Ama kopardıkları bütün gürültü şimdi kendilerine dönmektedir. Dünyanın her yerinde insanlar milyonluk yığınların insanca bir hayat yaşama teminatından yoksun bulunduğu, pratik olarak bütün toplumun tekellerin oyuncağı olduğu bir ülkede insan hakları lâfı ağıza alınabilir mi diye soruyorlar.

Halkın gerçekten egemen olduğu, memleketinin sahibi haline geldiği, devrimci değişimler sonucunda toplumun gerçekten demokratik organ ve kuruluşlara kavuştuğu ülkelerde durum bambaşkadır. Sosyalist demokrasi

sadece görüş belirtme ve tavır alma kürsüsü değil, her şeyden önce bilinçli, aktif, sosyalist insanın biçimlendiği bir «atölyedir.»

SBKP'nin, sosyalist devletin gelişmesi, mekanizmasının daha da iyileşmesi yönündeki sistemli çalışmaları, Oktobr Devrimi davasına, Lenin'in ide ve direktiflerine sadakatin en açık kanıtıdır. SBKP bütün çalışmalarında işçi sınıfının, tüm halkın karşısında taşıdığı sorumluluğun bilincindedir. Bu nedenle en yüce yasa emekçi insanın iyiliği için çalışmaktadır.

Anti-komünist kampanyanın ve bu kampanyayı düzenleyenlerin çabalarına karşın, bütün kıtalardaki halklara yaptığı önemli ve etkili enternasyonalist yardımlar sayesinde SBKP'nin saygınlığı sürekli artış halindedir. Parti Merkez Komitesi ve şahsen L. İ. Brejnev yoldaş, ardıcıl barış politikası uğrındaki kararlı ve üstün çabaları dolayısıyla bütün dünyada derin bir şükran ve saygıyla anılmaktadırlar.

Bizim partimiz SBKP'nin deneylerine son derece yüksek değer biçmektedir. Sosyalizm kuruculuğunda en büyük ilerlemeleri sağlayan, çağımızın başlıca sorunlarına cevap vermiş ve vermekte olan, tarihsel misyonunu yerine getirmede en çok ilerlemiş olan ve herkese yol gösteren parti SBKP'dir. En güçlü ve en etkili devrimci müfrezenin pratikte doğrulanmış olan deneylerini hiçe saymak, geleceğe sırt çevirmek, halkın karşısında yükümlenilen ödevi yerine getirmemek demektir. Ve bu tutumu hiçbir türlü «yaratıcı yaklaşım» ile haklı göstermek mümkün değildir. Elbette ki kapitalizmden sosyalizme, devrim yoluyla geçişin genel yasalarını, her ülkenin somut tarihsel koşullarına göre, ardıcıl olarak uygulamayı bilmenin önemi çok büyüktür. Ama bu koşulları, yapılan hataları örtmek amacıyla ön plana çıkarmak, bunu yaparken de «yaratıcı yaklaşım», «özelliklere saygı» gibi bahanelerle «ulusal» ya da «bölgesel» sosyalizm sistemi denilen şeye kadar gitmek son derece tehlikelidir.

Memleketimizde öne sürülen bu gibi görüşlerle güdülen amaç neydi? Yalnız ve yalnız sosyalizmin inkârıydı, pratikte ise, bu girişimde bulunanların «yeniden doğuş süreci» adını verdikleri karşı-devrimdi.

Partide ve toplumdaki tüm değişimleri, yani bunalımın, başlangıcından 1968'de karşı-devrime dönüşmesine kadar geçen olayları parti belgelerinde ayrıntılarıyla çözümledik; bizi Marksist-Leninist teoriyi durmadan geliştirmeye, sosyalizm kuruculuğu sırasında ortaya çıkan yetersizlikleri etkili olarak ortadan kaldırmaya, revizyonizme, özellikle onun sosyalist sistemi, halk iktidarını ve politikamızın enternasyonalist karakterini zayıflatma denemelerini püskürtmeye zorlayan nedenlerle ilgili olarak çıkarılan derslerde genelleştirdik.

«Prag baharı»nı örgütleyenlerin karşı-devrimin nasıl gerçekleştiğini, bu girişimde anti-Sovyetizmin ne rol oynadığını kendi ağızlarıyla, açıkça anlatmaları ilginç bir olaydır. Hazırlanan senaryoya göre «gerçek komünist»

rolünü oynamaya devam etmesi gerekenler bile, zaman zaman ağızlarından kaçırıyorlar. Bunlardan bazıları, anti-komünist merkezlerin direktifleri üzerine, 1977'nin Ocak ayında, sosyalist toplumumuza kabaca iftiralara savuran sözüm ona 77-Bildirisini ortaya attılar.

Bunun karşılığında açık ve kesin bir cevap aldılar. Hiç kimseye sosyalizmin temellerine saldırma olanağı verilmeyecektir. Biz halkımızın devrimci kazanımlarını ve sosyalizm kuruculuğundaki gelişmeleri tehlikeye sokacak hiçbir yıkıcı eyleme izin vermeyeceğiz. Marks, Engels ve Lenin'in öğretisini gözden geçirmeye yönelik anlayışın en iyi ölçütü, yeryüzündeki gerici ve anti-komünistlerin bu girişime verdikleri büyük önemdir.

«Avrupa komünizmi» denen, burjuvazinin elindeki yığınsal haberleşme araçları sayesinde moda haline gelen ve anti-komünistlerin en büyük umut kaynağı olan akımın karakterini, rolünü ve görevlerini bu konulardan hareketle ele almak gereklidir. Anti-komünistler «Avrupa komünizmi»nden yararlanarak, hareketimizdeki revizyonist eğilimleri geliştirmeye, partimizin için de sosyal-demokrat etkilere yol açmaya, Batı Avrupa komünist partilerini anti-Sovyetizme yönelterek, sosyalist ülkelerdeki komünist partileriyle karşı karşıya getirerek, hareketimizi Avrupa'da parçalamaya, emperyalizme karşı, toplumsal ilerleme ve barış için, çeşitli ülkelerde devrimci değişimler için yürütülen gerçek savaş yönünden saptırmaya çalışıyorlar. Anti-komünizm dünyadaki gelişme eğilimlerini frenlemek için düzenlediği çeşitli kampanyalara büyük paralar ayırmaktadır. Bu girişimler her ne kadar durumda karmaşıklık yaratsa da, başarısızlığa mahkûmdur. Şunu belirtmek lâzımdır ki, hareketimiz, her tipten düşmanlara, revizyonistlere, sağcı ve «solcu» oportünistlere karşı savaş dahil, zengin bir deney birikimi yapmıştır.

Büyük Ekim Devrimi idelerinin uygulanması, komünizmi kurmakta olan Sovyetler Birliği'nin coşku uyandıran örnekleri, sosyalist topluluk ülkelerinin başarıları, çağımızın tüm devrimci akımlarının önüne geçilmez ilerleyişi ortak davamızın yenilmez olduğunu, önümüzde çok önemli, yeni utkuların durduğunu göstermektedir. Çekoslovakya Komünist Partisi MK Genel Sekreteri G. Husak yoldaşın dediği gibi: «Çekoslovakya Komünist Partisi ve halkımız sosyalizmin yüce idelerinin daha büyük bir başarıyla yayılması, sosyalizmin, insanın menfaatleri adına, barış ve sosyal ilerleme savaşında yeni yeni başarılar kazanmasına çalışmalarıyla katkıda bulunmaya kararlıdır.»

Sosyalizm koşullarının olgunlaşması

John Pittman

ABD Komünist Partisi MK Politbüro üyesi

Dünyayı değiştiren ve çok büyük etkisi olan Ekim Devrimi gibi yüce bir olayın gelişmiş kapitalist ülkeleri derinden sarsmış olması doğaldır. Bu gerçek, sözkonusu devletler arasında en gelişmiş olan ABD için özellikle geçerlidir. Ekim Devrimi'nin etkisini, genel olarak toplumsal ilerleme güçlerinin, özel olarak da ABD emekçilerinin çıkarları açısından olduğu kadar, ülkemizde objektif etkenlerin sosyalizme geçmeye hazır olup olmadığı ve emekçi yığınların devlet yönetimini ele alarak toplumsal ilişkileri değiştirmeye başlama yolunda objektif ve sübjektif etkenlerin hazır olup olmadığı açısından da ele alabiliriz.

Kuşku yok ki bu iki etkenin gelişmesi aynı düzeyde değildir. Netekim işçi sınıfının ve sömürülen yığınların iktidarı ele almaya hazır oluşu, ülkenin sosyalizme geçiş yolundaki nesnel eğilimine kıyasla gecikme halindedir.

Ekim Devrimi ABD'ndeki emekçi yığınlarını iki sistem arasındaki savaş sırasında ABD'nde devlet-tekelci kapitalizmde gedikler açarak değişmelere sebep olmakla dolaylı, halklara sömürüden ve baskıdan kurtulma ve sosyalist değişimlere girişmek üzere iktidarı ele alma bakımında örnek olmakla da dolaysız yoldan etkilemeye devam etmektedir.

Ekim Devrimi'nin ABD'nde emekçiler devletinin kurulması için gerekli öznel koşulların gelişmesine yaptığı dolaysız ve aralıksız etki emekçi yığınların umutlarının, politik bilinçlerinin ve radikalleşmelerinin artmasında ve Marksizm-Leninizm ilkelerini derinlemesine bellemelerinde ifadesini bulmaktadır. Sosyalizmin durmadan artan ekonomik gücü ve sürekli güçlenen toplumsal bütünlüğü Ekim Devrimi'nin etkisinin artmasında çözümleyici faktörlerdir. Sovyetler Birliği'nin 10. beşyılığının başarıyla yerine getirilmesi, 1976 yılında 20 milyon kadar insanın işsizliğin acısını tatmış olduğu Amerika'da işçileri muazzam ölçüde etkileyecektir.

Amerikan kıtasındaki işçi sınıfının öncü müfrezeleri, Marks ve Engels'in öğretilerini temiz tutmak, oportünizm ve revizyonizmden korumak uğrunda Lenin'in verdiği savaşımdan esinlenmeye devam etmektedir. Bu tutum oportünizmin, büyük devlet şovenizminin, ırkçılığın, dinsel ideolojinin ve anti-komünizmin emekçilerin devlet yönetimini ele alma isteklerinin gelişmesini büyük ölçüde etkilediği ABD için özellikle geçerlidir.

Sübjektif faktörün öneminin son derece arttığı günümüzde Amerikan

Komünist Partisi devrimci savaşının genel yasalarını, ülkemizin tarihsel ve toplumsal, ekonomik koşullarına uygulamaya çalışıyor. Bu nedenle bütün komünist ve işçi partilerinin devrimci deneylerine büyük bir önem vermekteyiz. Ne var ki, bugünün değişmiş koşulları, Leninci öğretinin Oktober Devrimi'nde, Sovyetler Birliği'nde SBKP'nin yönetiminde sosyalizm ve komünizm kuruluşu yıllarında somutlaşan uygulamanın güncelliğini hiç te azaltmamaktadır.

Oktober Devrimi'nin önderi ve Sovyet devletinin kurucusunun, öncü bir partinin kurulması, işçi sınıfının kendi rolünün bilincine vormaya hazırlanması, kendini kurtarmakla sömürülenleri ve ezilenleri kurtaran bu sınıfın tarihsel misyonu, demokrasi için savaşla sosyalizm için savaş arasındaki bağlara, bütün ırkları ve ulusları savaşta birleştirecek olan ulusal politika ve proletarya enternasyonalizmine dair tezleri bizim için yürürlüktedir ve yönümüzü seçmek bakımından daimi bir kaynaktır, bir esin kaynağıdır.

ABD Komünist Partisi'nin bugünkü amacı Amerika Birleşik Devletleri'nde emekçilere ve sömürülen bütün diğer toplumsal katmanlara tekelci kapitalin birbirinden farksız iki partisinin karşısında gerçek bir alternatif olacak, anti-monopolist bir koalisyon meydana getirmesi ve toplumu değiştirmek üzere iktidarı ele alması için yardımcı olmaktır. Biz bu yolda ne gibi güçlükler bulunduğunu çok iyi biliyoruz. Çabalarımızı, tekelci sermayenin seçim sistemindeki baskısını gidermeye, yığınsal haberleşme aygıtları, çalışma süreci ve ulusal gelir dağılımı üstündeki egemenliğini sarsmaya, silâhlanma politikasını ve dünyada hegemonya kurma amaçlarını engellemeye yöneltmekteyiz. Askeri alanda yumuşama sağlamak ve demokrasiyi savunmak için, işsizliğe ve enflasyona karşı bütün güç ve enerjimizi seferber etmekteyiz. Bu amaçla, Lenin'in politik açıklamaların önemiyle ilgili görüşünü uygulamak ve tekelci sermayenin düzenlediği son «insan hakları uğrunda haclı seferi» kampanyasını kendisine karşı çevirmek için çalışıyoruz. Biz bu «seferi» sadece silâhlanma yarışının sürdürülmesini ve emperyalizmin Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki yeni-sömürgecilik girişimlerinin gizlenmesi için ortaya çıkan bir girişim olarak nitelemle kalmayarak, Amerikan emekçilerinin sürekli artan radikalleşmesini önlemeye yöneltilmiş bir strateji olarak kabul ediyoruz.

Önümüzdeki güçlülere ve engellere karşı 1917 Ekiminde başlayarak yeryüzünün bir bölgesinde toplumu değiştirmeyi başaran ve bütün dünyanın mutlaka değişeceği günü yaklaştıran büyük devrim sürecine ayak uydurduğumuza inanıyoruz.

Dostluk yaşayacaktır

Michel Kamel

Mısır demokratik kamuoyu temsilcisi

Oktober Devrimi Mısır ulusal kurtuluş savaşını ve özellikle kent ve köylerde halk yığınlarını geniş ölçüde etkilemiştir. Bunun dikkate değer bir örneğini 26 Ağustos 1921 günlü «Al-Ahram» gazetesinde yayınlanan bir mektupta görmekteyiz. Mısırlı büyük bir toprak sahibi, tedirgin bir dille şunları yazmıştır: «Okuma-yazma öğrenmiş bazı köylüler, kentlere ve tüm ülkeye yayılarak bolşevizmin Mısır'ın kapılarına dayandığı haberini yaymakta ve köylüler arasında ajitasyon yapmaktadırlar. Genci ihtiyarı toprak dağıtımına ne vakit başlanacağını ve eşitliğin nasıl gerçekleştirileceğini sormaktadırlar». İşte Mısır'da ilk komünist partisi bu hava içinde doğdu ve korkunç baskılarla karşı karşıya kaldı.

Oktober Devrimi'nin etkisinden beri ulusal hareket ve rejimler arasında meydana gelen uluslararası bağların karakteri emperyalizmin girişimleri karşısında boyun eğmek, ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşını kesinlikle yürütmek politikaları arasında sınır taşı haline gelmiştir. Mısır örneği de buna tanıklık etmektedir. Sovyetler Birliği ile bağlarımız ulusal kalkınma döneminde güçlenmiştir ve halkımız o dönemde ulusal, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesinde en büyük utkuları elde etmiştir.

Sovyetler Birliği kuruluşundan beri ulusal kurtuluş hareketimizi sürekli desteklemiştir. SSCB'nin ekonomik yardımıyla Assuan barajını, bir metalürji kombinası ile birçok fabrika ve işletmeler kurduk, muazzam ölçüde toprak kazandık. Bütün bunlar hızlı bir gelişmeye yol açtı. Ulusal gelirin büyük kısmı halkın yararına kullanıldı, Mısır ordusu ulusal bağımsızlığımızı korumak ve emperyalist-siyonist saldırganı karşı koyabilmek için gerekli eğitim ve silâh yardımı görmüştür. Nasır rejimi Arap dünyasında ve Afrika'da ulusal kurtuluş hareketine destek olmuştur.

Nasır'ın ölümünden ve Mısır'da yeni bir yönetimin iktidara gelmesinden sonra gericilik dönemi başlamıştır. Batı kapitalist ülkeleriyle ilişkiler geliştikçe, Vaşington'un desteği arttıkça anti-Sovyet ve anti-komünist kampanya hızlandı ve iktidardaki blokun karakterinde değişiklikler oldu. Nitel bakımdan yeni bir durum yaratan 1973 Ekimindeki savaştan sonra hükümete katılan çeşitli güçler arasında çatışmalar daha da arttı. Tarımsal ve ticaret sermayesi, toprak ağaları, üstenciler ve yüksek bürokrasinin temsilcilerinden oluşan blokun konumları bir hayli güçlendi. Aracı ve tefeci zümrelerin etkisi devlet yönetiminde ağır basan bir güç olacak derecede arttı. Mısır işçi sınıfı kazanımlarından birçoğunu kaybetti. Feci bir man-

zaraya bürünen toplumsal ve ekonomik durumdan dolayı, orta tabakalar dahil, bütün emekçiler, özel sektör ve devlet sektöründe çalışanlar sıkıntıya düştü, memurları da ve ordu mensuplarını da kapsayan değişmez gelirliiler zümresinin hayat düzeyi oldukça sarsıldı.

«Açık kapı» adı verilen ekonomi politikası enflasyonun «ithalini» kolaylaştırdı, hayatı görülmemiş ölçüde pahalılaştırdı, ulusal gelir bölünüşünde, fakirlerin zararına ve varlıklıların yararına olmak üzere yeni bir yol tutuldu. Ekonomik gelişme dumura uğradı. Şurası da dikkate değer ki, Sovyetler Birliği'ne karşı, Sovyet yardımına karşı yürütülen isterik kampanya ve Amerika Birleşik Devletleri'nin rolü, Amerikan yardımı hakkında yapılan kasıtlı reklâm, Sovyetler Birliği tarafından kurulan işletmelerin hâlâ en önemli ve en avantajlı kuruluşlar olarak kalmalarını engelleyememektedir.

İlerici, ulusal ve anti-emperyalist doğrultunun terkedilmesi Mısır halkına pahalıya mal oldu. Memleketimizdeki gelişmelerde görülen başarısızlıkların başlıca nedenlerini belirlemeyi denersek, herşeyden önce, Mısır işçi sınıfının kendi partisinden yoksun oluşunun başlıca noksanlık olduğunu görürüz. Ülkemizdeki işçi sınıfı sayıca artmış olsa da Marksist-Leninist bir partisi olmadan ülkenin toplumsal ve ekonomik gelişmesine, politik bakımdan etkili olamıyor. Mısır'daki ulusal kurtuluş hareketinin deneyleri Lenin'in şu görüşünün doğruluğunu kanıtlamıştır: Sosyalizm uğrunda savaşta ilerlemenin temel koşulu işçi sınıfının devrimci partisinin kurulmasıdır.

Marksist-Leninistlerle Nasırcılar ve diğer demokratik güçler arasındaki bağlaşıklık güçlenmiş ve somut biçimler almıştır. Amaç olarak, tüm ülke çapında çeşitli yurtsever güçleri temsil edecek ve ortak bir program temeline ulusal demokratik, halkın iradesinin sözcüsü ve çıkarlarının savunucusu bir iktidar oluşturacak tek bir yığinsal hareket örgütlemeyi ve bunun politik yönetimini kurmayı kararlaştırdık.

Mısır'daki Marksist-Leninistler proletarya enternasyonalizmi ilkelerini benimsediklerinden kendilerini uluslararası komünist hareketinin bir parçası saymakta ve bu hareketin üyesi olan partilerle kardeşçe bağlar kurmayı ve geliştirmeyi istemektedirler. Bizler, Lenin'in yurdunun ve şanlı Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin oynadığı role yüksek bir değer biçmekte, Oktobr'un yurduyla ve diğer sosyalist ülkelerle dostluk politikasını hiç tereddüt etmeden savunmaktayız. Anti-sovyetizm tarihte hiçbir zaman ulusal çıkarlara hizmet etmemiştir. Tam tersine, netekim Mısır deneyi bunun örneğidir, anti-Sovyetizm her zaman halk düşmanı kimselerin silâhı olmuştur. Halkın davasına sadık olanlar Sovyetler Birliği'nin ancak dostu olabilirler. Gerçek yurtseverliğin ve proletarya enternasyonalizminin diyalektik birliği bundan ibarettir. Bu birliği sınıfsal duyguya sahip halk yığınları gitgide daha iyi kavramaktadırlar.

Kapanış konuşması

K. Zarodov

*SBKP Merkez Komitesi aday üyesi,
«Barış ve Sosyalist Problemleri» dergisi başyazarı*

Konferansımızın verimli ve faydalı geçtiğini söylersem genel kanyı dile getireceğimi sanıyorum. Bu toplantı komünist hareketin, tüm devrimci hareketin kollektif kanı ve deney değiş-tokuşuna ne kadar gereksinime duyduğunu bir kez daha göstermiştir. Aynı zamanda şu da ortaya çıkmıştır ki, birçok partiler hep beraber Marksist-Leninist öğretinin gelişmesine katkıda bulunurlar, ortaklaşa teorik çalışmalarda, hareketimize özgü yaratıcılık ve yoldaşlık anlayışına uyarlar ve sonucusu, bu konferansta olduğu gibi, tartışmaları dostça bir hava içinde yürütürler, bazı değerlendirme farkları olsa bile, birbirlerinin kanı ve görüşlerini saygıyla karşılarılarsa öğretimiz zenginleşmiş ve derinleşmiş olur.

Bugün Marksistlerin ve devrimcilerin düzenledikleri birçok konferanslar ve kolokyumlar yapılıyor. Fakat çoğu kez, varılan sonuçları, sadece bunlara doğrudan doğruya katılanlar ve belki de, mesleksi bakımdan ilgileri nedeniyle, kısıtlı sayıda kimseler öğrenmektedir. Şu halde Konferansımızın çok zengin materyallerinin bu salonda kalmaması, geniş ölçüde yayılması son derece önemlidir.

Konferans, Oktobr Devrimi'nin toplumsal, politik ve ideolojik mirasının, uluslararası devrimci hareket için zengin, tükenmez bir hazine olduğunu ortaya koymuştur. Burada görülen kollektif işin bilançosu şöyle özetlenebilir: *Oktobr Devrimi'nin çağdaş dünyaya her alanda yaptığı etkilerin* derin ve çok taraflı çözümlenmesi yapılmış, bu mirasın gelecekteki kuşakların düşünce ve eylemlerine yapacağı etkileri üzerinde belirli ölçüde ve bilime dayanan tahminler ortaya atılmıştır.

Günümüz dünyası, reel sosyalizmin, toplumsal ilerlemenin ana gücü haline geldiği bir dünyadır. Sosyalizm bugün, sosyalist devletlerin sarsılmaz topluluğunun oluşturduğu bir dünya sistemidir. Dünya çapında önem taşıyan hiçbir sorun sosyalist topluluğun katkısı olmadan ve hele ona karşı çözülemez ve çözülemez.

Günümüz dünyası işçi sınıfının, kapitalist ülkelerdeki komünist partilerinin toplumsal ve politik savaşta yeni yeni başarılar kazandığı bir dünyadır. Onlar, bazı burjuva devletlerinde durumlarını o derece güçlendirmişlerdir ki, toplumun politik yönetimine resmen katılmaları artık gündemde yer almıştır. Açıktır ki, devrimci güçlerin tekeli sermayeye karşı savaşlarda ve sosyalizm yolunda elde edilen başarıları Oktobr Devrimi'nin,

sonra da diğer sosyalist devrimlerin dünyada yaptıkları köklü değişikliklerden ayrı düşünülemez.

Günümüz dünyası, eski sömürge ve yarı-sömürge ülkeler halklarının, emperyalist sömürüye tamamiyle son vermek için her geçen gün daha kesinlikle harekete geçtikleri bir dünyadır. Bugün artık, ulusal kurtuluşlarını gerçekleştirme koşullarında, bu halkların Ekim Devrimi'nin ve onun etkisinin, sosyalizmin parlak başarılarının etkisine dayanarak yürüttükleri savaş daha yüksek bir düzeye ulaşmıştır.

Günümüz dünyası, genel bir harp felaketi tehdidinin ortadan kaldırılması için çok şeyler yapılmış olan bir dünyadır. Hepimiz şunu çok iyi biliyoruz ki, uluslararası yumuşamanın derinleştirilmesi ve geliştirilmesi kolay bir iş değildir. Böyle olsa da, Ekim Devrimi'nin ilân ettiği Leninci barış içinde yanyana yaşama idesinin gerçekleşmesi, bütün halklar için barış ve güvenlik sağlanması idesinin somutlaşması yoluyla gelişmektedir.

Sonucusu, günümüz dünyası, demokrasinin, sosyal adaletin, halkların ve kişilerin hak ve çıkarlarına saygının tartışma dışı değerler olarak kabul edildiği bir tinsel ve moral havanın hüküm sürdüğü bir dünyadır. Öyle bir dünya ki, sömürü ve ulusal baskı kınanmakta, yerilmektedir. Hiç şüphe yok ki, bu kavramlara, sınıfsal ve politik konumlara göre, çeşitli anlamlar verilmektedir. Fakat şurası da bir gerçektir ki, bütün halinde insanlık, artık Ekim Devrimi'yle ilân edilen ve Sovyetler Birliği'ndeki muazzam başarıların ve dünyadaki devrimci güçlerin toplumsal uygulamalarında beliren sosyal ideler ve moral ilkeler olmaksızın yaşayamaz.

Büyük Ekim Devrimi'nin insanlığın, bugün olduğu gibi yarın da, kaderinde çözümlenici bir tarihsel olay olduğunun anlaşılması için, bence konferans sırasındaki konuşmalarda beliren üç noktayı vurgulamak gerekiyor.

Birincisi, Ekim Devrimi'nde olduğu gibi, dünyada daha sonraki bütün devrimci gelişmelerde de görülen genelin ve özelin diyalektiği sorundur. Elbette ki Ekim Devrimi'nin zaman ve yer koordinatları vardı: 1917 Rusya. Zaten kendine özgü olması da bundan ileri gelmektedir ki, bu özelliklerden bazıları konferans sırasında belirtildi. Ama Ekim Devrimi'nin tarihsel önemini ve çağımız üzerindeki etkilerini çözümlen konuşmacılar, uykuya sonuçlanan ilk sosyalist devrimin gelişmesinde, Lenin'in haklı olarak gelecekte tüm halklar için kaçınılmaz olduğunu belirttiği sosyalizm uğrunda savaşın genel yasalarını temsil eden çizgiler üstünde durdular. Bu da gayet doğal bir şeydir. Çünkü Ekim Devrimi'nin deneylerinin güncelliğine, zamanımızın koşullarına uygulanmasının olasılığına dürüst, bilimsel olarak yaklaşmayı kolaylaştırmaktadır. Konferansımızda, gayet doğru olarak, bu deneyin kopya edilmesinin sözkonusu olmadığı, üzerine dikkatle eğilmek gerektiği, bu deneyin ortaya çıkardığı devrimci savaşın genel yasalarından yaratıcı bir biçimde faydalanmanın önemi belirtildi.

Oktobr Devrimi'nin etkisini sağlayanların ve hepsinden önce Lenin'in, kendilerinden önce gelenlerin, Paris Komünü'nü gerçekleştirenlerin deneylerini çözümledikleri ve gelecek kuşakların devrimcilerine Oktobr Devrimi'nin deneyleri üzerinde durmalarını öğütledikleri bir gerçektir.

Fikir değiş-tokuşumuzun ışığı altında belirtmek istediğim ikinci nokta, Oktobr Devrimi'nin 20. yüzyıl üzerindeki, gelişen devrimci eylemlerin koşulları üzerindeki dolaysız etkisidir. Dünya devrim sürecinin üç büyük akımının temsilcisi olarak konferansımızda söz alan yoldaşlar günümüzde sosyalizm ve komünizm kuruculuğu ufuklarının ne kadar genişlediğini, işçi sınıfı ile ulusal kurtuluş savaşı veren güçlerin önünde nasıl eşi görülmemiş perspektifler açıldığını belirttiler.

Konferansımızda şu gerçek bir kez daha doğrulandı ki, dünya devrim hareketinin önünde açılan yeni alanlar, işçi sınıfını 1917'nin Ekim ayında kazandığı evrensel-tarihsel önemdeki utkunun 60 yıldan beri gelişmesinin sonucudur. Oktobr Devrimi emperyalist egemenliğin zincirini koparmasaydı, Sovyetler Birliği'nde sosyalizm kuruculuğunun ilk denemesi yapılmıyaydı, bugün toplumsal ilerleme, sosyalizm yolunda bundan böyle de yeni yeni başarılar sağlanması, demokratik özgürlüklerin korunması ve genişletilmesi, emperyalizmin dayattığı harp tehlikesinin engellenmesi için varolan yeni, elverişli koşullar düşünülemezdi.

Üçüncüsü, konferansımızda açıkça belirtildiği gibi, Oktobr Devrimi ve devrimci işçi sınıfının daha sonraki kazanımları Leninizmin etkisini, her türlü dogmatizm ve revizyonizmden uzak olarak, Marks'ın ve Engels'in idelerinin benimsenmesi ve geliştirilmesi temeli üzerinde Lenin tarafından kurulan komünist teori ve stratejinin etkisini kanıtlamaktadır.

Oktobr Devrimi'nden önceki yıllarda uluslararası işçi hareketinde iki doğrultu meydana gelmişti: Biri, Lenin'in devrimci doğrultusu, diğeri ise reformist, oportünist doğrultu. Bunların her ikisi de Oktobr Devrimi'nde sınavdan geçtiğinden, emekçilerin gerçek çıkarlarına, sosyalizm çıkarlarına hangisinin cevap verdiği ortaya çıkmış oldu. Leninci çizgi sınavdan başarıyla geçerken, en çekici belgiler ardına da gizlense, oportünizmin, sonu gericilik kampına varan bir evrimin başlangıcını oluşturduğu ortaya çıktı.

Yani Oktobr politik yaşama aktif olarak katılan ve kendisini işçi sınıfının çıkarlarının koruyucusu sayan herkesi iki yoldan birini seçmek durumuna getirmiştir: ya Leninci yolu izlemek, ya da reformist hayallerle avunmak. Öyle sanıyorum ki, bu seçimin, kendisini sosyalizme giden yolları araştırma işlerine adanmak isteyen herkesin önüne çıktığını söylersem hata yapman.

Konferansımızın, Marks, Engels ve Lenin'in devrimci idelerinin zihinlere gitgide daha geniş ve derin ölçülerde yer etmesi, bu idelerin emeğin

kazanımları, özgür ve mutlu bir yaşam uğrındaki savaşa yardımda bulunması için çabalar harcayan dünya komünistlerinin ortak çalışmalarına katkıda bulunacağını ümit ediyorum.

Burada, konferansa aktif olarak katılmanız nedeniyle hepimize şükranlarımızı, sizleri buraya gönderen parti ve örgütlerin yönetim organlarına ise hararetli komünist selâmlarımızı bildiririz. Şunu bir kez daha belirtmek isteriz ki, dergi, komünist ve işçi partilerinin eseridir. 20 yıla yakın bir süredir onun eyleminin temelini partilerinizin yardım ve desteği oluşturmuştur ve bu, gelecekteki başarılarının da başlıca koşulu olacaktır.

TÜSTAV

Türkiye Komünist Partisi'nin 57. yıldönümünde Politik Büro üyesi A. Saydan yoldaşın yaptığı konuşma

Sevgili yoldaşlar,

Partimizin yıldönümlerinde bir araya gelmek, geçmişe, geçtiğimiz savaş yoluna bir göz atmak doğal olduğu kadar geleneksel de olmuştur.

Partimizin bu yılki kuruluş yıldönümü, Büyük Oktobr Devrimi'nin 60'ncı yılının eşiğine rastlıyor. TKP, Büyük Oktobr Devrimi'nin doğrudan etkileri altında, Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın ateşleri içinde kuruldu. Biz Türkiye komünistlerinin derin enternasyonalist ve yurtseverlik gelenekleri böylesine tarihsel bir köke dayanıyor. TKP, kuruluşunun 57'inci yılında, Büyük Oktobr Devrimi'nin 60'ıncı yılını yeni atılımlarla, savaşlarla karşılıyor. TKP, Oktobr Devrimi'ni yaratan, bugün de Oktobr davasını yürüten SBKP'nin komünizm kuruculuğundaki eşsiz başarılarını ve proletarya enternasyonalizmine sımsıkı bağlılık içinde, dünya barışı için yürüttüğü büyük savaşçı içtenlikle selâmlıyor.

Bir parti, bir akım geçmişini bilmeden, kökenlerini tarihsel, sosyal ve politik gelişme süreci içinde açık ve sağlam bir şekilde ortaya koymadan geleceğe doğru emin adımlarla ilerleyemez. Lenin'in dediği gibi, bir akım ne kadar haklı olursa olsun, devrimci teoriden yoksun kaldı mı kaybolmaya, silinmeye mahkûmdur. Devrimci teoriyi geliştiren öğelerden biri de tarihsel gelişme ve devrimci geleneklerdir.

57. yıldönümü kutlanırken partimizin zor, çetin ve ağır bir illegalite savaşı içinde geliştiğini ve bugünlere ulaştığını bilmeyen yoktur. Yine biliyoruz ki, burjuvazi, TKP'nin 57 yıllık varlığı sürecinde ona yalnız terörle çullanmadı. Sert bir ideolojik savaşla olduğu kadar, ajanlarıyla, provokatörleriyle, likidatörleriyle partiyi işçi sınıfından, emekçi halktan soyutlaştırmaya ve onu içerden yıkmaya da çalıştı. Bu bakımdan TKP, 57 yıllık varlığı sırasında burjuvaziye karşı değişik cephelerde savaşmak ve varlığını korumak zorunda kaldı.

Bu savaşım sırasında burjuvazi her zaman partinin beynine, yönetim kadrosuna, kurmaylarına vurmaya dikkat etti. Çabalarını bu noktada yoğunlaştırdı. Taktik ve stratejisi, işçi sınıfını öncü partisinden yoksun bırakmak ve sömür düzenini daha rahatlıkla sürdürmektir. 57 yıllık süre

içinde kayıplarımız ağırdır. Mustafa Suphi, Etem Nejat ve partimizin büyük kurucuları ve yöneticilerinin teröre kurban gitmesiyle başlayan kanlı aşama süregeldi. Kimi komünistler terör altında can verdi. Kimi zindanlarda, kimi ömür boyu çekmeye mahkûm olduğu açlık ve sefalet içinde yokoldu. Kimi emigrasyon içinde eriyip gitti. Ama çoğu kan ve terör içinde yılmaz bir kararlılıkla yürüdü ve hâlâ yürüyor.

Bu kuşakların Türkiye sınıf savaşındaki yeri büyüktür. Bu kuşaklar sınırsız fedakârlıkları ile partiyi ayakta tutmasını bilmiş ve onu devrimci teorisi, Marksizm-Leninizm ilkeleri, devrimci gelenekleriyle yeni kuşaklara teslim etmesini başarmıştır.

Bu komünistlerin hatırasını burada bir daha saygıyla anmayı borç bilirim.

Burjuvazi, işçi sınıfını öncü partisinden, Türkiye Komünist Partisi'nden yoksun bırakmak, TKP'yi işçi sınıfından, emekçi yığınlardan soyutlamakta yoğunlaşan stratejik hedefine geçici bir zaman için ulaştı. Bir yandan burjuvaziye, öte yandan da burjuvazinin parti saflarına sızmış ajanlarına, likidatörlere karşı savaşmak hiç de kolay olmadı. Parti saflarını bu ajanlardan temizlemek önemli bir sorun olarak parti yöneticilerini yıllarca uğrattı. 24 Mayıs 1973 tarihinde Politik Büro'nun aldığı kararlar bu savaşın en yüksek noktasını teşkil ediyordu. Parti önünde yol, önemli ölçüde düzlendikten sonra TKP hızlı bir gelişme sürecine girdi. İşçi sınıfının öncü partisi olduğunu, onun sosyal, politik savaşımını örgütleyerek, işçi sınıfı içinde geniş ölçüde örgütlenerek, onun ideolojisini ve devrimci teorisini güçlendirerek doğruladı. Bu yılın başlarında yapılan Konya Konferansı partiyi bu savaşımında daha ileri atılımlar için hazır duruma getirdi.

Eğer bugün emperyalizm, onun Türkiye'deki işbirlikçileri Demirel ortaklığı TKP'yi boy hedefi haline getirmişlerse, TKP'ye özgürlük yoktur diye çırpınıyorlarsa, anti-komünizmi devlet politikası haline getirmişlerse, eğer bugün akli başında olan burjuva politikacıları TKP'ye konan yasağın kaldırılmasını istiyorlarsa, eğer bugün emekçi yığınları ve en başta işçi sınıfı «TKP'ye özgürlük!» diye haykırıyorlarsa bunun tarihsel bir anlamı vardır. Bu anlamı iyi kıymetlendirmek zorundayız. Bu anlamı iyi kıymetlendirmek için de bugünkü aşamada Türkiye'de süregelen sınıf savaşımını Marksçileninci yöntemlerle tahliil etmek gerekir.

Bugünkü aşamada işçi sınıfı politik ve sosyal alanlarda ağırlığını Türkiye tarihinde şimdye kadar görülmemiş bir ölçüde hissettirmektedir. Öylesine ki, işçi sınıfı bugün artık iktidara ve egemenliğe gelebilecek bir güç olduğunu göstermeye başlamıştır. İşçi sınıfı parlamentodaki gerici, sağcı çoğunluğa rağmen Devlet Güvenlik Mahkemelerini engelleyebiliyor. Yasaklara, politik engellere karşın 1 Mayıs'ları enternasyonalist bir ruhla, devrimci bir heyecanla kutlayabiliyor, birliğini güçlendirebiliyor. Yasaklara

karşın genel grevlere, dayanışma grevlerine gidebiliyor ve çoğu zaman hiçbir temsilcisinin bulunmadığı parlamentonun üstüne çıkabiliyor, burjuva parlamentosuna sınıfsal varlığını, emekçi halkın sorunlarını dayatabiliyor. İlegalde olmasına karşın bu tarihsel gelişmede TKP'nin emeği ve payı büyüktür.

Bu gelişmeyi emperyalizmin ajanları, büyük sermayenin, toprak beylerinin, işbirlikçilerin politikacıları Demirel'in, Türkeş ve Erbakan'ın ortaklığı, militarist klik durdurabilecek mi? En büyük çabaları işçi sınıfındaki bu gelişmeyi faşist yöntemlerle, kanla, hükümet olanaklarından yararlanarak tertipleedikleri zincirleme cinayetlerle, baskı ve terörün her türüyle durdurma yönündedir.

İşçi sınıfının emekçi yığınlarıyla bağlarının genişlediği, işçi-köylü bağlaşıklığının somut savaşım hedefleri etrafında geliştiği, Maden-İş'in grevinde de görüldüğü gibi, işçi sınıfı bütün emekçi halkın demokratik haklarını büyük sermayeye ve emperyalist tekellere karşı korumaya çalıştığı süreç içinde egemen çevrelerin faşist yöntemleri ergeç iflâsa, Demirel ortaklığı da bütün yurtsever, anti-emperyalist, anti-faşist güçlerin elbirliğiyle yürüttüğü savaşımın ergeç yıkılmaya mahkûmdur.

TKP'nin yeri, bu savaşımın içinde ve önündedir. İlegal koşullara karşın TKP şu gerçeği dosa düşmana, memleket ve dünya kamuoyuna göstermiştir: İlegal koşullarda da işçi sınıfının yığınsal eylemlerini örgütlemek ve onun devrimci teorisini geliştirmek, daha doğrusu Marksizmi-Leninizmi yaratıcı bir şekilde Türkiye'nin koşullarına uygulamak, işçi sınıfının ideolojisini sosyal-demokrasiden, Maoculuk, Troçkizm, anarşizm gibi sapık akımların etkisinden korumak ve onu işçi sınıfının sınıfsal bilincinin temel dayanağı haline getirmek mümkündür. Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin Berlin Konferansında TKP, Türkiye işçi sınıfı ve bütün demokratik güçler için gösterilen destek ve dayanışma bu başarının kazanılmasına büyük ölçüde yardımcı olmuştur. Bu destek ve dayanışma proletarya enternasyonalizminin canlı bir örneğidir. Ayrıca yurtdışında bulunan işçilerimize kardeş partilerin ve sendikaların gösterdiği dayanışma, kadrolarımızın sınıfsal bilinçle, enternasyonalist ruhta terbiye edilmesinde önemli rolü olmuştur ve olmaktadır. Kardeş partilerle proletarya enternasyonalizmi ilkelerine göre ilişkilerimiz daha da geliştirilecektir.

Emperyalizmin, tekelci burjuvazinin Sovyetler Birliği'ne ve öteki sosyalist ülkelere, dünya komünist ve işçi hareketinin birliğine karşı yönelik ideolojik saldırılarının arttığı bir sırada TKP'nin güçlenmesi ve bu ortamda legale çıkması zor ve çetin sorunlar ortaya koyuyor. Anti-sovyetizmin her türüne karşı savaşarak, Marksizm-Leninizmin arılığını savunarak, proletarya enternasyonalizmine sınıfsıkı bağlı kalarak legale çıkmaya çalışacağız. Kapitalist ülkelerdeki bazı parti yöneticilerinin dolaylı, dolaysız

anti-sovyetizmine, sosyalist ülkelere karşı açılan saldırı kampanyasına karşı durarak, anti-komünizme karşı savaşarak, Türkiye işçi sınıfının enternasyonalist bağlarını savunarak legale çıkmaya çalışacağız. Burjuvazinin bizden bu konuda ödünler istediği, legaliteyi bu ödünler karşılığında kabul edeceği görülmektedir. Bu baylar boşuna çaba harcamaktadırlar. TKP, legaliteyi hiçbir zaman bir ihanet pahasına almayı denemeyecektir. Bugün artık biliyoruz ki, legalite işçi sınıfının yürüttüğü sınıf savaşının daha yüksek bir aşamasında ve savaşımın elde edilecektir. Kimsenin legaliteyi bize hediye etmesini beklemedik, beklemiyoruz ve beklemeyeceğiz.

Sınıf savaşının bugünkü aşamasında burjuvazinin, emperyalizmin Türkiye işçi sınıfına Maoculuk, Troçkizm, anarşizm gibi sapık akımları aşılacak istediği ve bu yönde büyük çabalar harcadığı görülüyor. Bu koşullar da gözönünde tutulacak olursa ideolojik savaşımın daha büyük bir önem kazandığı derhal görülür. Partimiz bu işi de başarabilecek durumdadır. Bu aynı zamanda partiyi güçlendirmek sorununun önemli bir yönüdür. Partiyi güçlendirmek, örgütsel ve ideolojik bir sorundur. Partimizi, işçi sınıfı içinde daha geniş ölçüde yayararak güçlendireceğiz. İşçi sınıfı, öncü, devrimci ve en savaşkan kolu TKP ile legal sosyalist partiler arasında ayrırım yapabilecek düzeye ulaşmıştır. Legal sosyalist partiler işçi sınıfının büyük burjuvaziye ve emperyalizme karşı yürüttüğü sınıf savaşında işçi sınıfının dışına atılmışlardır. Bu partilerin zor zamanlarda sınıf sendikacılığına, TKP'ye ve genellikle işçi sınıfına karşı uyguladıkları politika sınıf düşmanlarına yaramaktadır. TIP'in seçimlerde düştüğü acınacak durum, işçi sınıfına karşı takındığı tavrın bir sonucudur. İşçi sınıfı, CHP'nin bazı ileri adımlarını desteklemekle, bir CHP iktidarını Demirel ortaklığına yeğ tutmakla beraber hiçbir zaman CHP'nin peşine takılmamış, onun burjuvazinin egemenliğini sürdürmeyi amaçlıyan reformizmi temsil ettiğini unutmamıştır.

Bundan ötürü, bugünkü aşamada işçi sınıfı ve emekçi yığınlar için Türkiye Komünist Partisi başta gelen alternatif durumuna girmiştir. Bu tarihsel ve çok önemli bir aşamadır. İşçiler, emekçiler yığınsal olarak TKP'nin saflarına girmek istemi içindedirler. Biz bu yığınsal akını görmezlikten gelemeyiz. Kapılarımızı işçi ve emekçilere gereği kadar açmamak gibi bir hata işleyemeyiz. Partiye girmek isteyenlerden bilgi düzeyi araştırmaktan fazla, onların sınıfsal kökenine ve sınıf savaşında tuttukları yerlere bakmak lâzımdır. Gençlere, aydınlara saflarımız açıktır. Fakat bugün büyük burjuvaziye karşı emperyalist tekellere karşı ağır koşullarda, hattâ zaman zaman kanlı bir sınıf savaşı veren işçilere, emekçilere kapılarımızı ardına kadar açmak ve parti militanlarının önemli bir kısmını bunlardan oluşturmak zorundayız. Bu işçiler ve emekçiler partiye girdikten sonra savaş alanlarında, Marksizm-Leninizm ilkeleri ile eğitilecek ve yönetici kadro önemli bir ölçüde bunlardan oluşacaktır.

Sendika hareketindeki gelişmeler sınıf savaşının bu niteliklerinden ayrı değildir. Sınıf sendikacılığının güçlenme süreci gittikçe hızlanıyor. Bu alanda yoldaşlarımızın emeği büyüktür. Fakat sendikalar içinde çalışmalarına, gelişen koşullar içinde daha da hız vermek gerekiyor. Sınıf savaşının gelişmesi sarı sendikacılığın bir kesimini gerilemek ve sınıf sendikacılığına doğru bir yön almak zorunda bırakıyor. Maden-İş'in grevi yurt içinde ve dışında geniş bir dayanışma, derlenme ve işçi sınıfının birliğini güçlendirme hareketine hız verdiği gibi, sarı sendikacılığı daha da gerilemeye, demaske olmaya ve önemli bir kısmını bu savaşta işçi sınıfından yana bir tavır takınmaya zorladı. Bu konuda hayale kapılmıyoruz, sarı sendikacıların günün birinde, zamanı ve zemini uygun buldukları zamanda, işçi sınıfına yine ihanet edebileceklerini unutmuyoruz. Fakat işçi sınıfının savaş gücü, onlardan bir çoğunu sınıf sendikacılığı eğilimlerine zorladığı da bir gerçektir. Bundan ötürü güvenle ve memnunlukla diyebiliriz ki, işçi sınıfındaki gelişmeler politik ve sendikal plânlarda devrimci bir tabanda birliğe yöneliktir. Biz bu gerçeği gözönünde tutarak işçi sınıfının birliğini güçlendirme gibi başta gelen ödevimizi daha da geniş bir plânda geliştireceğiz.

Bütün anti-emperyalist, anti-faşist güçlerin eylem birliği sorunu ancak işçi sınıfının güçlenen birliği tabanı üzerinde sağlıklı bir gelişme gösterebilir. Biliyoruz bugün bütün anti-emperyalist, anti-faşist demokratik güçlerin eylem birliği Ulusal Demokratik Cephe politikası ve programında biçimleniyor. Ulusal Demokratik Cephe sorunu bugün artık ulusal bir sorun haline gelmiştir. Bu fikir bütün demokratik güçleri, en başta sendikaları, demokratik yığın örgütlerini ve burjuvazinin ilerici kolunu etrafında toplıya toplıya çıkı gibi büyüyor. Partimizin ödevi, bu akımı örgütlemek, ona bir platform sağlamak ve Ulusal Demokratik Cepheyi gerçekleştirmektir. Bütün anti-emperyalist, anti-faşist güçlerin eylem birliği TKP'nin programında formüle edilmiştir. Bugün bunun ulusal bir sorun haline gelmesi, TKP programının gerçekçi ve bilimsel bir temele dayandığının delillerinden biridir. İttifaklar sorunu Lenin'in de önerdiği gibi, devrimci uzlaşmalar sorunundan ayrılmaz. Bundan ötürü aramızdaki bütün ayrılıklara rağmen legal sosyalist partiler ve burjuvazinin ilerici, yurtsever kanadıyla asgari müşterekler etrafında diyaloglar kuralıyız. Diyalogların somut hedefler etrafında ittifaklara dönüşmesi günümüz şartlarında işçi sınıfının etkinliği arttığı oranda kolaylaşacaktır. Fakat bu konuda unutmamak gerek ki, Türkiye Komünist Partisi'nin başta gelen amacı Türkiye'de sosyalizmi kurmaktır. Sömürünün ve ulusal baskının her türüne son vermektir. Azınlıklar sorunu, özellikle Kürt halkının yazgısını kendi saptama sorunu bu çerçeve içinde çözümlenecektir. Programımızda da belirtildiği gibi, bir halkın yazgısını tayin etmesi ille de ayrılmak şeklinde değil, birleşmek şeklinde de belirebilir.

Demokratik dönüşümler yapmak, ileri demokrasi aşamasına varmak ve

oradan da sosyalizme geçmek için işçi sınıfının ittifaklara ihtiyacı vardır. Esasen bu ittifaklar için sosyal, politik zemin de vardır. Fakat gerek demokratik dönüşümler, gerekse ileri demokrasi aşamasında bağlanacak ittifaklarda işçi sınıfının ağırlığının önemli olması zorunlu bir koşuldur. Esasen sosyal, politik yaşamda işçi sınıfının ağırlığı ve egemenlikte önemli sayılabilecek bir payı vardır. Belki bugünkü aşamada anti-faşist, anti-emperyalist savaşımı örgütlemeye ve Demirel ortaklığının yerine demokratik haklardan yana bir hükümeti geçirmek savaşımında işçi sınıfının hükümete katılma şartını ileri sürmeyiz, fakat demokratik devrimlerde ve ileri demokrasi aşamasında bu zorunlu bir şarttır. Aksi halde burjuva reformizminin çizgisine girer ve burjuvazinin egemenliğini reformlar yoluyla daha da sürdürmesine hizmet eder duruma düşeriz. Hattâ proletaryaya diktatörlüğü aşamasında, kapitalizmden sosyalizme geçişin son ve kesin aşamasında ittifaklar sorunu yine rol oynuyor. Bu aşamada işçi sınıfının sosyalizmi kurma programı ittifaklar sorununun başta gelen şartı olarak beliriyor.

Emperyalizmin, kapitalizmin bünyesel ve deva bulmaz, gittikçe derinleşen bunalımları Türkiye'ye geniş ölçüde geçiyor. Türkiye burjuvazisi bunalımların üstesinden gelmek, hattâ memleketi yönetmek olanaklarını yitirmişti. Burjuvazinin işbirlikçi, tekelci kolu sömürü düzenini kanlı faşist baskılarla ayakta tutmak politikasını yürütüyor. Tekeller dışında kalan kolu ise, reformist yollarla bunalımların üstesinden gelmeyi deniyor. Biz burjuvazinin bu iki kolunun niteliklerini birbirinden ayırıyor, hattâ ilerici, yurtsever koluyla ittifaklar bile arıyoruz. Fakat biliyoruz ki, burjuva reformizmiyle, Türkiye'yi sarsan bunalımların, enflasyonun, işsizliğin, iç ve dış göçlerin üstesinden gelinemez. Hattâ burjuvazinin ilerici dediğimiz kolu, o duyu Kıbrıs'a sürmek gibi, bunalımların üstesinden serüvenlerle gelmeyi deniyor, ilerde de deniyebilir.

Bunalımlar sömürü düzeninin, kapitalizmin ürünüdür. Ancak sömürü düzeninin, kapitalizmin yok olma ve sosyalist düzene geçme sürecinin başlamasıyla, bunalımlar da toplum yaşamından silinme sürecine gireceklerdir.

Bu yola girmek için ve bugünkü aşamada demokratik bir toprak reformu yapacak, işçi sınıfının, emekçi yığınların demokratik haklarını genişletecek, faşizme, emperyalizme karşı ve barışçı bir programı uygulayacak bir hükümeti bütün demokratik güçlerin eylem birliği ile işbaşına getirmek söz konusudur.

TKP daha ilk günden beri maceracı, saldırgan dış politikaya karşı çıktı. Sovyetler Birliği'yle, öteki sosyalist ülkelerle, Arap ülkeleriyle yakın dostluk ilişkileri kurmak, harpçi politikaya son vermek, topraklarımızı emperyalizmin üslerinden temizlemek, NATO'dan çıkmak, emperyalist devletlerle eşitliğe ve karşılıklı çıkarlara dayanan ilişkiler kurmak, yani açık seçik

anti-emperyalist ve barışçı bir dış politika uygulamak ve genellikle bu nitelikte bir programı hayata geçirmek ulusal ve sosyal kurtuluş hareketimizin başlangıç noktasını oluşturacaktır.

Yoldaşlar, partimiz her aşamada program amaçlarına ulaşmak için devrimci bir yöntem uygulayacaktır. Bu nokta programımızda açık seçik belirtilmiştir. Hemen ilâve edelim: Devrimcilik, var olan koşulları hesaba katmadan, ille de silâha sarılmak ve serüvencilik değildir. Yakın geçmişimiz 12 Mart darbesi ve sıkıyönetim faşizmi devri göstermiştir ki, bu gibi zamansız silâha ve zora dayanan eylemler, serüvencilik karşı-devrimcilerin, büyük burjuvazinin, işçi sınıfına ve bütün devrimci güçlere karşı kanlı faşist bir terör uygulamasına yol açmıştır. Devrimcilik, toplumsal gelişmenin her aşamasında politik, sosyal koşulları hesaplamak, kuvvetler dengesini gözönünde tutmak, sınıf savaşının ulaştığı aşamayı iyi değerlendirmek, gerek işçi sınıfının, gerekse burjuvazinin ve emperyalizmin güçlerini, olanaklarını hesaplamak ve bu koşullarda toplumu ileriye götürecek bir taktik ve strateji çizmek ve onu uygulamaktır. Bu yöntemin zamana, zemine göre zora dayanan veya dayanmayan nitelikleri olabilir. Devrimci bir hedefe ulaşan her yöntem devrimcidir.

Bu konuda burjuvazinin tutumu da başlı başına bir unsurdur. Burjuvazinin karşı devrimci şiddetini devrimci şiddetle önlemek devrimci bir zorluktur ve tarih gösteriyor ki, silâha, zora, kanlı yöntemlere ilk başvuran her zaman burjuvazi olmuştur. İşçi sınıfı kazanımlarını savunmak için burjuvazinin karşı-devrimci şiddetine devrimci şiddetle karşı çıkmak zorunluluğunu duymuştur. Bundan ötürüdür ki parlamenter yollardan kapitalizmden sosyalizme geçiş şimdiye kadar görülmemiştir ve sınıf savaşının bugün gösterdiği niteliklere bakılırsa bundan sonra da görülmiyecektir. Ne var ki, parlamenter yollardan yürütülen sınıf savaşında yığınları örgütlemek, devrimci ilkelere göre eğitmek olanakları vardır.

Kapitalist ülkelerde işçi hareketini tehdit eden başlıca tehlikelerden biri de sosyal-demokrasidir. Avrupa kapitalist ülkeleri işçi hareketinde daha geniş ölçüde beliren bu tehlikenin değişik biçimlerini görüyoruz. «Euro komünizm» bunlardan biridir. «Euro komünizm» parlamentarizmi tek çıkar yol görür, işçi sınıfının kazanımlarını savunmayı, proletarya enternasyonalizmini reddeder. Yani işçi hareketini burjuva demokrasisine entegre eder ve dünya komünist ve işçi hareketinde bölücü bir akım olarak belirir. Partimiz bu ayırıcı, bölücü ve oportünist akıma karşı ardıcıl savaş yürütmeye devam edecektir.

Kapitalist ülkelerde burjuvazinin komünist partilerini bölerek onların politik etkenliğini likide etmek üzere uyguladığı taktik, birçok komünist partileri yaratmaktadır. Burjuvazi Türkiye'de de bu taktiği uygulamak için çaba harcıyor. Bir zamandan beri sahte komünist partileri yaratmak girişimlerinin yapıldığını biliyoruz. Bunlardan hiç biri tutmadı. İşçi sınıfının,

militan kadromuzun devrimci uyanıklığı burjuvazinin bu yeni likidasyon taktiğini bugüne kadar boşa çıkardı. Son günlerde aldığımız haberlere göre bugün, yani partimizin kuruluşunun 57. yıldönümünde bazı kişiler tarafından sahte komünist partisi kurma girişimi tekrarlanacakmış.

Bir ülkede, bir işçi sınıfı ve onun tek partisi bulunur. Partimiz bu Leninci ilkeye bağlı olarak burjuvazinin, komünist partisini likide etmek, işçi hareketini başsız bırakmak ve bölmek için giriştiği yeni manevralara karşı elinde olan bütün araçlarla savaşacaktır.

İşbirlikçilerin, büyük sermaye çevrelerinin ve en gerici, sömürücü çevrelerin vurucu gücü olan Demirel ortaklığı, TKP'ye konan yasağı, Ceza Kanunu'ndan 141.-142. maddeleri kaldırmıyacağını değişik vesilelerle, sık sık tekrarlıyor. Komünistlere karşı kanlı faşist saldırıları şiddetlendiriyor. TKP'ye karşı provokasyonlara kuvvet veriyor. Bunları yapan hükümet ve onu destekleyen en gerici, en sömürücü çevreler TKP adını taşıyan bir partiye izin verirlerse bu, onların işçi sınıfına, bütün devrimci ve demokratik güçlere ve özellikle TKP'ye karşı yeni bir provokasyonu, saldırısı anlamına gelecektir. Bu sahte TKP'nin, emperyalizmin, büyük burjuvazinin sınıfsal çıkarlarına hizmet etmekten başka hiçbir rolü olmayacaktır.

Bu koşullarda, bu gibi bir sahte TKP kurmak isteyenler arasında aldanmış olanlar varsa, bunlar işçi sınıfına, Türkiye devrim sürecine ve kendi kendilerine hıyanet etmek durumuna düşeceklerdir. Bunu bilerek yaparlarsa büyük burjuvazinin, emperyalizmin katkısız ajanları olarak ihanet duvarına çakılacaklardır.

İttifaklar politikası bize, reformizmin her biçiminin, sosyal demokrasinin her türünün işçi sınıfının ideolojisine sızmasını engellemeyi unutturmalıdır.

Yoldaşlar, programımızın öngördüğü çok yönlü savaşımızda başarılar elde ettiğimiz gibi, başarısızlıklarımız da oldu. Hiç hata işlemek gibi ilkel bir iddiamız yoktur. Fakat hiç olmazsa şu son yıllarda başarılarımızın, başarısızlıklarımızdan daha fazla olduğu da açık bir gerçektir.

İlerde de bunun böyle olmasını, hataların tekrarlanmamasını, bütün yoldaşlarıma yeni yeni başarılar dilerim.

Bunalımlar, çelişkiler ve örgütsel sorunlar

A. Saydan

Bunalımların, toplumsal çelişkilerin ve bütün devrimcileri, devrimci hareketleri düşündürücü tehlikeli bir noktaya varmaya yüzttuğu görülüyor. Burjuvazinin genellikle memleketi yönetmek yeteneğini kaybettiği çoktan beri birlenen bir gerçektir. Bunalımların üstesinden gelmek, memleketin muhtaç olduğu gelişme, kalkınma programını çizmek ve uygulamak, ancak demokratik, anti-emperyalist, anti-faşist güçlerin başarabileceği bir ödevdir. Çünkü kurtuluşun tek çıkar yolu anti-emperyalist, demokratik bir kalkınma plânının uygulanmasıdır. Bu, herşeyden önce, bir iktidar, bir egemenlik sorunudur.

Nevar ki, devrimci, anti-emperyalist, anti-faşist, demokratik güçler bu gibi bir ulusal ödevi baş edecek düzeyde örgütsel güç haline gelememişlerdir. Tehlikenin düğüm noktalarından birisi de budur. Türkiye'de burjuvazinin bunalımları sürekli. Bu sürekli bunalımların konjonktürel iniş ve çıkışları vardır. Fakat bu iniş çıkışların genel gidişi bunalımların keskinleşmesine, derinleşmesine doğrudur. Bu bunalımların, zaman zaman artık yönlendirilmesi, yönetilmesi imkânsız hale gelir, burjuvazi ipin ucunu iyice elden kaçırr. Halk yığınlarının yoksulluğu öylesine artar ki, artık ona yüklenmek olanakları da daralır. Bu dönemlerde burjuvazi iyice çıkmaza girmiştir, çaresizdir, tek çıkar yol, orduyu halkın üzerine sürmek, süngü gücüyle, faşist yöntemlerle, düpedüz faşizmle halkı susturmak, devrimcileri zıندانlara atmak, yani terörle bunalımları bastırarak bastırarak düşünülür.

Cumhuriyet tarihi bundan ötürü, bir bakıma sıkıyönetimler tarihidir. Cumhuriyet yıllarının yarısından fazlası sıkıyönetimlerle, terör ve kanlı baskı yöntemleriyle geçmiştir. Bugün gidiş yine oraya doğrudur. Bu söylediklerimizden determinist, yahut da kaderci bir mantıkla sosyal-politik gelişmeleri ele aldığımız sonucu çıkarılmasın. Bu gidiş genel bir sosyal-politik yasallığın sonucu değildir. Burjuvazinin sınıfsal politik ve sosyal gelişmesinin yasallığıdır. İşçi sınıfının, sınıfsal, sosyal ve gelişme yasallığı burjuvazinin yasallığından üstün gelebilir ve bunalımları sıkıyönetim ve generaller terörüyle bastırma girişimlerini yenilgiye uğratabilir. İşçi sınıfı ve onun etrafında halkalanan devrimci güçlerin bu gibi bir yasallığı burjuvaziye kabul ettirecek kadar potansiyel kuvveti vardır.

Maden-İş grevi sınıf savaşının Türkiye'de son yıllarda aldığı biçimi kendinde özetleyen bir örnektir. Maden-İş'in karşısında Türkiye'ye egemen olan büyük sermaye ve emperyalist tekeller vardır. Bu gerici ve en sömürücü güçler, işçi sınıfının direnme gücünü kırmak, onu zayıf düşürmek, politik, sosyal ve ekonomik alana tekrar tam olarak egemen olmak mak-

sadıyla grevci işçilerin haklı isteklerini kabul etmemiş, ve işçilerin demokratik haklarını iyice baltalayan bir anlaşma programı ileri sürmüşlerdir. Yine bu amaçla lokavt tehdidinde bulunmuşlardır. Yani, Maden-İş grevi aslında yerli-yabancı büyük sermayenin, en gerici güçlerin işçi sınıfına karşı cepheden bir saldırısıdır. Amaç, egemenliğe ağırlığını koymaya başlayan, DGM'leri engelleyen, faşist yasa ve yasakları lâçka hale getiren ve egemenlikte söz sahibi olmaya başlayan işçi sınıfını geriletmek ve bastırmaktır. MESS patronlarının tutumu bundan ötürü politiktir. Yani grevi politize edenler büyük patronlar olmuştur.

Maden-İş grevinin başka bir özelliği de işçi sınıfının ulusal ve uluslararası dayanışma gücünün belirmesi ve burjuvazinin sandığı gibi kolayca yenilebilecek bir güç olmadığını anlaşılmasıdır. Hemen hemen bütün sendikalar, öteki devrimci örgütler, dernekler, özellikle köy emekçileri, Maden-İş'in grevini desteklemek ve onun başarıya ulaşmasını sağlamak için çaba harcadılar. İGD'ye bağlı genç işçiler, İKD üyesi kadın işçiler bu dayanışmanın güçlendirilmesini, geniş emekçi yığınlarına, özellikle köy emekçilerine doğru yayılmasını sağlamak için olağanüstü çabalar harcadılar. Böylece, Maden-İş grevinin desteklenmesi, demokratik haklar için savaşımın düğüm noktalarından biri haline geldi.

Öte yandan Maden-İş grevi gibi önemli bir savaşımın başarıya ulaşmasında uluslararası dayanışmanın yeri de önemliydi. Esasen, uluslararası tekellerin egemen oldukları kapitalist ülkelerde, bu gibi bir dayanışmanın zorunluğu şüphe götürmez bir gerçektir. Uluslararası tekellerde, uluslararası sermayenin değişik ülkelerdeki işçi sınıfına, emekçilere karşı işbirliği ve dayanışmaları gittikçe artan sömürünün uluslararası niteliğini noktalamaktadır. Buna karşı, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının enternasyonalist dayanışması eskiye kıyasla daha büyük bir önem kazanmıştır. Kapitalist ülkelerdeki komünist ve işçi partileri, sendikalar, değişik devrimci dernek ve örgütler, zaman zaman aralarında toplanır ve uluslararası tekellerin değişik kapitalist ülkelerdeki sömürü yöntemlerine karşı alınacak ortak önlemler hakkında fikir değişik tokuşunda bulunurlar ve ortak kararlar alırlar. Bu bakımdan Maden-İş grevinin uluslararası işçi hareketi ve öteki ülkelerdeki sendikalarca desteklenmesi önemli bir olaydır, Türkiye işçi hareketinin öteki ülkelerdeki işçi hareketiyle bağlarını güçlendirdiğini ve bunu daha da geliştirme zorunluğunu doğrulayan bir gelişmedir.

Dünya Sendikalar Federasyonu Maden-İş greviyle dayanışmasını değişik yöntemlerle belirttiği gibi, Fransa'nın en büyük işçi sendikaları Konfederasyonu olan CGT de grevin ilk günlerinde Türkiye'ye bir heyet göndererek Maden-İş grevcileri ve Türkiye işçi sınıfı ile dayanışmasını belirtti. Bundan başka, Demokratik Almanya Cumhuriyeti Sendikalar Federasyonu FDGB Maden-İş grevcilerine dayanışmasını belirtmek amacıyla maddi yardımlarda bulundu.

Bütün bu ulusal ve uluslararası dayanışmanın örgütlenmesi ve sonuçlandırılması eylemlerinde TKP üzerine düşen görevi yerine getirdi.

Bir askersel darbe tehlikesinin gittikçe arttığı bu aşamada, işçi sınıfı en sürekli, en dayanıklı devrimci güç olduğunu büyük sermayeye ve onun vurucu gücü olan hükümetlerine ve devlet organlarına karşı, gerek kendisinin, gerekse bütün emekçilerin demokratik haklarını en sağlam bir şekilde koruyarak göstermiştir. Biz bu niteliği 12 Mart döneminde de görmüştük. Bu gerçeği gözönünde tutarak diyoruz ki, generallerin bir darbe teşebbüsüne karşı olduğu gibi, Demirel hükümetinin ve yandaşlarının faşizme tırmanma politikasını da engelleyecek, başta gelen güç işçi sınıfıdır. Bundan ötürü işçi sınıfının birliğini sağlamak, bütün devrimcilerin başta gelen kaygısı ve ödevi olmalıdır. Nevar ki, işçi sınıfının birliği sorununu her akım başka başka açılardan, daha doğrusu kendi dar parti çıkarları açısından ele almaktadır. Oysa, bu sorun, sendikalarda sınıf sendikacılığı ölçülerine göre çözümlenmelidir. Dar parti çıkarlarına göre değil. Şüphesiz ki, sınıf sendikacılığı işçi sınıfının öncü partisinin genel politik hattının dışında olamaz. Aynı sınıfın sendikal ve politik örgütleri objektif bakımdan birbirinin tamamlayıcısıdır. Ve eylemleri, birbirini destekler, ama, sendikalar tüzük ve programlarıyla bağımsız örgütlerdir. Ve bütün eylemlerini bu çerçeve içinde yürütürler. Çünkü işçi sınıfının sınıfsal ve yığınsal örgütleri olduklarından, değişik akımlara, değişik inançlara bağlı işçiler saflarında yer almaktadır. Bu değişik inançlar ve değişik akımlar ancak sermayeye, sömürüye karşı sınıfsal nitelik kazanmakta, ve bu değişik akım ve inançlar, işçi sınıfının savaşımı potasında kapitalist düzene, sömürü ve baskıya karşı bir araya gelebilmektedir.

İşçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanmasında sınıf sendikacılığı ilkelere bağlı olmaktan başka ölçü yoktur. Burda soru olarak beliren sınıf sendikalarında burjuva sendikacılarının, sınıf uzlaşmacılarının varlığıdır. Örneğin, DISK'te CHP'li sendikacıların, Türk-İş'te ise CHP'li, AP'li, MHP'li sendikacıların bulunması gibi. Türk-İş'in yönetimi sınıf uzlaşmacılarının elinde olduğundan, sınıf uzlaşmacılarıyla Türk-İş'in yığını oluşturulan işçiler arasında objektif ilişkiler vardır ve bu ilişkiler zaman zaman patlak vermektedir. Türk-İş'in yönetimindeki çelişki ve çatışmalar, burjuvazinin reformist kolu ile en gerici kolu arasındaki çatışma ve ilişkilerin açığa vurulmasından başka bir şey değildir. Bundan ötürü Türk-İş'te sorun sınıf sendikacılığının tümüyle yönetime geçirilmesidir. DISK'e gelince, yönetimin önemli bir kısmı sınıf sendikacılarının elindedir. Bu yönetime katılan CHP'li sendikacıların durumu değişiktir. Bazıları, CHP yönetiminin sınıf sendikacılığına karşı reformist anlayışlı sınıf uzlaşmacılığını dayatmak politikasını yürütmekte, bazıları ise, işçi sınıfının savaşımına sınıf sendikacılığı düzeyinde katılma eğilimini göstermektedirler. Bundan ötürü DISK'te sorun, işçi sınıfının birliğini yönetim düzeyinde de sınıf sendikacılığı ilke-

lerine göre sağlamak ve onu egemen kılmaktır. DISK'teki ideolojik savaşım, CHP'nin reformist uzlaşmacılığına karşı sınıf sendikacılığını kabul ettirmek savaşımıdır. Demek oluyor ki, sendikal harekette bir yanda komünist, sosyalist, sosyal-demokrat ve partisiz sınıf sendikacıları, bir yanda da, burjuva reformizmine bağlı sınıf sendikacılığına karşı olan sınıf uzlaşmacısı kimi sosyal-demokratlar ve burjuva elemanlar arasında sürekli bir savaşım yürümektedir.

Sendikalardaki gerçek durum bu ilkelere zaman zaman ters düşüyor. Savaşım, zaman zaman parti kimliğine göre yürütülüyor. Şüphe yok ki, sendikaların kilit noktalarına komünistlerin ya da gerçek sınıf sendikacılığına bağlı olanların gelmeleri, sendikal ve devrim hareketinin sağlıklı gelişmesi ve birliğin gerçekleşmesi bakımından gereklidir. Ancak, komünistler ya da öteki devrimciler sendikalarda sınıf sendikacılığını en dürüst, en iyi ve en cesurca uyguladıkları için yığın tarafından seçilerek bu noktalara getirilirler. Uzlaşmacı burjuva elemanlar da aynı yöntemlerle ayıklanırlar. Yönetsel yolların bu konuda zorlanmaması ve savaşımında ana araç olarak kullanılmaması gerekir. Bu ilkenin çiğnenmesi sendikaların parçalanması ve sendikal hareketin güçten düşürülmesi, sendika demagoglarının, kariyeristlerin kendilerine taban bulması gibi işçi sınıfı için olumsuz, hatta yıkıcı sonuçlar verebilir. En önemlisi, bu gibi bir durum bütün devrimci güçlerin gereğini kabul ettikleri işçi sınıfının birliğini parçalar.

Kapitalizmin koşullarında işçi sınıfı, geniş emekçi yığınlar sınıfsal sendikal örgütünde tümüyle birleşmek olanağını bulamıyor. Burjuvazi işçi sınıfının ve emekçi halkın bir kısmını, değişik sosyal, politik ve ideolojik yöntemlerle, örneğin onların ulusal ya da dinsel duygularını sömürerek etkilemek, onlara elinde tuttuğu yığınsal etkileme araçlarıyla burjuva ve küçük burjuva ideolojilerini aşılacak ve onları sınıfsal doğrultusundan şaşırtmak olanaklarını buluyor. Ama işçi sınıfı, sınıf savaşımının gelişme süreci içinde birliğini güçlendirmek, geliştirmek, aynı zamanda geniş emekçi yığınları çevresinde toplayarak, onları ulusal ve sosyal kurtuluş savaşına çekmek, bu savaşı yönetmek olanaklarını da sürekli genişletiyor. İşçi sınıfının birliği, böyle bir diyalektik süreç içinde gerçekleşiyor.

İşçi sınıfını etkileyen en güçlü akım, işçi sınıfının bilimi Marksizm-Leninizm olduğu kuşku götürmez. Ama kapitalist ülkelerde bunun yanısıra Marksist-Leninist olmayan sosyalist akımlar gibi sınıf barışından, sınıf uzlaşmacılığından yana olan akımlar da emekçi yığınları etkilemektedir. Hatta bu yığınların bir kısmı hâlâ sömürücü, gerici ve faşist partilerin oy deposu olmakta devam ediyor. Kapitalist Türkiye'de de bugün bu böyledir.

Bu durumda kuşkusuz işçi sınıfının birliğini oluşturmak zor ve çetin bir sorundur. Burjuvazinin sürekli kısırttığı, körüklediği anti-komünizmi, TKP

düşmanlığını yenmek, işçi sınıfının birliği yönünde elde edilecek başarıların ana kilit noktalarından biridir. Anti-komünizm, TKP düşmanlığı şüphe yok ki gerilemekte olan bir akımdır. Bunun burjuva ideolojisinin bir ürünü olduğu kanısı komünist olmayan ayık çevreleri bile kaplamaktadır. Burjuvazi için sınıf savaşının moral bir yasallığı yoktur. Tek yasallık, sınıfsal çıkar, sömürü düzeninin sürdürülmesidir. Bundan ötürü zaman zaman sosyal-demokrat, reformist çevrelerin anti-komünizmi, TKP düşmanlığını hurafeciliğe, kör inançlara bağlılık derecesinde sınıf savaşında kullandıkları, özellikle sınıf sendikacılığını yermek, frenlemek ve reformizmi dayatmakta bu gerici ideolojiye sarıldıkları görülmektedir. Burjuvazinin bu silâhına karşı savaşında komünistlere önemli ödevler düşmektedir. Komünistler sendikalarda en başta, ön saflarda savaşarak, işçi sınıfının çıkarlarını en iyi savunarak bu silâhı körletecekler ve anti-komünizmin zehirine karşı sabırlı, inançlı ve ikna edici güçleriyle çıkacaklardır. İşçi sınıfı, anti-komünizmi, TKP düşmanlığını sınıf savaşının harı içinde geriletmiş ve onun elinden birçok mevzileri almıştır. Türkiye’de anti-komünizm bu yollardan geriletilmiş ve burjuvazinin bu ideolojik silâhı kısmen olsun elinden alınmıştır. Bundan böyle de bu doğru yolda, yani sınıf savaşında sömürü ve baskı düzenine karşı savaşırken aynı zamanda bu burjuva ideolojisiyle de savaşmak devrimci bir ödev olarak önümüzde duruyor.

İşçi sınıfının birliğini sağlamaktaki zorluklar, bütün demokratik, anti-emperyalist, anti-faşist güçlerin eylem birliğini sağlamada daha da çetinleşiyor. Çünkü bu alandaki ilişkiler doğrudan doğruya burjuva, küçük burjuva ilerici akımlarıyla. Biz her zaman şu gerçeği belirttik: TKP’nin programındaki ittifaklar sorunu uygulanırken burjuva, küçük burjuva akımlarıyla diyaloglar kurulurken, sınıf savaşımı durmaz. Biçim değiştirir, başka başka görüntülere bürünür ama devam eder. Son gelişmeler, özellikle Ulusal Demokratik Cephe sorunu etrafında meydana gelen, dalgalanmalar, bu gerçeği doğrulamaktadır. Bazıları ittifaklar politikasını gerçeği gibi anlayamamakta, burjuvazinin sola açılan koluyla ittifak kurmanın zorluklarını kavrayamamakta, ve TKP’yi burjuvazinin sahip olmadığı bir takım nitelikleri ona tanımakla suçlamaya yeltenmektedirler. TKP’yi bu alanda suçlayanların ilkesel tutumu anti-komünizmle nitelemekten başka çare kalmıyor. Çünkü bu akımlar, bizzat kendileri de ittifaklardan yanadırlar, hatta burjuva politikacılarıyla bir masada oturup, seçim pazarlıkları bile yapmaktadırlar. Nevar ki, ittifak politikaları TKP’ninki kadar açık ve seçik değildir. TKP ittifak politikasını saptarken, burjuvazi içindeki ayrışmaları gözönünde tutmak gibi Leninci bir ilkeden hareket etmektedir. Yalnız bu ayrışmanın sınırlarını iyi saptamak gerekir. Bu ayrışma sınırsız değildir. Burjuvazi arasında ayrışma olmakla birlikte, değişik kanatlar her zaman kompromiler bulmak ve bazı genel hedefler, özellikle işçi sınıfına karşı, devrim hareketine karşı ve sömürü düzenini sürdürmek platformun-

da birleşmek olanakları vardır. Bu konuda önemli olan ayrışmanın derecesini ve sınırlarını iyi ve ustalıkla saptayabilmektir. Bu ayrışmanın gerçek ölçüsü ve saptanacağı en sağlam yer üretim araçları düzeyi ve üretim ilişkilerinin durumudur. Burjuvazinin bir kısmı bugün Türkiye’de Ortaçağ’dan kalma üretim ilişkilerini kökten yoketmeye yanaşmamakta, kapitalist ilişkileri geliştirme çabalarıyla bu kalıntıları bağdaştırma, Prusya tipi bir gelişme sürecinin takipçisidir.

Ortaçağ kalıntısı üretim ilişkilerinin, üretim araçlarının doğurduğu ilişkileriyle, şeriatçılıkla, endüstrileşmeyi karmak gibi sağlıklı olmayan kapitalist gelişmeye bağlı bir burjuvazinin yanibaşında, bir yandan da zanaatçı, artizanal ilişkilerin doğurduğu küçük burjuva politik akımlarla birlikte, sanayi burjuvazisinin yavaş yavaş yerini bulmakta olduğu görülmektedir. Burjuvazi içindeki üretim araçları düzeyinde üretim ilişkilerinin doğurduğu değişik politik eğilimlerin genel manzarası özetle böyle görülmüyor.

Burjuvazi içindeki ayrışmaların temel dayanağı da budur. Ama, gerek Prusya tipi gelişmeye bağlı olanlar, gerekse sanayileşmeye yatkın burjuvazi büyük ölçüde emperyalizme bağlı, emperyalizmin Türkiye üzerindeki politik ekonomik plânlarının uygulayıcısı, işbirlikçisi durumundadır. Bu konuda devrimci akım nisbî bir karanlık içindedir: Türkiye’de sırf yerel olanakları kullanarak kapitalist ekonomiye bağımlılığı işbirlikçilik derecesine vardırımadan üretim araçları üreten sanayinin gerçek gücü, olanakları ve kapsamı nedir? Burjuvazinin muhalefette olan kolu CHP, burjuvazideki bu gelişmelerin ne kadarını politik bakımdan örgütleyebiliyor, ve onların çıkarlarını savunabiliyor. Kabataslak bir değerlendirmeye denebilir ki, CHP içinde hem Prusya tipi gelişme yanlısı burjuvazi, hem dışa bağımlı sanayi burjuvazisi, hem de yerel olanaklara bağlı burjuvazi, yani ulusal burjuvazi yer alıyor. Ulusal burjuvazi, tekeller dışında kalan burjuvazi, objektif olarak bazı reformlardan yanadır. Reformlarla geniş iş pazar açmak yolundadır. Feodal kalıntıların çıkarlarına zarar verdiği kanısındadır. Faşist yöntemlerin, burjuvazinin uzun vadeli çıkarlarına bir yarar sağlamayacağını görmektedir. Bundan ötürü ona karşı ve bazı demokratik hakların tanınmasından yanadır. Burjuvazi içindeki ayrışmanın genel hatlarıyla sınırları buradadır. TKP bu sınırları ölçerek, dikkatli bir politikayla ittifaklar sorununu yürütmeye çalışmaktadır.

Ulusal demokratik cephe sorununun küçük burjuva ve burjuva ilerici akımları tarafından anti-TKP yönlü bir tepkiyle karşılaşması, Türkiye’de büyük burjuvazinin anti-komünizm ideolojisinin başka bir biçimde politik savaşıma aşılma çabalarının görüntülerinden biridir. TKP’nin yasaklanmış olması büyük burjuvaziye sınıf savaşımında olanaklar yarattığı bilinen bir gerçektir. Fakat, küçük burjuva sosyalizminin ve burjuvazinin ilerici kolunun bütün demokratik, anti-faşist, anti-emperyalist güçlerin eylem birliğine girmesini bir anti-TKP görüşüyle engellemeye kalkışması mem-

lekette bunalımların daha hızlı bir şekilde derinleştiği bu aşamada burjuvazinin tümüyle ulusal ve sosyal kurtuluş savaşına karşı başlıca saldırı silâhı olarak beliriyor. Bu durum bir yandan TKP'nin legale çıkması savaşımının devrimci harekete büyük bir katkıda bulunacağını gösterdiği gibi, bir yandan da bu anti-TKP saldırısına dolaylı, dolaysız bir şekilde katılmanın karşı-devrimci niteliğini ortaya koyuyor.

Büyük burjuvazinin emperyalizme daha fazla yamanmaktan, bunalımlarını faşist yöntemlerle çözümlenmekten başka çıkar yolu kalmamıştır. Uluslararası Para Fonundan gelen heyetin dayattığı bütün şartları Demirel hükümeti tümüyle yükümlendi. Zamlarla, enflasyonla daha ağır bir biçimde emekçi halka yüklendi. Biliyoruz ki, emperyalizme yamanma arttığı oranda bunalımlar da artar. Bunalımların arttığı oranda faşizm tehlikesi de bindirir. Bu durumda burjuvazinin anti-komünizme, anti-TKP akıntısına kapılmak, beliren ve büyüyen tehlikeyi önlemek olanaklarını baltalıyor. Bugün burjuvazinin faşist saldırı planlarının uygulanmasını kolaylaştırıyor.

TKP hiç bir zaman sözcükler ve deyimler üzerinde tepinmemiştir. Ulusal Demokratik Cephe deyiminin ulusallığı Türkiye Cumhuriyetinin sınırlarını kapsar, Türk-Kürt bütün devrim hareketlerinin anti-emperyalist, anti-faşist birliğini önerir ve öngörür. Ulusal sözcüğünde bir takım şovenist, ya da ayırıcı bir anlam aramak Türk komünistleriyle, Kürt komünistlerini karşı karşıya getirmek, bölücülükten ve devrim hareketini zayıflatmaktan başka bir sonuç vermez. Türk ve Kürt komünistleri, legal sosyalist akım, CHP içindeki ayık, anti-faşist unsurlar, sendikalar, bütün ilerici, devrimci dernekler, anti-emperyalist subaylar, aydın çevreler bir araya gelerek devrimci potansiyeli devrimci politik güç haline dönüştürebilir, faşizmin ve emperyalizmin yolunu kesebilirler. Nevar ki, genellikle üzerinde birleşilen bu konu, ayrılıklara ve bölünmelere de neden oluyor. Birlik yolunda başarıyla ilerleyebilmenin koşulu, her akımın, bağımsız olarak varlığını elde tutması, kendi dışında olan akımlara saygı göstermesi ve ayrılık noktalarının değil, birleşme noktalarının saptanması ve açıklığa kavuşturulmasıdır. Birleştirici noktalar anti-emperyalist ve bazı öbekler için de anti-faşist olduğundan, bunlar aslında açıklığa kavuşmuştur. Zorluk, anti-faşist, anti-emperyalist savaş hedeflerinin değişik sınıf ve tabakalara bağlı politik güçler tarafından değişik sınıfsal hareket noktalarından ele alınması, yorumlanmasında yoğunlaşıyor. Ama, üzerinde durulacak taraf bu olmamalı, üzerinde durulacak yön birliği sağlayacak unsur olarak ulaşılabilecek hedef, amaç alınmalı ve hedefe ulaşacak yolların ayrıntıları üzerinde durulmalıdır. Bu yollardan yürüyen emperyalizmi Türkiye'den uzaklaştırmak, faşizmin yerleşmesini engellemek gibi somut hedefler etrafında iyi niyetle anti-komünizme kapılmaksızın karşılıklı saygıyla barışıyla ulaşmamak için hiç bir sebep yoktur.

«Yeni Çağ» dan Okurlara

Komünist basının geleneklerini sürdürerek «Barış ve Sosyalizm Problemleri» – «Yeni Çağ» dergisi sürekli olarak okurlara başvuruyor ve derginin daha ilginç, içeriğinin daha zengin olması için önerilerini bildirmelerini rica ediyor.

Aldığımız mektuplardaki tavsiyeler, dilek ve istekler, eleştiriler çalışmalarımızı ayarlamamızda bizlere büyük yardımda bulunuyor.

Sizlere tekrar başvurarak aşağıdaki soruları yanıtlamanızı rica ediyoruz:

- Dergide yayımlanan yazılardan hangileri sizde derin bir iz bıraktı ve niçin?
- Hangi yazıları beğenmediniz ve niçin?
- Dergide hangi konularda yazılar okumak istiyorsunuz?
- Derginin sayfalarında kimlerin yazılarını okumak istiyorsunuz?
- Dergide ne gibi yeni bölümler görmek istiyorsunuz?
- Başka önerileriniz var mı?

Okurlarımızın bu sorularımızı yanıtlamalarını bekliyor, mektuplarını aşağıdaki adrese göndermelerini rica ediyoruz.

Adresimiz: Yeni Çağ – Stredisko pro rozsirovani tisku,

Praha 6, Thakurova 3

Czechoslovakia

«Yeni Çağ» dan Okurlara

Federal Almanya'daki okurlarımız «Yeni Çağ» dergisini aşağıdaki kitapçıılardan satın alabilirler:

Adam-Kuckhoff-Buchhandlung

5100 Aachen

Löhgraben 4

Buchhandlung Ludwig Feuerbach

8600 Bamberg

Obere Brücke 3

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

5070 Bergisch-Gladbach

Bensberger Straße 128

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

4800 Bielefeld

Feilen Straße 10

Progress-Buchhandlung

5300 Bonn

Oxford Straße 17

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

3300 Braunschweig

Adolfstraße 1

Dein Buch Volksbuchhandlung

2800 Bremen 1

Richtweg 4

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

6100 Darmstadt

Leuteschläger 3

Büchershop Angela Davis

4600 Dortmund

Kampstraße 80

Heinrich-Heine-Buchhandlung

4000 Düsseldorf

Ackerstraße 3

Libresso-Buchzentrum Sabine Weber

8520 Erlangen

Schiffstraße 5

Karl-Liebknecht-Buchhandlung
4300 Essen 1
Viehofer Platz 14
Tat-Buchhandlung «Johanna Kirchner»
6000 Frankfurt/Main
Schumannstraße 56
Buchzentrum in der Goethestraße
6000 Frankfurt/Main
Goethestraße 56
Buchhandlung Walter Herbster
7800 Freiburg
An der Mehlwaage 2
Wissen und Fortschritt Buchhandlung GmbH.
6300 Gießen
Schiffenberger Weg 1
Wissen und Fortschritt Buchhandlung
3400 Göttingen
Burgstraße 24
Internationale Buchhandlung GmbH.
2000 Hamburg 13
Johnsallee 67
Wissen und Fortschritt Buchhandlung
3000 Hannover
Hamburger Allee 37
Buchhandlung kollektiv GmbH.
6900 Heidelberg
Plöck 64a
Wissen und Fortschritt Buchhandlung GmbH.
3500 Kassel
Werner-Hilpert-Straße 5
Kollektiv-Buchhandlung
2300 Kiel 1
Falkstraße 16
Wissen und Fortschritt Buchhandlung
5000 Köln
Fleischmengergasse 31
Buchhandlung Rosa Luxemburg
4150 Krefeld
St.-Anton-Straße 86

Bücherzentrum Süd-West
6500 Mainz
Bilhildisstraße 15
Wissen und Fortschritt Buchhandlung
6800 Mannheim
U 2, 3
Wissen und Fortschritt Buchhandlung GmbH.
3550 Marburg
Am Grün 56
Buchhandlung Libresso
8000 München 40
Türkenstraße 66
Karl-Liebknecht-Buchhandlung
4400 Münster
Steinfurter Straße 15
Libresso-Buchzentrum Sabine Weber
8500 Nürnberg
Weinmarkt 12 a
Dein Buch Volksbuchhandlung
2900 Oldenburg
Am Damm 26
Libresso-Buchzentrum Sabine Weber
8400 Regensburg
Glockengasse 7
Lenchen Demuth-Buchladen
6600 Saarbrücken
Nauwieser Straße 13
Wissen und Fortschritt Buchhandlung
5900 Siegen
Freudenberger Straße 18
Buchhandlung Hornung und Steinbach
7000 Stuttgart
Wilhelmsplatz 1
Buchhandlung W. A. Bastigkeit
5500 Trier
Lindenstraße 10
Friedrich-Engels-Buchhandlung
5600 Wuppertal-Elberfeld
Gathe 55–57

«Yeni Çağ» dan Okurlara

Federal Almanya'daki okurlarımız «Yeni Çağ» dergisini ve TKP'nin diğer yayınlarını, listesini yayınladığımız kitapçılardan satın alabilirler.

1. «Yeni Çağ» 1,— DM
2. «Atılım» 0,50 DM
3. L. İ. Brejnev, «Lenin'in 100. yıldönümü, SBKP'nin
XXIV. Kongresi, SSCB'nin 50. yılı» 5,— DM
4. Nazım Hikmet, Bütün Eserleri (8 cilt) cildi 7,50 DM
5. Bilimsel komünizm 7,— DM
6. Lenin (biyografisi) 5,— DM
7. Sovyetler Birliği Komünist Partisinin Programı 3,— DM
8. Büyük Ekim 50 yaşında 3,— DM
9. S. Üstünel, «Savaş Yolu» 10,— DM
10. S. Üstünel, «Günümüzde TKP» 5,— DM
11. S. Üstünel, «Güneşli Dünya» 5,— DM
12. S. Üstünel, «Türkiye Olayları – 1973» 1,— DM
13. A. Saydan, «Sınıf savaşında yeni aşama» 5,— DM
14. A. Saydan, «Alman Demokratik Cumhuriyeti» 3,— DM
15. A. Saydan, «Yedi Sosyalist Ülkede Dün-Bugün-Yarın» 3,— DM
16. A. Saydan, «Sovyetler Birliğinde 12 Gün» 2,— DM

Ayrıca dergimize abone olmak ve TKP'nin diğer yayınlarını edinmek isteyenler aşağıdaki adrese başvurabilirler:

1 BERLIN 10
Postfach 100229
Berlin (West)

Batı Berlin adresine ödemeler şu konto numarasına yapılır:

Buchhandlung
Postscheckkonto 342 441
Berlin (West)

«Yeni Çağ» dan Okurlara

İngiltere'deki okurlarımız «Yeni Çağ» dergisini aşağıdaki kitapçıılardan satın alabilirler:

Central Books Ltd.
37 Gray's Inn Rd.
London W.C.1.

Collet's London Bookshop
64-66, Charing Cross Rd.
London W.C. 2

Key Books
25, Essex St.
Birmingham B 5

TÜSTAV

İÇİNDEKİLER

Sayfa

xx: Büyük Oktobr ve günümüz dünyası	769
<i>Boris Ponomaryov</i> : Oktobr Devrimi üzerinden geçen 60 yıl boyunca SBKP'nin teorik çalışmalarıyla ilgili bazı sorunlar	771
<i>İmre Györi</i> : Devrimci birlik	787
<i>Paul Verner</i> : Sosyalizmsiz demokrasi, demokrasiz sosyalizm olamaz	790
<i>A. Saydan</i> : Bağımsızlığın güvencesi	794
<i>Amath Dansoko</i> : Paha biçilmez bir deney	796
<i>Aleksandır Lilov</i> : Oktobr fikirleri ve davasının utkusu	798
<i>Rodney Arismendi</i> : Oktobr meşalesi	802
<i>Ryszard Frelek</i> : Dünyayı değiştiren bir devrim	806
<i>Orlando Millas</i> : Enternasyonalizme bağlılık	809
<i>Hong Guong</i> : Oktobr Devrimi'ne bağlılığın kaynakları	812
<i>Maria de Piadade Morgadinho</i> : Oktobr ve Portekiz devrimi	814
<i>İradj Eskandary</i> : Proletarya diktatörlüğü sorunları ve çağdaş dünya	817
<i>Mihnea Georgiu</i> : SRC'nde sosyalizm kuruculuğunun bazı yönleri	820
<i>Manuel Menendez</i> : Sağlam bir devrimci güç	822
<i>Alberto Kohen</i> : Faşizm ve harp tehlikesine karşı	825
<i>Bat-Otçırın Altangerel</i> : Gelişmemizin faktörleri	827
<i>Petros Russos</i> : Tarihin meşalesi	831
<i>Jan Fojtik</i> : Marksizm-Leninizm idelerinin karşı konulmaz gücü	833
<i>John Pittman</i> : Sosyalizm koşullarının olgunlaşması	836
<i>Michel Kamel</i> : Dostluk yaşayacaktır	838
<i>K. Zarodov</i> : Kapanış konuşması	840

ÖZEL SAYFALAR

xx: TKP'nin 57. yıldönümünde Politik Büro üyesi A. Saydan yoldaşın yaptığı konuşma	844
<i>A. Saydan</i> : Bunalımlar, çelişkiler ve örgütsel sorunlar	852